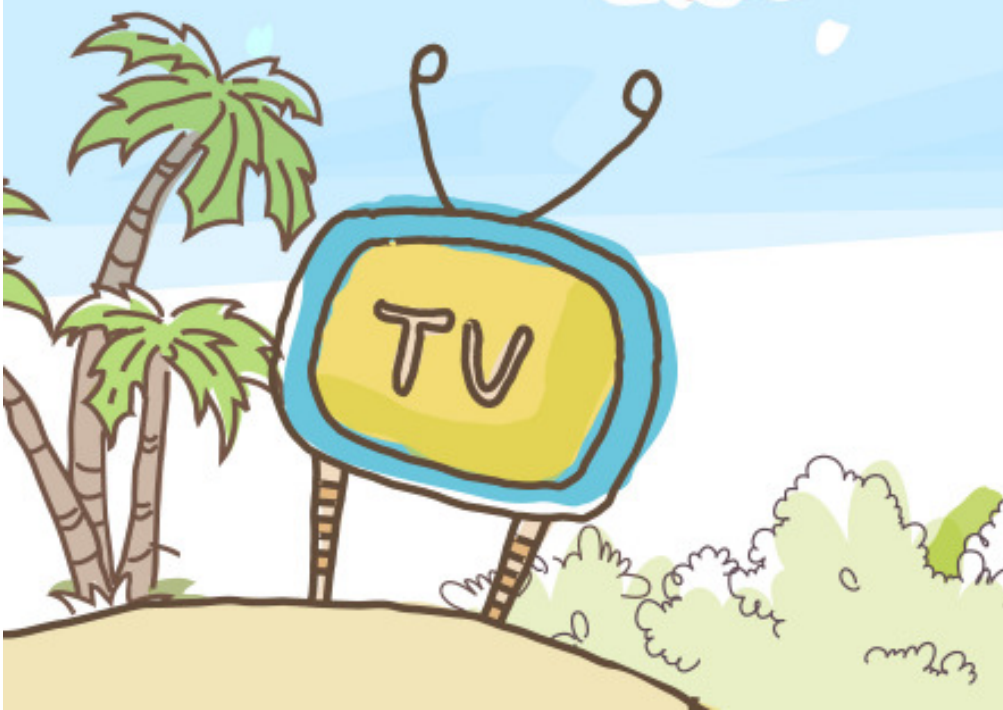

พินิจ

สื่อมวลชนบนวิถีดีธรรม

: ตามทัศนะของพุทธทาส

01 บรรจุธรรมกับสื่อมวลชน
02 สื่อธรรมะมวลชน
03 ธรรมะสำหรับนักทํานั่งสมาธิ

จัดพิมพ์โดย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

คณะบรรณารักษ์

มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ ม.วลัยลักษณ์

ออกแบบและศิลปกรรม สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์

ภาพประกอบลายเส้น

กิตติ เชาวนะ สำนักวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

ชุตินันท์ ลิ้เจริญ สถาปัตยกรรม ปี 3

อัจฉรา เกธิภาส สถาปัตยกรรม ปี 3

นางสาวชนากัทร ชนะชัย สถาปัตยกรรม ปี 3

รัชดา สุวรรณเกิด สำนักวิชาการจัดการ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

222 ต.ไทยบุรี อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช 80160

โทร. 075673000

www.wu.ac.th

สื่อมวลชนบนวิถีศีลธรรม: ตามทัศนะของพุทธทาส
พุทธทาสภิกขุ เรื่อง
สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ พิสูจน์อักษร

Phra Prayudhajit Thanissaro

มูลนิธิหอจดหมายเหตุ
พุทธทาส อินทปัญโญ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

คำปรารภ

ในบรรดาธรรมบรรยายมากมายของท่านพุทธทาสภิกขุที่ดูเหมือนเป็นเรื่องทางโลก เช่น เรื่องการเมือง การศึกษา จนแม้เรื่องของสภาพสังคมและโลกที่วิปริตนั้น เมื่อได้สดับและนำมาครุ่นคิดแล้วจึงพบว่าท่านน้อมทุกเรื่องเข้าสู่ทางธรรมทั้งสิ้น จนแม้เรื่องสื่อมวลชนก็เช่นกัน

เท่าที่หोजดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญา ได้สืบค้น พบว่ามีธรรมบรรยายสำหรับสื่อมวลชนอยู่ด้วยกัน ๓ บท แสดงไว้ต่อต่างกลุ่มต่างกรรมต่างวาระ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๒, ๒๕๒๗ และ ๒๕๓๔ โดยมีบทเดียวที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่แล้วในหนังสือธรรมโฆษณชุดบรมธรรม ซึ่งเป็นชุดธรรมบรรยายในแง่มุมต่าง ๆ แห่งบรมธรรมที่ท่านแสดงแก่พระภิกษุนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยอีกสองบทหลังที่เป็นการแสดงต่อกลุ่มสื่อมวลชนโดยตรงตามที่มีคณะสื่อมวลชนอาราธนาให้แสดงนั้น ยังไม่เคยมีการตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อน

เมื่อหอบจดหมายเหตุปรารถมาถึงเรื่องที่จะนำมาเสนอในโอกาสแห่งการทำวัตรปฏิบัติบูชาคุณทานพุทธศาสนิกชน ประจำปี ๒๕๕๒ โดยจะจัดให้มีการปาฐกถาอภิปรายประชุมสัมมนาและกิจกรรมร่วมต่าง ๆ จึงได้นำบทธรรมบรรยายทั้ง ๓ คือ **บรมธรรมกับสื่อมวลชน** **ธรรมะสำหรับนักหนังสือพิมพ์** และ **สื่อธรรมะมวลชน** ที่ท่านได้แสดงอย่างจำแนกแยกแยะและวิเคราะห์วิจารณ์พร้อมกับข้อเสนอเชิงชี้แนะสำคัญว่า **สื่อมวลชนถือเป็นเพื่อนร่วมหน้าที่ เป็นอาชีพที่อาจทำให้เกิดบุญ-กุศล พร้อมกันไป** มาจัดพิมพ์เพื่อประกอบกิจกรรมประจำปีดังกล่าว โดยเห็นว่าน่าจะยังทันต่อยุคสมัยที่สื่อกำลังครอบครองแทบทุกอณูพื้นที่ของสังคมอยู่ในทุกวันนี้

ถึงแม้ว่าข้อธรรมบรรยายทั้งหมดนี้ล่วงเวลามาแล้วหลายทศวรรษ แต่หากได้นำมาครุ่นคิดจับหลักและถอดรหัสจะพบว่ามี การเปิดประเด็น และแง่มุมที่ไม่เคยมองของสื่อมวลชนมากมาย ไม่ว่าจะในแง่ลบที่ว่า

สื่อมวลชนเหล่านี้ทำให้มนุษย์เก่งแต่ในศิลปะแห่งการหลง, เป็นสื่อนำไปสู่วิกฤตการณ์ถาวร, เป็นสื่อที่นำไปสู่โลกของซาตาน, ที่น่าสมเพชเวทนายอย่างยิ่งก็คือว่าสิ่งเหล่านี้เป็นไปโดยไม่รู้สีกตัว, โลกทั้งโลกกำลังใช้สื่อมวลชนไปในทางที่จะขยี้หรือหันแหลกดวงวิญญาณของมวลชนนั่นเอง และแง่บวกอาตมามีความมุ่งหมายอย่างยิ่งที่จะให้หนังสือพิมพ์นั้นมันกลายเป็นเรื่องการกุศล, หนังสือพิมพ์จึงอยู่ในฐานะที่จะสร้างโลกให้เป็นอย่างไรก็ได้ จนท่านถึงกับปรารภว่า “แม้หนังสือพิมพ์เองบางคนคงจะพูดว่า อาตมาบ้า พุทธทาสบ้า ที่จะทำหนังสือพิมพ์ให้เป็นประโยชน์บุคคล” โดยในตอนท้ายสุดนั้น หลังจากให้ข้อเสนอแนะและทางออกแล้วท่านได้ลงท้ายไว้ว่า “หวังว่าหนทางคงจะพอมี คงจะไม่สายเกินไปในการที่จะสื่อให้ทุกๆ คนรู้จักธรรมะ แล้วใช้ธรรมะเป็นเครื่องแก้ปัญหา” ซึ่งห่อจดหมายเหตุฯ ได้พบบันทึกลายมือเตรียมบรรยายในครั้งนี้อีกหลายประเด็นที่ท่านระบุว่า “ไม่ได้บรรยายครบ” แต่ขอนำมาลงรวมไว้ให้ท่านทั้งหลายได้ขบคิดกันต่อ

ธรรม สำหรับ สื่อมงคลชน.

๑๖ ม.ค. ๒๖. . ม.ค. ๒๖. [ไม่คิดค่าธรรมเนียม]

๑) สิ่งใดที่ได้พบกับ สื่อมงคลชน : เพื่อนร่วมทุกข์

๑) คำศัพท์ คำว่า ธรรม ให้ใช้ให้ถูก หมาย-กมล หรือบอกไป
: คำศัพท์ และ สอนว่าแนวชีวิตที่ สอนให้แล้ว โลกธรรม

๒) ใจกว้าง = ใจงาม ใจดี ของใจเองหรือ?
วิธีแก้ ใจดีอย่างไร? กตม. ใจดีของใจเองหรือ?

๓) ศอธมมอ ระฆัง "ธรรมะธรรม" - ชาติ ตุกตอง ๕ ข้อใจ

๑) เป็นผู้มีสติ ๓๐๐ มาตราตลอด ๑๓, ๑๓ ปีปฏิทิน ของฆราวาส

๑) คำว่า "ธรรม" : หน้าที่ของสิ่งมีชีวิต

๑) คำว่า "ตุกตอง" : ของวิญญูชน : เป็นประโยชน์แก่คน

๑) คำว่า "พหุ" : ใจดี ใจดี ประคองด้วยธรรม,

๑) คำว่า "สอธม" : ธรรมะธรรม (โลกธรรม)

๑) คำว่า "ตุกตอง" : ๑๓-๑๓-๑๓ (ต้นนอน-นอนหลับ)

๑) คำว่า "สุกตม" - ๑๓-๑๓ : ใจดี ใจดี เป็นประโยชน์ โลกธรรม

๑) คำว่า "พหุ" ๑๓-๑๓ : ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน (๑๓-๑๓)

๑) คำว่า "สิ่งดี" : ใจดี ใจดี สิ่งดี ใจดี (โลกธรรม)
ปฏิบัติ ธรรมะธรรม ๑๓-๑๓

วิทกบร=กบเรีปง

๑) วิทกบร ๑๐๐% มี กบเรีปง ๑๐๐%
 กบเรีปง ๑๐๐% คน เก้า ๑๐๐% ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%

๒) เพาะ ไทลลาค ๑๐๐% เพาะ ไทลลาค ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%

๓) เพาะ ไทลลาค ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%
 (๑๐๐% ๑๐๐%) ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%
 ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐% ๑๐๐%

วิเทศนวิทยา

- ๑) ความหมายของวิเทศนวิทยา คือ วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับคนต่าง
เชื้อชาติ (80% ที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ), วัฒนธรรม, ภาษา, ศาสนา,
การเมือง, (วัฒนธรรม, ชาติพันธุ์, ภาษา)
- ๒) จุดประสงค์ของการศึกษาวิชานี้คืออะไร? หรือ
จุดประสงค์ของการศึกษาวิชานี้คืออะไร?

วิทย์ เศรษฐศาสตร์

- ๑) ผลิตสิ่งของทำได้ง่าย หัก ๑๒๐๐ บาท
- ๒) ผลิตสิ่งของ ๒ อย่างได้ ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท
๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท
๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท
๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท

ถ้าผลิตได้ ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท
๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท
๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท
๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท ๑๒๐๐ บาท

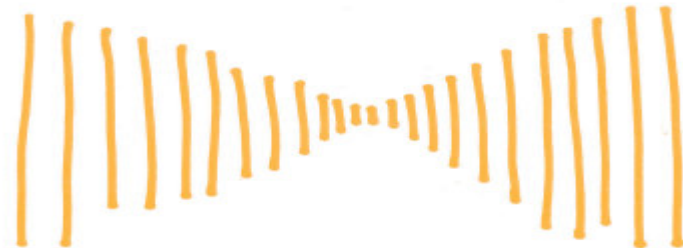
หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ขอขอบพระคุณทุกฝ่าย
ที่มีส่วนร่วมในการนำธรรมะสำหรับสื่อมวลชนนี้กลับมาเผยแพร่อีกครั้ง
ทั้งสำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่รับอาสา
จัดทำและพิมพ์ออกมาเป็นหนังสือเล่ม และ สำนักนายกรัฐมนตรี
ตลอดจนธรรมภาคีทั้งหลายที่ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมปาฐกถา
ประชุมสัมมนาเพื่อทำวัตรปฏิบัติบูชาประจำปี ๒๕๕๒

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
<http://www.bia.or.th>

คำนำ

สื่อมวลชนในปัจจุบันมีบทบาทอย่างยิ่งในการสร้างกระแสและชี้นำสังคม การมีสื่อมวลชนที่ดี มีหลักคิดที่ดีงามเป็นธรรม จะเป็นส่วนที่ทำให้สังคมก้าวหน้าขึ้น ท่านพุทธทาสภิกขุได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้อย่างชัดเจน ดังที่เคยแสดงธรรมแก่สื่อมวลชนโดยเฉพาะ หรือจากการที่สื่อมวลชนได้มีส่วนร่วมเผยแพร่ธรรมร่วมกับท่านตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอ การให้สัมภาษณ์ หรือการนำเสนอบันทึกการแสดงธรรมของท่าน

หนังสือเล่มนี้ได้คัดสรรบทธรรมสำหรับสื่อมวลชนของท่านพุทธทาสภิกขุ โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวดหลัก ๆ คือ 1) บรมธรรมกับสื่อมวลชน 2) ธรรมสำหรับสื่อมวลชน และ 3) ธรรมะสำหรับนักหนังสือพิมพ์ พร้อมข้อคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชนบางประการจากท่านพุทธทาส

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน
ของท่านพุทธทาสออกสู่สาธารณะ วงการสื่อสารมวลชน ตลอดจน
แวดวงการศึกษา เพื่อพัฒนาการสื่อสารมวลชนของไทย พร้อมกันนี้
จะใช้เป็นเอกสารประกอบการปาฐกถาเกียรติยศ ประจำปี 2552
ของหอจดหมายเหตุพุทธทาสอินทปัญโญ

สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ในนามคณะผู้จัดทำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะสามารถใช้
ประกอบการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้พัฒนา
คู่กับสังคมไทย ดังเจตนารมณ์ของท่านพุทธทาสภิกขุ

รองศาสตราจารย์ ดร.พูลพงษ์ บุญพราหมณ์
คณบดีสำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สารบัญ

คำปรารภ

คำนำ

บทที่ ๑ บรรณธรรมกับสื่อมวลชน

สื่อมวลชนกับบรรณธรรม

สื่อหนังสือพิมพ์

สื่อวิทยุกระจายเสียง

สื่ออื่น

คุณตู่ให้ตีว่าสื่อมวลชนกำลังเป็นอย่างไรร

บทที่ ๒ ธรรมะสำหรับนักหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นปูชนียบุคคลได้

หนังสือพิมพ์ทำได้ดีกว่าใครๆ

บทที่ ๓ สื่อธรรมะมวลชน

สื่อมวลชนนี่...อาตมาถือว่าเป็นอาชีพ

ที่มีความเป็นกุศลอยู่ในตัว

เรื่องอะไรที่เราจะทำให้เพื่อนมนุษย์ของเราได้ทราบ

สื่อๆ สื่อให้รู้กันทั่วทุกคนๆ ดำรงตนอยู่ในความถูกต้อง

แล้วโลกนี้ก็หมดปัญหา

ขอให้เราศึกษาเรื่องความถูกต้อง

ขอได้โปรดสื่อสารให้ทั่วกันไปว่าความสุขนั้นไม่ต้องใช้เงินเลย

สารบัญละเอียด

บรรณากรรมกับสื่อมวลชน

■ สื่อมวลชนกับบรรณากรรม

- บรรณากรรมสิ่งนี้กำลังถูกสนับสนุนหรือกำลังถูกขัดขวางอย่างไร โดยสิ่งที่เรียกว่า “สื่อมวลชน”
- เราไม่ได้มองหรือแกล้งมองโลกในแง่ร้ายแต่มองในสภาพที่มันเป็นจริง... เรามองหาทางที่จะแก้ไขความร้ายเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลา พร้อมกันไปในตัว
- สื่อมวลชน ในความหมายที่ลึกซึ้งของพุทธบริษัท
- นิสัยสันดานที่ชอบเอาอย่างตามๆ กัน ทำให้สื่อมวลชนมีความหมายขึ้นมา
- สื่อมวลชนนั้นเป็นสิ่งที่เราไม่อาจจะพูดได้ว่าเป็นสิ่งดีหรือสิ่งร้าย แล้วแต่เราจะใช้มัน... ถ้าใช้ผิดก็เป็นผลร้ายมหาศาล... หมายความว่าทำโลกนี้ให้เป็นโลกที่ไร้ความสงบสุขไปได้
- คนในโลกกำลังใช้สื่อมวลชนนี้อย่างไรและเพื่อผลอะไร แล้วก็โลกเรากำลังได้รับผลอะไรจากสื่อมวลชน
- เดียวนี้มีความรู้ท่วมหัว แล้วก็ทำอย่างไม่ว่าทำอะไร ทำไปทำไม ทำเพื่ออะไรนอกจากเพื่อเงินอย่างเดียว... สื่อมวลชนก็พลอยเป็นบ้าเป็นหลังไปด้วย

■ สื่อหนังสือพิมพ์

- ลองเอาหนังสือพิมพ์มาสักฉบับหนึ่งแล้วมาวิจัยตรวจสอบดูมันจะเกิน ๕๐ % ที่เป็นแจ้งความ... เป็นแจ้งความของผู้ที่จะช่วยคนอื่นให้ชื่อของของเขา... เป็นเครื่องมือหาเงินมากกว่าสิ่งที่จะช่วยมนุษย์

- ชาวก็กลายเป็นเหยื่อตกเบ็ดคนให้ซื้อหนังสือพิมพ์...ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ เกือบทุกเล่มผู้ชายเหมือนขาวของพระเจ้า หรือขาวที่ส่งมาจากสวรรค์เพื่อให้ผู้ชายดีขึ้น
- เรื่องอ่านเล่น แม้แต่หนังสือพิมพ์ชั้นดีก็เป็นเรื่องเลวทรามมาก คือมอมเมาเยาวชนให้มีจิตทรามโดยไม่รู้สึกลึก
- สัก ๔ - ๕ % เท่านั้นที่จะเป็นเรื่องสารคดีแต่แล้วก็ยังเป็นสารคดีชนิดที่จะทำให้ผู้ชายตกไปในทางวัตถุนิยม

■ สื่อวิทยุกระจายเสียง

- วิทยุกระจายเสียงเกิน ๕๐ % เป็นเพลง...๘๐ % ของเพลงทั้งหมดที่ส่งอยู่นั้นเป็นเรื่องยั่วยวนทางกามารมณ์...เด็กเดี๋ยวนี้จึงหันด้านไปโดยไม่รู้สึกตัวทั้งหญิงทั้งชาย...สื่อมวลชนอันวิเศษของเราทำให้เด็กเกิดออกมา คลอดออกมาก็เป็นอย่างนี้เสียแล้ว
- ๓๐ % ของวิทยุกระจายเสียงนั้น ก็ส่งเป็นคำพูดซึ่งเป็นคำเท็จ และคำดำทางการเมืองของคุณสงคราม หรือพวกชาตินิยม...วอนไปหมดในบรรยากาศของโลก...และก็ยอมนิสัยเด็กๆ ของเราทั้งโลกให้เป็นคนชั่วดำนก็เป็นโลกขอปีศาจที่พูดเท็จและชั่วเท่านั้นเอง
- สำหรับข่าวที่ส่งทางวิทยุ...เป็นข่าวเพื่อหาประโยชน์เสมอไป ไม่ใช่ข่าวที่แถลงความจริงโดยบริสุทธิ์ใจ
- สารคดีสัก ๑๐ % มันก็ยังมีสารคดีของวัตถุนิยม ผูกพันคนให้ติดอยู่ในกรงในคอกของวัตถุนิยม

■ สื่ออื่น

- แผ่นเสียง...ทำออกมามากในรูปที่ยั่วยวนที่รักษาของเก่าของเดิมไว้บ้างก็มี...ก็ยังไม่ส่งเสริมบรมธรรม

- มีไฮด์ปาร์คที่ไหนบ้างที่ส่งเสริมบรรณธรรม นอกจากพุดในทำนอง
ยูให้รำดำให้รั้ว แแบ่งพรรคแบ่งพวก แลวกก็ดักกระหวางพรรคกระหวาง
พวกชนิดที่ไม่เคยด่ากันมาแต่กาลก่อน
- แพ้ชั้นโงวที่คิดใหม่นี้ ดูเหมือนจะเพื่อตักเบ็ดตงดงคักในกระเป่าคนทั้งนั้น
- จิตรกรรมที่ทำให้คนเวียนหัว... สื่อมวลชนทั้งหมดนี้ไม่ส่งเสริมบรรณธรรม
- วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีรีตองต่าง ๆ...มันดึงดูดใจ
คน...ให้ทำตาม ให้เอาอย่างรักษาไว้สำคัญมาก อย่าไปทำลายของ
โบราณเสียแล้วไปเป็นครั้ง ๆ กลาง ๆ
- หนังสือหนึ่งหาตำรับตำรา...มันก็เพื่อผลเป็นวัตถุอีก...เพื่อเป็นปัจจัยที่
เราจะชนะผู้อื่น มีแต่อย่างนี้...มันเป็นเสียอย่างนี้ เป็นสื่อที่จะนำไปสู่
ความสับสนวุ่นวาย
- สุดท้ายก็คือการจาริกสั่งสอน...ถ้ายังเป็นของบริสุทธิ์อยู่...ก็ยังเรียกว่า
เหลือเป็นด่านสุดท้ายของสื่อมวลชนที่จะช่วยมนุษย์

■ คุณดูให้ตัวสื่อมวลชนกำลังเป็นอย่างไร

- ... มันเป็นตาบสองคม จะใช้คมไหนให้เป็นสิ่งที่สร้างสันติภาพ
- สื่อมวลชนทั้งหลาย มันกำลังให้ผลเป็นความตกต่ำทางศีลธรรม
...ต้องปรับให้ตกนรก
- อันอื่นดูจะล้มละลายหมด เหลืออยู่แต่การจาริกสั่งสอน การยกกอง
ยกพวกออกปฏิบัติงานสาธารณประโยชน์
- สื่อมวลชนเหล่านี้ทำให้มนุษย์เก่งแต่ในศิลปะแห่งการลวง
- รวมความแล้วสื่อมวลชนเหล่านี้มันก็เป็นสื่อนำไปสู่วิกฤตการณ์ถาวร
ปัญหายุ่งยากที่เป็นการถาวร เป็นสื่อที่นำไปสู่โลกของชาตาน
ไม่ใช่โลกของพระเจ้า
- ที่น่าสมเพชเวทนาอย่างยิ่งก็คือว่าสิ่งเหล่านี้เป็นไปโดยไม่รู้สีกตัว
...ไม่รู้จักมัน แล้วไปบูชามัน เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

- เดียวนี้โลกทั้งโลกกำลังใช้สื่อมวลชนไปในทางที่จะขยี้หรือ
หันเหลดดวงวิญญาณของมวลชนนั่นเอง...เป็นสิ่งที่น่าเศร้าตั้ง
๙๙ % มีส่วนน่าชื่นใจสัก ๑ %
- เราจึงมองดูมันในฐานะเป็นปัญหายุ่งยาก เป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์
หรือตัวความทุกข์ที่ต้องแก้ไขจนเราสามารถใช้อุสื่อมวลชนเหล่านี้
ไปในทางที่ถูก ให้มันสร้างสิ่งที่น่าชื่นใจขึ้นมา

ธรรมะสำหรับนักหนังสือพิมพ์

- หนังสือพิมพ์เป็นปุชเนียบุคคลได้
 - มันเหมือนกับหิ้งหอยตัวเล็ก ๆ ตัวหนึ่ง แต่แล้วมันวิวัฒนาการ
มาจนเป็นสิ่งที่สีอำนาจ ที่มีอิทธิพลเหมือนกับดวงอาทิตย์
 - มันจะเป็นไปในแง่บวกหรือแง่ลบ ก็มันแล้วแต่ว่าเราจะจัดการ
 - อาตมามีความมุ่งหมายอย่างยิ่งที่จะให้หนังสือพิมพ์นั้น
มันกลายเป็นเรื่องการกุศล
 - หนังสือพิมพ์จึงอยู่ในฐานะที่จะสร้างโลกให้เป็นอย่างไรก็ได้
 - ถ้าเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ท่านทั้งหลายอย่าได้ใช้คำขัดแย้ง
 - แม่นักหนังสือพิมพ์เองบางคนคงจะพูดว่า อาตมาบา พุทธทาสบา
ที่จะทำนักหนังสือพิมพ์ให้เป็นปุชเนียบุคคล
 - นักหนังสือพิมพ์ทำได้ ถาสัมผัสจะทำ
- หนังสือพิมพ์ทำได้ดีกว่าใคร ๆ
 - โลกมันกำลังจะวินาศเพราะความเห็นแก่ตัว...ถ้าหนังสือพิมพ์เห็น
แก่ตัวเสียเองก็ล้มเหลวหมด
 - การปกครองที่ไม่มีมีการปกครอง เป็นการปกครองที่ประเสริฐที่สุด
...ซึ่งหนังสือพิมพ์ช่วยได้และช่วยได้มากกว่าใคร ๆ
 - ชวนช่างรอดครูเข็มเสียยังดีกว่า ง่ายกว่า ชวนคนเห็นแก่ตัวมาทำ
ประโยชน์สังคมส่วนรวม

- มันจะพูดกันรู้เรื่องได้อย่างไรเพราะมันมีแต่ความเห็นแก่ตัว
 - ความเห็นแก่ตัวมันก็เจริญเจริญขึ้นตามที่มนุษย์เจริญขึ้น ...น่าละอายที่ว่ายิ่งเจริญยิ่งเห็นแก่ตัว
 - โลกนี้ยังไม่มียุติภาพเพราะคนในโลกมีแต่ความเห็นแก่ตัว
 - การศึกษามันผิด...ทำให้ฉลาดสูงสุด...แล้วไม่มีอะไรควบคุมความฉลาด
 - ถ้ามีเรื่องทางศาสนาควบคุมอยู่ มันควบคุมความฉลาดไว้
 - ความฉลาดนั้นไม่มีโอกาสที่จะเห็นแก่ตัว มันก็ถูกต้อง
 - ยิ่งฉลาดยิ่งเห็นแก่ตัว...เพราะว่ามันฉลาดเพื่อเห็นแก่ตัว
 - ขอให้ช่วยกันทำให้มนุษย์โลกเห็นความเลวร้ายของความเห็นแก่ตัว
 - หนังสือพิมพ์ทำได้ดีกว่าใคร ๆ ช่วยให้เห็นอันสืบของ ความไม่เห็นแก่ตัว
 - ธรรมะสำหรับนักหนังสือพิมพ์ก็คือการช่วยกันทำลายข้าศึก อันเลวร้ายของโลกทั้งโลกซึ่งมีอยู่เพียงตัวเดียว ชื่อว่าความเห็นแก่ตัว
 - สิ่งนี้นักหนังสือพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์ทำได้
- อาจมาขอฝากไว้ไปพิจารณาพิจารณาดู

สื่อธรรมะมวลชน

- สื่อมวลชนนี่...อาจมาถือว่าเป็นอาชีพที่มีส่วนความเป็นกุศลอยู่ในตัว
 - งานมันจึงคล้าย ๆ กับการทำใจคนรู้จักธรรมะ
 - ให้เขาได้ทราบ ถึงสิ่งที่ควรจะทำและก็เป็นประโยชน์
- เรื่องอะไรที่เราจะทำให้เพื่อนมนุษย์ของเราได้ทราบ
 - ธรรมะที่แท้จริง นั่นคือหน้าที่ที่สิ่งมีชีวิตจะต้องทำ
 - ทางโลกก็ได้ ทางธรรมก็ได้ ทางศาสนาก็ได้
 - ถ้ามันเป็นเรื่องช่วยให้เรารอดจากปัญหาและความทุกข์
 - ขอได้โปรดทราบว่า...เขาแปลคำ 'ธรรมะ' ว่า 'หน้าที่'

- หน้าที่ก็คือสิ่งที่จะต้องทำเพื่อความรอดทั้งทางฝ่ายวัตถุ ฝ่ายร่างกาย ฝ่ายจิต ฝ่ายวิญญาณ ให้มันถูกต้องไปหมด

■ สื่อ ๆ ๆ สื่อให้รู้กันทั่วทุกคน ๆ

ดำรงตนอยู่ในความถูกต้องแล้วโลกนี้ก็จะมีหมดปัญหา

- หน้าที่ที่ถูกต้อง...มันดับทุกข์ได้
- ธรรมะคือหน้าที่ที่ถูกต้องที่จะขจัดปัญหาทั้งหมดออกไป
- เราจึงควรจะหาความรู้ที่ถูกต้อง ยุติความถูกต้องว่าทำอย่างไร มันจะเกิดความดับทุกข์ขึ้นแก่ทุกฝ่ายหรือทุกคน...ไม่ใช่ฝ่ายเดียว
- ลัทธิหายทุกข์...เสรีประชาธิปไตย...หรือคอมมิวนิสต์ มันก็แก้ปัญหาในโลกนี้ไม่ได้...ให้มีสันติภาพไม่ได้
- ต้องมีลัทธิหนึ่งซึ่งอยู่ตรงกลาง...ทำไปด้วยความไม่เห็นแก่ตัว แต่เห็นแก่ความถูกต้อง

■ ขอให้เราศึกษาเรื่องความถูกต้อง

- จะอยู่ในโลกนี้อย่างสงบ มันก็ต้องมีความถูกต้อง
- ขอแรกคือการรักผู้อื่น...ขอเดี๋ยวมันพอในโลกนี้...เราจะต้องทำอะไรๆ ชนิดที่ทำให้เราอยู่รวมกันได้โดยไม่ต้องเกิดเป็นศัตรูกันขึ้นมา
- พอใจในสิ่งที่ถูกต้อง...ความสุขจึงจะเกิดขึ้น
- ถ้ามันมีความถูกต้องคือมีศีลธรรมแล้ว ทุกอย่างมันจะถูกต้องหมด ระบบเศรษฐกิจ...การเมือง...การปกครอง...ระบบอะไรๆ มันจะถูกต้องหมด
- ธรรมะคือหน้าที่ที่จะต้องทำอย่างถูกต้อง

■ ขอได้โปรดสื่อสารให้ทั่วกันไปว่าความสุขนั้นไม่ต้องใช้เงินเลย ...นี่คือสวรรค์ที่แท้จริง ที่นี้และเดี๋ยวนี้

- สวรรค์อยู่ที่เราทำถูกต้องจนยกมือไหว้ตัวเองได้
- สวรรค์นั้นฉันเห็นแล้ว นรกนั้นฉันเห็นแล้ว

- ความสุขที่แท้จริงคืออย่างนี้ ไม่ต้องใช้เงินแม้แต่บาทเดียว
- ความสุขที่แท้จริงนั้นมันคือนิพพาน เป็นของให้เปล่า
- ความสุขยิ่งหลอกลวงเท่าใด ยิ่งต้องใช้เงินเท่านั้น
- เราทั้งหลายมีหน้าที่ที่จะต้องซื้อสิ่งถูกต้องออกไปทั่วทั้งโลก
...เราจะต้องแก้ปัญหาของโลกด้วยสิ่งที่เรียกว่าธรรมะคือหน้าที่ที่ถูกต้อง
- ลัทธิธรรมะคือหน้าที่ที่ถูกต้อง
- หวังว่าหนทางคงจะพอมี คงจะไม่สายเกินไปในการที่จะซื้อให้
ทุก ๆ คนรู้จักธรรมะ แล้วใช้ธรรมะเป็นเครื่องแก้ปัญหา

“บรมธรรม”

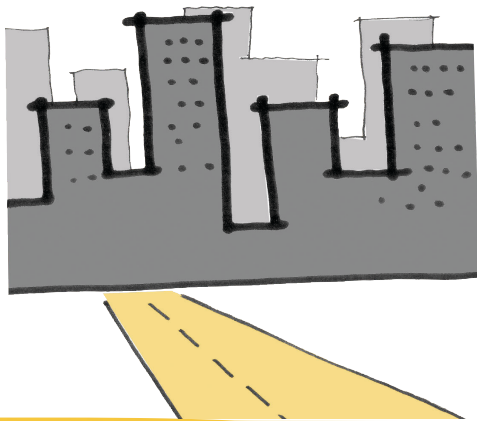
สิ่งนี้กำลังถูกสนับสนุนหรือกำลังถูกขัดขวางอย่างไร
โดยสิ่งที่เรียกว่า “สื่อมวลชน”

“เวลาของเราล่วงมาถึงเวลา ๕.๐๐ น.แล้ว วันนี้จะได้กล่าวถึง
บรมธรรมกับสื่อมวลชน”

สื่อมวลชนซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมากในสมัยนี้ เพื่อพิจารณากันดู ว่ากำลังเป็นที่ส่งเสริมหรือขัดขวางกันกับบรมธรรมอย่างไร? สิ่งที่เราต้องประสงค์ก็คือสิ่งที่เรียกว่า “บรมธรรม” และสิ่งนี้กำลังถูกสนับสนุนหรือกำลังถูกขัดขวางอย่างไร โดยสิ่งที่เรียกว่า “สื่อมวลชน”

ในครั้งที่แล้วๆ มา เราพิจารณากันดูหลายแง่หลายมุม ถึงปัญหาของโลกหรือของสังคมในลักษณะที่เป็นตัวความทุกข์ ไม่ใช่ที่เราจะมองหากันแต่แง่ร้ายหรือด้านร้าย หากแต่ว่ามองดูในฐานะที่มันเป็นอยู่จริงอย่างไร และเป็นปัญหาที่มนุษย์กำลังประสบอยู่อย่างไร แล้วการแก้ไขนั้นเป็นการแก้ที่ได้ผล หรือว่ากลับจะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้

ปัญหามันยุ่งยากมากขึ้น นี่เป็นใจความสำคัญ หรือความมุ่งหมายที่เราพิจารณาดูโลก หรือดูสังคมกันในวันนี้. ในกรณีอย่างนี้ มันแยกเราจากสังคมไม่ได้ แม้ว่าเราโดยส่วนตัวต้องการบรมธรรม แต่ในเมื่อมันแยกกันไม่ได้จากสังคม หรือสังคมกำลังทำสิ่งเป็นข้าศึกแก่บรมธรรม เราก็ต้องพิจารณาสิ่งนี้กันโดยละเอียด.

ข้อที่กล่าวว่า สังคมแยกกันไม่ได้จากบุคคล หรือบุคคลแยกออกจากสังคมไม่ได้นั้น ก็เพราะว่าเมื่อเราต้องการอย่างหนึ่ง แต่สังคมทั้งหมดต้องการอีกอย่างหนึ่ง อย่างนี้ปัญหามันก็เกิดขึ้นทันที หรือว่าคนๆ หนึ่ง ในเวลานี้เขากำลังถูกบีบขึ้นโดยสังคม มากกว่าที่จะเป็นตัวของตัวเอง ต้องพิจารณาดูให้ดีๆ ในข้อที่คนแต่ละคนถูกสิ่งแวดล้อมคือสังคมปรุงแต่งขึ้นมา ปรุงแต่งขึ้นมาในลักษณะที่สังคมต้องการหรือสังคมเป็นอยู่อย่างไร และข้อที่เราไม่เป็นตัวของตัวเองนี่แหละคือปัญหาสำคัญ

ในส่วนตัวบุคคล ลืมตาขึ้นมาในสังคม แล้วก็ถูกสังคมชักจูงไป โดยไม่รู้รู้สึกตัว เมื่อทุกคนเป็นอย่างนี้ โลกมันก็เป็นอย่างนี้กันทั้งหมด คือว่าโลกเป็นอย่างนี้กันทั้งหมด ตัวบุคคลมันก็เป็นอย่างนี้ไปโดยไม่รู้สึกตัว เพราะฉะนั้นในฐานะที่พวกคุณเป็นนักศึกษา อย่างน้อยที่สุดก็ต้องมองดูมันให้เข้าใจ ตลอดถึงการที่จะใช้การศึกษานี้ให้เป็นประโยชน์ในทางสูง คือสิ่งที่เราเรียกว่า “บรมธรรม” ถ้ามีเช่นนั้นแล้วบรมธรรมก็ไม่มี การบวชในพุทธศาสนาที่ไร้ความหมาย โลกนี้ก็กำลังเดินไปสู่ความล่มจม.

เราไม่ได้มองหรือแกล้งมองโลกในแง่ร้ายแต่

มองในสภาพที่มันเป็นจริง

...เรามองหาทางที่จะแก้ไขความร้ายเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลาพร้อมกันไปในตัว

เมื่อเรายอมรับเอาปัญหาส่วนตัวของเราหรือปัญหาของโลก
ทั้งหมดว่าเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไข มันก็จำเป็นจะต้องพิจารณาสิ่งต่างๆ
อย่างทีละๆ มา ซึ่งคนบางคนจะรู้สึกว่าเป็นการแกล้งมองโลกใน
แง่ร้าย นั่นมันเป็นความเขลาของเขา. **เราไม่ได้มองหรือแกล้งมอง
โลกในแง่ร้าย แต่มองในสภาพ ที่มันเป็นจริง** และที่มันเกี่ยวข้องกับ
กันกับบรรพธรรม ซึ่งเป็นยอดพุทธศาสนาของพุทธบริษัท แล้วขอให้
สังเกตให้ดี ๆ ว่าเราไม่ได้มองกันแต่ในแง่ร้าย **เรามองหาทาง
ที่จะแก้ไขความร้ายเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลาพร้อมกันไปในตัว.**

นี่เป็นหลักของพุทธศาสนา ซึ่งขอเตือนแล้วเตือนอีก ย้ำแล้ว
ย้ำอีกกว่าให้จับหลักอันนี้ให้ได้ ว่าพุทธศาสนามองโลกในแง่ร้ายก่อน
แล้วก็มองมากจนพวกสมณะใหม่ประณามพุทธศาสนาว่าเป็นเพสสิ-
มิสติกนั้น เพราะเขาไม่เข้าใจว่า ทำไมเราจะต้องดูตัวความทุกข์หรือตัว
ปัญหาเสียก่อน แล้วจึงแก้ไขความทุกข์นั้น.

อย่างเรื่องอริยสัจสี่สืโผล่ขึ้นมาก็เป็นเรื่องทุกข์. คนสมณะนี้
พอเห็นว่าพูดกันแต่เรื่องทุกข์ก็สายหน้า สั้นหัว แล้วก็รู้สึกไปเสีย
ไม่ทันจะได้ฟังเรื่องความดับทุกข์ ฉะนั้นจะต้องมีความอดทนอยู่
บ้างในการที่จะดูให้มันตลอดรอดฝั่งไป.

“สื่อมวลชน”

ในความหมายที่ลึกซึ้งของพุทธบริษัท

ในวันนี้ เราจะพูดถึงบรมธรรมกับสื่อมวลชน คำว่า “สื่อมวลชน” พวกคุณก็เข้าใจกันดีแล้วว่าหมายถึงอะไร ตามที่เขาใช้ๆ กันอยู่ แต่พุทธบริษัทเราอาจจะหมายถึงสิ่งซึ่งลึกซึ้งหรือนอกวงออกไป ก็ได้ ขอให้พิจารณาดู :

ในชั้นแรก เราจะต้องนึกถึงข้อเท็จจริงอันหนึ่งก่อน คือโดยสัญชาตญาณ สัตว์ทั้งหลายมีสัญชาตญาณชอบเอาอย่าง สุนัขของเรา ที่นี้ ลูกสุนัขเอาอย่างสุนัขตัวโตๆ มากมายหลายเรื่องหลายชนิด มันเอาอย่างของมันได้เอง เพราะว่าในบางอย่างนั้นเป็นวิชาความรู้ ไม่ใช่เป็นสัญชาตญาณล้วนๆ ก็มี คือความฉลาดที่ฝึกให้แก่สุนัขตัวแรกๆ แล้วสุนัขตัวหลังๆ ไม่ได้รับการฝึกก็ทำได้ มันมีลัทธิเอาอย่าง อยู่ไม่น้อยเหมือนกัน.

นิสัยสันดาน ที่ชอบเอาอย่างตามๆ กัน

ทำให้สื่อมวลชนมีความหมายขึ้นมา

ฉะนั้นจึงไม่ต้องพูดถึงคน คนนี้เป็นโรคเอาอย่างกันมากขึ้นๆ เพราะฉะนั้นจึงดูเกิดแพ้นหรืออะไรต่างๆ ในโลกนี้ มันเกิดขึ้นได้ หรือมันเป็นไปได้ เพราะคนเรานี้มีนิสัยสันดานชอบเอาอย่าง ถ้าไม่มีนิสัยสันดานอันนี้แล้ว แพ้นต่างๆ ก็ล้มละลายหมด หรือว่าสื่อมวลชน ก็จะเป็นไปไม่ได้ จะเกิดขึ้นไม่ได้ จะไม่มีประโยชน์อะไร **นิสัยสันดานที่ชอบเอาอย่างตามๆ กัน ทำให้สื่อมวลชนมีความหมายขึ้นมา** ฉะนั้นมันจึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด.

แล้วการเอาอย่างนี้ มันมีปัญหาว่า เอาอย่างไรในทางที่จะทำให้
ให้เกิดความทุกข์หรือเกิดปัญหายุ่งยากขึ้น หรือว่าเอาอย่างไรในทาง
ให้เกิดสันติสุข ถ้ามนุษย์ปล่อยไปตามอำนาจกิเลสของตัวเอง ตามใจ
ตัวเองอย่างที่เป็นอย่างนี้กันอยู่เดี๋ยวนี้แล้ว มันยากที่จะเอาอย่างกันใน
ทางของสันติสุข มันเป็นการยาก มันจะพอใจหรือว่าเป็นไปได้โดย
ง่ายที่จะเอาอย่างกัน ที่จะเส้นทางทำให้เกิดปัญหายุ่งยากขึ้นมาใน
โลก.

สื่อมวลชนนั้นเป็นสิ่งที่เราไม่อาจจะพูดได้ว่า
เป็นสิ่งดีหรือสิ่งร้าย...แล้วแต่เราจะใช้มัน...
ถ้าใช้ผิดก็เป็นผลร้ายมหาศาล...
หมายความว่าทำให้โลกนี้ให้เป็นโลกที่ไร้ความสงบสุขไปได้

เมื่อพูดถึงสื่อมวลชน มันก็ถ่ายทอดแต่สิ่งที่กำลังสร้างความ
ยุ่งยากมากกว่าสร้างความสงบ สำหรับตัวสื่อมวลชนเองนั้น เราต้อง
มองดูกันหรือเข้าใจมันให้ถูกต้องว่ามันอยู่ในฐานะที่เป็น อัมพิกาฤต
นี้เราต้องพูดภาษาวัดกันหน่อย เพื่อให้คุณเคยชินกับภาษาวัด
สื่อมวลชนโดยกำเนิด นั่นมันเป็นอัมพิกาฤต อัมพิกาฤต ก็คือ
พูดไม่ได้ว่าเป็นอย่างไร พูดไม่ได้ว่าดีหรือชั่ว ถ้าพูดได้ว่าดี เขา
เรียกว่ากุศล ถ้าพูดได้ว่าไม่ดี เขาเรียกว่าเป็นอกุศล แต่ถ้าอยู่ใน

สภาพที่พูดไม่ได้ว่ามันดีหรือมันชั่ว มันเป็นกลางๆ นี้เราเรียกว่า "อภัยกฤต" แต่คำคำนี้ไม่ได้มีความหมายว่ากลาง มันมีความหมายว่ายังพูดว่าอะไรไม่ได้ หรือไม่อาจจะพูดว่าอะไรได้ คือ **สื่อมวลชน** นั้นเป็นสิ่งที่เราไม่อาจจะพูดได้ว่าเป็นสิ่งดีหรือสิ่งร้าย มันมีลักษณะเหมือนกับเครื่องมือ มัน **แล้วแต่เราจะใช้มัน** ถ้าเราใช้มันผิดทาง มันก็เป็นโทษ เครื่องมือทำมาหากิน เครื่องมืออะไรต่างๆ นี้มันแล้วแต่จะใช้ต่างหากอย่างชวานสำหรับตัดไม้ ถ้าเราเอาไปฟันคนมันก็มีผลเป็นอย่างอื่น

จงทำงาน ทุกชนิด ด้วยจิตว่าง
ยกผลงาน ให้ความว่าง ทุกอย่างสิ้น
กินอาหาร ของความว่าง อย่างพระกิน
ตายเสร็จสิ้น แล้วในตัว แต่หัวใจ

พุทธทาสภิกขุ

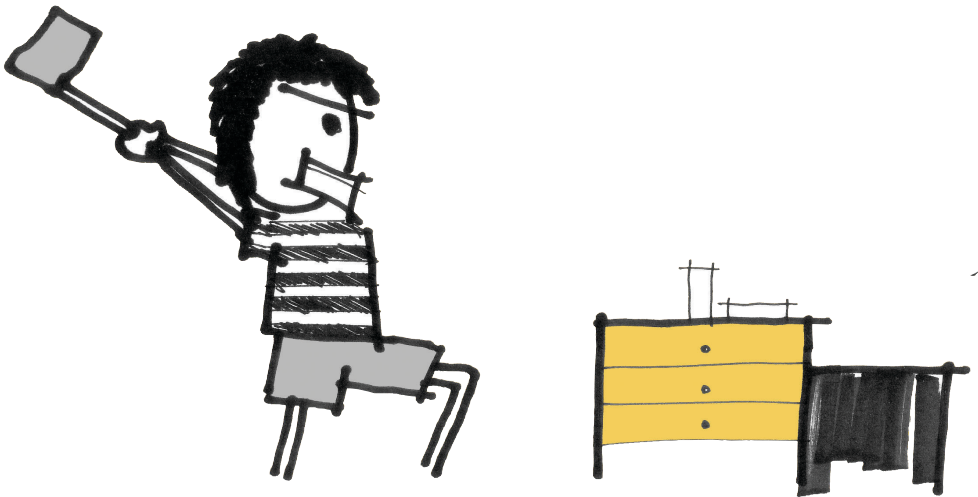

สื่อมวลชน ถ้าเราไปมองดูที่ตัววัตถุ เช่น ตัวเครื่องใช้สำหรับใช้ มันก็เป็นเพียงวัตถุ เป็นเพียงเครื่องมือ ถ้าไปดูการกระทำ มันก็เป็น การบริการอันหนึ่ง ซึ่งใช้บริการเพื่อประโยชน์อะไรบางอย่างแก่สังคม คำว่า "สื่อมวลชน" ถ้าหมายถึงวัตถุสิ่งของ มันก็เป็นเพียงเครื่องมือ ถ้าดูที่การกระทำ มันก็เป็นบริการอย่างหนึ่ง

เพราะฉะนั้น

ถ้าใช้เครื่องมือ หรือใช้บริการ นี้ถูกต้องก็เป็นผลดี
ถ้าใช้ผิดก็เป็นผลร้ายมหาศาล เป็นผลร้ายอย่างมหาศาล
หมายความว่าทำโลกนี้ให้เป็นโลกที่ไร้ความสงบสุขไปได้

คนในโลกกำลัง

ใช้สื่อมวลชนอย่างไร และเพื่อผลอะไร

แล้วโลกเรากำลังได้รับอะไรจากสื่อมวลชน

ที่นี่เราก็พิจารณากันดูว่า **คนในโลกกำลังใช้สื่อมวลชนนี้**
อย่างไร และเพื่อผลอะไร แล้วก็ **โลกเรากำลังได้รับอะไรจาก**
สื่อมวลชน สิ่งนี้ คำว่าโลกก็ต้องหมายถึงโลกในปัจจุบันนี้
โลกในสมัยโบราณโดยเฉพาะสมัยพุทธกาลสองพันกว่าปีมาแล้วนั้น
คุณก็พอจะทราบได้เองว่าไม่มีการพิมพ์หนังสือ ไม่มีการพิมพ์
แม้แต่การเขียนก็ไม่นิยมกระทำ ไม่ต้องพูดถึงหนังสือพิมพ์ หนังสือเล่ม
ยิ่งกว่านั้นก็ไม่ต้องพูดถึงวิทยุกระจายเสียง การบันทึกเสียง
หรืออะไรต่างๆ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนสำหรับสมัยนี้

ที่ว่าสมัยโน้นไม่มีการพิมพ์ แล้วยังไม่มีการเขียนเสียอีกนั้น คือเขาไม่นิยมการเขียน มันยังไม่เกิดความสะดวก ยังไม่เกิดความรู้พร้อมที่จะเขียน หรือยังไม่มีความรู้ที่จะใช้วัตถุอะไรเหมือนกับกระดาษรองรับการเขียน อย่างไรก็ตาม มันก็มีการจำด้วยปากท่องจำกันด้วยปาก บอกกล่าวกันด้วยปาก การที่จะกระจายข่าวอะไรออกไป มันก็เป็นเรื่องที่ได้แคบกว่าเดี๋ยวนี้มากมาย อย่างที่จะเปรียบกันไม่ได้ แต่เนื่องจากฐานะของโลกสมัยนั้นกับสมัยนี้มันผิดกัน สมัยโน้นมันไม่มีปัญหายุ่งยากอะไร ที่จะทำให้ต้องอาศัยสื่อมวลชนเป็นการใหญ่ มันอยู่ในศีลธรรมดี สนใจเองในการที่จะมีธรรมะหรือมีศีลธรรมดี มันเป็นวัฒนธรรมที่สืบเนื่องมาแต่กาลก่อนแล้วเขาก็ไม่ต้องการอะไรมาก แล้วเขาก็อยู่อย่างแบบชนบท แบบหมู่บ้าน ไม่ได้อยู่แบบนครหลวง นครใหญ่ นครมหาศาลอย่างเดี๋ยวนี้ มันเป็นชีวิตคนละแบบ สื่อมวลชนแทบจะไม่มี ความหมาย ถ้าเอาสื่อมวลชนอย่างเดี๋ยวนี้ไปให้ มันก็จะเป็นสิ่งที่น่าหว่ว คือเกินจำเป็นเกินความจำเป็นอย่างยิ่ง และเขาไม่ต้องการจะรู้อะไร สำหรับมาท้วงหัวเหมือนคนเดี๋ยวนี้

เดี๋ยวนี้มีความรู้ท่วมหัว

แล้วก็ทำอย่างไม่ว่าทำอะไร ทำไปทำไม ทำเพื่ออะไร

นอกจากเพื่อเงินอย่างเดียว...สื่อมวลชนมันก็พลอยเป็นบ้าเป็นหลังไปด้วย

เดี๋ยวนี้รู้อะไรกันจนท่วมหัวท่วมแล้วท่วมอีกท่วมแล้วท่วมอีก และท่วมหัวชนิดเอาตัวไม่รอด ความรู้ที่เพิ่มเข้าไปนั้น มีแต่จะทำให้เวียนหัว นี่ไม่ใช่เป็นเรื่องที่แคลงพิศประณามอะไรกัน ว่าเดี๋ยวนี้มีการศึกษามาก เรียนมาก มากจนความรู้ท่วมหัว และเวียนหัว สมัยก่อนเขาจะรู้จักแต่เท่าที่จำเป็น แล้วก็ขยันขันแข็ง ตั้งหน้าตั้งตาตัวเป็นเกลียวในการทำหน้าที่การงานนั้นๆ **เดี๋ยวนี้มีความรู้ท่วมหัว แล้วก็ทำอย่างไม่ว่าทำอะไร ทำไปทำไม ทำเพื่ออะไร นอกจากเพื่อเงินอย่างเดียว** คนก็เปลี่ยนวิชาเปลี่ยนการงานอย่างสับสนเพื่อเงินอย่างเดียว ไม่มีอุดมคติ **สื่อมวลชนมันก็พลอยเป็นบ้าเป็นหลังไปด้วย** คุณลองพิจารณาดู สำหรับสมัยนี้เกี่ยวกับสื่อมวลชนตั้งต้นกันตั้งแต่หนังสือพิมพ์

สื่อนั่งสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์...เกิน ๕๐ % เป็นแจ้งความ...

เป็นแจ้งความของผู้ที่จะช่วยคนอื่นให้ชื่อของเขา

..เป็นเครื่องมือหาเงินมากกว่าสิ่งที่จะช่วยมนุษย์

ลองเอาหนังสือพิมพ์มาสักฉบับหนึ่ง แล้วมาวิจัยตรวจสอบดู มันจะเกิน ๕๐ เปอร์เซ็นต์ที่เป็นแจ้งความ ทั้งแจ้งความโดยตรง แจ้งความโดยอ้อม แจ้งความอย่างหลอกลวงมีศิลป์ เขียนคล้ายๆ เป็นเรื่องราวให้ชวนอ่าน แต่แล้วก็เป็นการแจ้งความ มันมีเกิน ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แจ้งความนั้นๆ มันเป็นเรื่องเพื่อ ไม่ใช่สิ่งจำเป็น อยู่มากหรือแทบทั้งหมด และเป็นแจ้งความของผู้ที่จะช่วยคนอื่น ให้ชื่อของเขา เพื่อความรุ่มรวยของเขาไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ มันเช่นเดียวกับที่เราเข้าไปในร้านที่ขายของมากๆ คนโง่เท่านั้นที่จะมองเห็นเป็นหน้ารักน่าซื้อ น่าพอใจไปเสียทุกอย่าง อย่าง

ถ้าคนฉลาดพิจารณาดูให้ดีแล้ว แพบว่าจะไม่มีอะไรที่จำเป็น หรือจำเป็นอย่างแท้จริง คือคนเราอาจจะเป็นอยู่ได้โดยไม่ต้องมีสิ่งเหล่านั้นเลย แต่ถ้าความเขลาครอบงำแล้ว มันจะจำเป็นไปเสียทั้งหมด

ยิ่งไปเอาความเป็นอยู่ของคนโบราณมาเป็นประมาณแล้ว มันยิ่งไม่มีอะไรที่จำเป็น สิ่งจำเป็นนั้นมันมีน้อย ซื่อกันที่หนึ่งก็ใช้ไปได้ตลอดชีวิตก็ว่าได้ หรือว่าใช้ได้ในระยะยาว เทียบเปอร์เซ็นต์ดูแล้ว มันก็มีของไม่จำเป็นตั้ง ๘๐-๙๐ เปอร์เซ็นต์ การโฆษณาก็เหมือนกัน โฆษณาก็เพื่อยั่วเพื่อลวงให้ซื้อ

**“จะนั่นในการโฆษณาของหนังสือพิมพ์
มันก็เป็นเรื่องที่เป็นข้าศึกแก่บรรณธรรม
คือเป็นข้าศึกแก่ความสงบ”**

แม้แต่สิ่งที่เป็นเรื่องหยูกยา เรื่องเครื่องไม้เครื่องมือใช้สอย มันก็กว้างออกไป กว้างออกไป จนเกินกว่าความจำเป็นด้วยเหมือนกัน เขาทำสิ่งเหล่านี้ขายในฐานะ **เป็นสินค้าหรือเครื่องมือหาเงินมากกว่าสิ่งที่จะช่วยมนุษย์**

ข่าวก็กลายเป็นเหยื่อตกเบ็ดคน

ให้ซื้อหนังสือพิมพ์...ไม่ใช่เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่มนุษย์
เหมือนข่าวของพระเจ้า หรือข่าวที่ส่งมาจากสวรรค์เพื่อให้มนุษย์ดีขึ้น

ถ้าว่าเราจะมองดูไปในทางข่าว ข่าวที่เอามาใส่ในหน้าหนังสือพิมพ์นั้นไม่จำเป็นจะต้องรู้เลย มันเป็นข่าวเขย่าขวัญ หรือเป็นข่าวที่ทำให้จิตใจเสื่อมทรามมากกว่า พูดกันตรงๆว่า ถ้าไม่ได้อ่านข่าวเหล่านั้น ไม่ได้รู้ข่าวเหล่านั้น เราก็คงไม่เป็นอะไร เราก็คงไม่ตาย จะยิ่งสบายกว่า เพราะฉะนั้น**ข่าวก็กลายเป็นเหยื่อตกเบ็ดคน ให้ซื้อหนังสือพิมพ์ ทนอยู่ไม่ได้ ต้องซื้อหนังสือพิมพ์**

จะนั้นสื่อมวลชนคือหนังสือพิมพ์ ก็กลายเป็นเครื่องมือหาเงินของคนพวกหนึ่งไปเสีย **ไม่ใช่สิ่งที่ทำขึ้นเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่มนุษย์เหมือนข่าวของพระเจ้า หรือข่าวที่ส่งมาจากสวรรค์เพื่อให้มนุษย์ดีขึ้น** มันเป็นข่าวสกปรกที่ทำให้จิตเสื่อมหรือทำให้เขย่าขวัญกัน ให้ทนอยู่หนึ่งไม่ได้ ต้องดิ้นรนขวานขวาย หานั้น-หานี่ รู้นั้น-รู้นี้ ในที่สุดข่าวชนิดนั้นเองจะย้อมจิตใจของเด็กๆ หรือยุวชนของเราให้ เป็นไปในทางทราม เพราะฉะนั้นอย่าเอามาแสดงออก อย่าเอามาสื่อเสียดีกว่า ประมาณ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ของทั้งหมด เป็นเรื่องข่าว

เรื่องอ่านเล่น แม้แต่หนังสือพิมพ์ชั้นดีก็เป็นเรื่องเลวทรามมาก คือ
มอมเยาวยวชนให้มีจิตทรามโดยไม่รู้ลึก

ประมาณ ๑๐ เปอร์เซนต์เป็นเรื่องอ่านเล่น เราลองดู
เรื่องอ่านเล่น แม้แต่หนังสือพิมพ์ชั้นดีก็เป็นเรื่อง เลวทรามมาก
คือมอมเยาวยวชนให้มีจิตทรามโดยไม่รู้ลึก ถ้าพวกคุณจะคิดว่าผมเป็นบ้า
มองอะไรตามทัศนะของผม แล้วก็มองในแง่ร้ายตะพึดอย่างนี้ก็ได้
แต่ว่าอย่ามองเฉยๆ ให้ไปพิจารณาดูให้ดีเรื่องอ่านเล่นของหนังสือพิมพ์
ชั้นดี มันซ่อนความลุ่มหลง ความยั่วยวนทางกามารมณ์ไว้อย่างลึกซึ้ง
เด็กๆ ของเราอ่านแล้วติดเป็นยาเสพติด แล้วก็ไม่ได้ทำให้จิตใจดีขึ้น
ในทางศีลธรรม กลับทำให้เสื่อมทรามลงไปอีก

บางเรื่องนั้นเลวมาก เป็นเรื่องที่ผู้เขียนอยากจะได้เงินค่าเขียน
หรืออยากจะทำกำไรไปหาช่องทางที่จะให้คนนิยมตัวเอง เอาเรื่อง
ลามกอนาจารอย่างย่งมาเขียน ในรูปที่พอจะพิมพ์โฆษณาไปได้
อย่างไม่ผิดกฎหมาย หรือผิดกฎหมายชนิดที่ผู้รักษากฎหมายก็
พลอยเห็นดีเห็นงามไปด้วย

สัก ๔-๕ % เท่านั้นที่จะเป็นเรื่องสารคดี แต่แล้วก็เป็น
สารคดีชนิดที่จะทำให้มนุษย์ตกไปในทางวัตถุนิยม

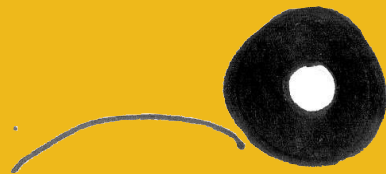
นี่เรื่องอ่านเล่นแทบทั้งหมด ตั้ง ๘๐ - ๙๐ เปอร์เซนต์ มันเป็นเรื่องอย่างนี้ ผมเรียกว่าเรื่องอ่านเล่นที่ทำให้เยาวชนให้มีจิตราวม ที่เหลือสัก ๔-๕ เปอร์เซนต์ของทั้งหมดเท่านั้น ที่จะเป็นเรื่องสารคดี แต่แล้วก็เป็นสารคดีชนิดที่จะทำให้มนุษย์ตกไปในทางวัตถุนิยม หรือผูกพันอยู่ในวัตถุนิยม

แม้แต่เรื่องสารคดีทางศาสนา มันก็ยังกลายเป็นสิ่งส่งเสริมให้คนถูกกักขัง ให้ตกอยู่ในขอบข่ายของวัตถุนิยม รู้จักแต่วัตถุนิยม เช่น รู้จักพระพุทธเจ้าแต่พระพุทธรูป หรือวัตถุสิ่งของ เป็นต้น ไม่ขยายออกไป ให้รู้จักไปถึงนามธรรม สารคดีต่างๆ ทางวิทยาการนั้น มันก็ไม่มีอะไรแปลกเลย นอกจากเป็นเรื่องช่วยให้คนหาประโยชน์หาเงิน หาอะไรตามที่นิยมกัน หรือต้องการกันเท่านั้น ไม่มีสารคดีชนิดที่ทำให้ใจสูงไปในทางบรมธรรม

ถึงแม้ว่าจะมีสารคดีสัก ๑ เพอร์เซ็นต์ของทั้งหมด ของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับที่เป็นเรื่องทางมโนธรรม ทางจิตทางวิญญาณ สังเกตดูมันก็ยังเป็นเรื่องพูดเพ้อๆ ไป ทั้งที่ตัวผู้เขียนก็ไม่ว่าอะไรกันแน่ จำมาเขียน หรือเขียนตามความคาดคะเน หรือเขียนตามเหตุผล

อย่างนี้ก็เลยสรุปว่าหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับนั้น ไม่มีอะไรที่ส่งเสริมบรรณธรรม มีแต่ทำให้สังคมปั่นป่วน ทำให้เยาวชนผู้อ่านมีจิตทรมาน หรือทำให้เกิดการวุ่นวายในทางวิญญาณอย่างเดียว ไม่เป็นไปในลักษณะที่ทำความสงบสุขให้แก่วิญญาณ

คิดดูให้ดีดี เกิดเจ้าคุณ
อันความว่าง ดีกว่าบุญ เป็นไหน ไหน
ไม่มีสิ่ง เรารูม ให้กลุ่มใจ
จิตแจ่มใส เยือกเย็น เป็นนิพพานฯ
พุทธทาสภิกขุ

สื่อวิทยุกระจายเสียง

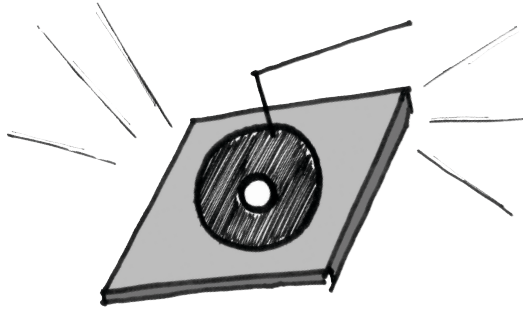
วิทยุกระจายเสียงเกิน ๕๐ % เป็นเพลง
... ๘๐ % ของเพลงทั้งหมดที่ส่งอยู่นั้น
เป็นเรื่องช่วยวางทางกามารมณ...

วิทยุกระจายเสียงเกิน ๕๐ เปอร์เซนต์ หรือว่าให้สัก ๕๐ เปอร์เซนต์มันเป็นเพลง คุณไปทดสอบเวลาดูเถิด มันเป็นเพลง โฆษณาก็เป็นเพลง ไม่ใช่โฆษณาก็เป็นเพลง แม้แต่จะออกสารคดี อะไรสักอย่างก็ต้องเอาเพลงนำมาก่อน บางสถานียิ่งใช้ไม่ได้ เกือบจะว่าตั้งขึ้นเพื่อความเพลิดเพลินของคนบางกลุ่มบางคนเท่านั้นเอง แล้วการส่งกระจายเสียงนั้น ก็ปล่อยไปตามอารมณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการส่ง มากกว่าที่จะถูกควบคุมโดยผู้หลักผู้ใหญ่ที่มีสติปัญญา เจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยมันก็คอยแต่จะส่งเรื่องโสกโดก เรื่องที่เป็นไปในทางกามารมณ คุณไปดูเถิด เขาจะเลือกแผ่นเสียงชนิดนี้ เลือกเพลงชนิดนี้ ครั้นเสียไม่ได้จึงจะส่งเรื่องที่ตรงกันข้าม

เพราะฉะนั้นในเพลงที่ส่งออกอากาศอยู่นั้น มันมีเพลงชนิด
ที่ผมเรียกเอาเองว่า “เพลง ๘๐ เปอร์เซนต์ คือ ๘๐ เปอร์เซนต์
ของเพลงทั้งหมดที่ส่งอยู่นั้นเป็นเรื่องยั่วชวนทางกามารมณ์”

คือมันยั่วชวนทางกามารมณ์ในแง่ใดแง่หนึ่ง แล้วส่วนมากที่สุด
ก็เพลงสำออยของผู้หญิง เสียงหวานสำออยผู้ชายอย่างนั้น อย่างนี้
อย่างโน้น หลายแง่หลายมุม ทุกแง่ทุกมุม ในลักษณะที่มันควรจะเป็น
โสเภณีมากกว่า สำนวนโวหารอย่างนั้น น้ำเสียงอย่างนั้น ลีลาอย่างนั้น
อะไรอย่างนั้น มันควรจะเป็นคำสำออยของโสเภณีต่อผู้ชายมากกว่า
แล้วเอามาส่งอย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจัง ส่งแล้วส่งอีก ส่งแล้วส่งเล่า

๘๐ เปอร์เซนต์ของเพลงทั้งหมดที่ส่งอยู่นั้น
เป็นเรื่องยั่วชวนทางกามารมณ์

ทีนี้**มีบางเพลงก็ร้ายกาจไปกว่านั้น คือมีถ้อยคำโสกโดก**
ชนิดที่สมัยก่อนแล้วจะถูกประณามไม่มีเนื้อที่ให้อยู่ เดี่ยวนี้ก็กลายเป็น
เป็นสิ่งที่มีโอกาสมาก ที่จะส่งมากระจายเป็นสื่อมวลชนนี้ ที่หนักไปกว่า
นั้น ก็ยังมีถึงขนาดที่ว่า คำพูดที่สมัยก่อนจะไม่เคยได้ยินในที่สาธารณะ
ในที่ธารกำนัล เช่นนั้นต้องไปกระซิบพูด ต้องไปแอบกระซิบพูดและ
หัวเราะกันอยู่เงียบๆ

เดี๋ยวนี้คำพูดชนิดนั้นมาส่งลั่นอยู่ที่วิหุกุกระจายเสียงจนเป็นของธรรมดาไป มันเป็นโชคร้ายของพวกคุณที่มีอายุเพียงเท่านี้ ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นว่าคำพูดชนิดนี้ เมื่อก่อนเขาต้องกระซิบพูดกัน แอบไปกระซิบพูดกัน เดี่ยวนี้อามาส่งจ่าอยู่ที่วิหุกุกระจายเสียงทั้งวันทั้งคืน เด็กๆ เกิดออกมา คลอดออกมา พอลืมตาขึ้นมาในโลกนี้ ก็เห็นเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดาไป ฉะนั้นเด็กเดี๋ยวนี้ จึงหน้าด้านไปโดยไม่รู้สึกตัว ทั้งหญิงทั้งชายโตขึ้นมาโดยไม่รู้สึกตัว มันจึงมีหน้าทะเล้น พูดอะไรที่ไม่ควรพูด แม้ในวัดในวานี้ก็พูดได้ ซึ่งถ้าเป็นสมัยก่อนแล้ว ไม่รู้จะเอาหน้าไว้ไหนเลย พูดอย่างนั้นก็จะถูกไล่ออกไปจากวัดเลย หรือกิริยาท่าทางอย่างนั้นก็จะถูกไล่ออกไปจากวัดเลย

ถ้าเด็กๆ เข้ามาในวัดก็ต้องสงบเสงี่ยมสำรวม ผู้เฒ่าคอยชะม้ายตาดูอยู่เสมอเลย เด็กไม่มีโอกาสจะทำอย่างนั้น จะพูดอย่างนั้น แต่เดี๋ยวนี้สื่อมวลชนอันวิเศษของเรา ทำให้เด็กเกิดออกมา คลอดออกมา ก็เป็นอย่างนี้เสียแล้ว แล้วเขาก็ไม่รู้สึกว่าเขาเป็นคนหน้าด้าน เขารู้สึกว่าเขาเป็นคนที่มึมรรยาทถูกต้อง มีอะไรถูกต้องตามสังคมนิยม อย่างเด็กสาวจะนั่งกินข้าวไปพลางส่องกระจกหวี ผมผัดหน้าไปพลางนี้ สมัยก่อนจะต้องถูกตวาดแล้วถูกไล่ออกไป

มันทำไม่ได้ แต่เดี๋ยวนี้ทำได้ เด็กหนุ่มติดเพลงจนถึงขนาดว่าทำการบ้าน ทำการศึกษที่บ้าน ที่เขากำหนดมาจากโรงเรียน จากมหาวิทยาลัยนั้นไปพลง เปิดวิทยุฟังไปพลง ความที่เสพติดมันเป็นอย่างนี้

เพลงสำหรับหญิงโสเภณีสำหรับออยผู้ชายหรืออะไรทำนองนี้ ผมเรียกว่าเพลง ๘๐ เปอร์เซนต์ เพราะมันมีอยู่ในราว ๘๐ เปอร์เซนต์

ในบรรดาเพลง ๒๐ เฮอร์เซ็นต์

ที่เหลืออยู่ มันมีแต่เพลงยั่วยุ

ที่นี้อีก ๒๐ เฮอร์เซ็นต์มันก็ยังช่วยอะไรไม่ได้ มันยังเป็นเพลงชนิดที่ทำให้เสียเวลาเปล่าๆ เป็นดนตรียุ ไม่ใช่ดนตรีเย็น ผมว่าเอาเองนะ ซึ่งมันก็คงจะถูกต้องอยู่มาก ดนตรีหรือเพลงมันมีอยู่ ๒ ชนิด คือ ดนตรียุให้ร้อนกับดนตรีระงับให้เย็น

เพลงในโบสถ์แต่โบราณกาลมา เป็นเพลงที่ทำให้เย็น ทำให้เย็นร้อนมาจากบ้าน พอเข้ามาในวัดในโบสถ์ก็ทำให้สงบเย็น เพลงอีกประเภทหนึ่ง มันเป็นเพลงยุ เพลงกระตุ้นให้คึกคักขึ้นมา เป็นเพลงยั่วยุไม่ใช่เพลงเย็น ที่นี้เราหาเพลงเย็นไม่ได้

ในบรรดาเพลง ๒๐ เฮอร์เซ็นต์ที่เหลืออยู่ มันมีแต่เพลงยั่วยุ ถึงแม้ว่าเขาพูดว่าเพลงเย็น เพลงเย็นแบบคลาสสิก มันก็ไม่เย็น มันว่าเอาเอง หรือมันเย็นอย่างคนที่ร้อนเหลือประมาณ เหมือนเราถูกน้ำร้อนลวกมาใส่ในน้ำเย็นธรรมดา น้ำเย็นธรรมดาก็อวเย็นแล้ว

อย่างนี้ มันไม่ได้ มันเย็นน้อยเกินไป มันเป็นเพลงช่วยุ้ให้คนร้อน ไม่ตรงตามความมุ่งหมายของเพลงหรือดนตรีที่เขามีไว้ ที่แรก มีไว้ตามทางศาสนา ใช้ในทางศาสนา เพื่อผลคือทำให้คนเย็น เข้ามาในโบสถ์ ร้อนมาจากบ้าน มันทำให้เย็น พอใจเย็นด้วยเพลงนั้น จึงพร้อมที่จะฟังคำสั่งสอนหรือฟัง “เพลง” ของพระเจ้าอีกทีหนึ่ง เดียวนี้มันไม่มี

เพราะฉะนั้นสิ่งที่เรียกว่าเพลง ๆ ในสื่อมวลชน โดยเฉพาะในวิทยุนี้ มันก็มีแต่เป็นข่าวศึกแก่บรมธรรม ผมสังเกตดูเองว่า สถานีวิทยุในเมืองไทยหรือทุกสถานีในเมืองไทยนี้นิยมส่ง เพลงโสภณีส่าออยผู้ชาย มากกว่าเพลงในวิทยุต่างประเทศ นอกประเทศ หรือเพราะผมโง่ฟังไม่เป็นก็ได้ สำหรับวิทยุต่างประเทศว่า มันเป็นเพลงช่วยุ้อย่างนั้นหรือไม่ แต่เท่าที่ผมพยายามฟัง รู้สึกว่ามัน ยังมีระเบียบ หรือคล้ายๆ กับว่าก็ดกันเพลง ๘๐ เปอร์เซนต์นี้ออกด้วย เข้าไป แต่ในเมืองไทยเราว่ากันได้เต็มทีสำหรับเพลงชนิดนี้ ถ้าคุณไม่เชื่อลองไปตั้งข้อสังเกตหรือวิจัยกันดูใหม่ เอาแผ่นเสียงมาทดลอง ฟังก็ได้ เพราะเขาส่งจากแผ่นเสียงนั่นเอง

๓๐ % ของวิทยุกระจายเสียงนั้น

ส่งเป็นคำพูดซึ่งเป็นคำเท็จและคำด่าทางการเมือง

ที่นี้ “๓๐ เปอร์เซนต์ของวิทยุกระจายเสียงนั้น ก็ส่งเป็นคำพูด ซึ่งเป็นคำเท็จและคำด่าทางการเมืองของคุณสงครามหรือของพวกชาตินิยม” คำด่านี้ มันด่ากันอยู่ได้ระหว่างคุณสงคราม หรือพวกชาตินิยมจัด ดังนั้นถ้อยคำเป็นอันมากเป็นคำเท็จและคำด่าทางการเมืองของคุณสงครามหรือพวกชาตินิยม คุณลองทบทวนฟังดูเถิดตลอด ๒๔ ชั่วโมง มีคำกระจายเสียงส่งออกมา ชนิดที่เป็นคำเท็จทางการเมือง คำด่าทางการเมือง **ว่อนไปหมดในบรรยากาศของโลก** โดยสถานีวิทยุกระจายเสียง ไม่รู้กี่พันกี่หมื่นสถานีในโลก เพราะว่าเดี๋ยวนี้มันกำลังกลัว กำลังตั้งหน้าตั้งตาต่อสู้ด้วยสงครามเย็น คือใช้โฆษณานี้ประหัดประหารเล่นงานกัน บรรยากาศจึงเต็มไปด้วยคำเท็จและคำด่าที่ส่งออกจากวิทยุกระจายเสียงทุกสถานีในโลก มันปิดกันอยู่แต่ที่ว่าบาง

สถานีดำสุภาพหรือแนบเนียนหรือลึกซึ้งกว่า ด้วยสำนวนโวหารที่สุภาพกว่าเท่านั้น บางสถานี บางเวลา ก็ใช้คำหยาบชนิดที่เป็นผรุสวาท ผิดกุศลกรรมบถ ไม่พุดเสียดีกว่า

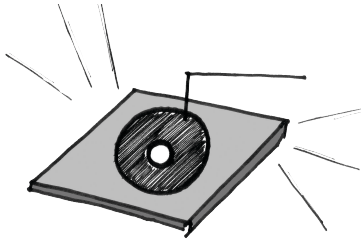
ถ้าคุณเป็นพุทธบริษัท คุณจะต้องเข้าใจและยอมรับว่า

“พระพุทธเจ้า ไม่ต้องการให้ด่าแม่แต่ศัตรู”

แล้วยิ่งไปด่าด้วยคำเท็จแล้วมันก็ยังผิด ๒ ข้อ ด่าอย่างถูกต้องก็ยังไม่ให้ด่าถ้ามันเป็นคำด่า ยิ่งคำด่าเป็นคำเท็จแสลงหาเรื่องหาความโฆษณาใส่ร้ายด้วย ก็ยังเป็นคำเท็จขึ้นมาอีก บวกกันเป็นคำเท็จและคำด่า มันผิดกุศลกรรมบถทั้ง ๒ ข้อ ไม่พุดเสียดีกว่า ไม่พุดเสียดั้นแหละ จะประสานร้อยราวได้ จะคืนดีกันได้ และไม่ยอมหนีภัยตัวเอง ให้เป็นอันธพาลโดยไม่รู้สีกตัวยิ่งขึ้นทุกที

ถ้าขึ้นด่ากันอยู่อย่างนี้ ตัวเองนั้นแหละ ผู้ด่านั้นแหละ มันเป็นอันธพาลในทางวิญญานโดยไม่รู้สีกตัวมากขึ้นทุกที และก็ยอมหนีภัยเด็กๆ ของเราทั้งโลกให้เป็นคนขี้ด่า มันก็เป็นโลกของปีศาจที่พุดเท็จและขี้ด่าเท่านั้นเอง โลกนี้มันจะเป็นอย่างนี้ไปเสียเพราะการกระทำอย่างนี้ นี่แหละเป็นการผิน หรือขัด หรือคัดค้านต่อบรมธรรมอย่างยิ่งหรือมากน้อยเท่าไร คุณก็ลองคิดดู

สำหรับข่าวที่ส่งทางวิทยุ
...เป็นข่าวเพื่อหาประโยชน์เสมอไป
ไม่ใช่ข่าวที่แถลงความจริง โดยบริสุทธิ์ใจ

ที่นี่สำหรับข่าวที่ส่งทางวิทยุ ข่าวที่ส่งก็เหมือนกับหนังสือพิมพ์ เป็นข่าวเพื่อหาประโยชน์เสมอไป ไม่ใช่ข่าวที่แถลงความจริง โดยบริสุทธิ์ใจ

เป็นข่าวที่จะหาประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสมอไป มันก็เลยเป็นเรื่องทำให้ผู้ฟังมีนิสัยเป็นอคติเอนเอียงไปเรื่อย ไม่มีทางที่จะตรงหรือบริสุทธิ์ได้ ขอให้ดูให้ดี ๆ

สารคดีสัก ๑๐ % มั่นกั๊ยัง

เป็นสารคดีของวัดถุญนิยม

ผูกพันคนให้ติดอยู่ในกรงในคอกของวัดถุญนิยม

เอาละว่ามีสารคดีอยู่สัก ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของเวลาที่ส่งทั้งหมด มั่นกั๊ยังเป็นสารคดีของวัดถุญนิยม ผูกพันคนให้ติดอยู่ในกรงในคอกของวัดถุญนิยม **ไม่ใช่สารคดีที่จะปล่อยคนให้ออกไปจากคอก จากกรงของวัดถุญนิยมเลย เพราะไม่ประสีประสาต่อเรื่องมโนนิยม และกำลังเกลียดด้วยซ้ำไป**

นี่สื่อมวลชนชนิดนี้คือวิฑูกรกระจายเสียงชนิดนี้ กำลังไม่ช่วยเหลือบรมชรรรม ไม่ส่งเสริมบรมชรรรม มีแต่เป็นอุปสรรคศัตรู

ลืออัน

แผ่นเสียง...

ทำออกมามากในรูปที่ยั่วยวน
ที่รักษาของเก่าของเดิมไว้บ้างก็มี...ก็ยังไม่ส่งเสริมบรมธรรม

ที่นี้สิ่งที่ปลีกย่อยออกมา เช่น **แผ่นเสียง** อย่างนี้ก็ไม่ใช่เล่น แผ่นเสียงขายกันเป็นเทน้ำเทท่า เพราะฉะนั้นมันเป็นสื่อมวลชน อย่างยิ่งอันหนึ่งเหมือนกัน คุณไปดูแผ่นเสียงซึ่งก็ไม่ค่อยจะผิดกันกับ เรื่องวิทยุกระจายเสียง “**ทำออกมามากในรูปที่ยั่วยวน ที่รักษาของเก่าของเดิมไว้บ้างก็มี**” เป็นคลาสสิกของเดิมนั้นก็มี แต่แล้วก็ยังได้รับความนิยมน้อย แผ่นเสียงยั่วยวน แผ่นเสียงสำหรับ เต็นรำ มันนำหน้า แม้แผ่นเสียงคลาสสิกมันก็ยังไม่ส่งเสริมบรมธรรม นี้เราพูดกัน เฉพาะบรมธรรม แม้ว่ามันจะเป็นเรื่องที่รักษาวัฒนธรรมหรืออะไร ไปได้ แต่มันก็ไม่ส่งเสริมบรมธรรม

มีไฮด์ปาร์คที่ไหนบ้างที่ส่งเสริมบรมชรรรม นอกจากชุดในทำนองยูให้รำตำให้รั่ว แบ่งพรรคแบ่งพวก

เรื่องถัดๆ มา เช่นว่าเรื่องโฆษณาแบบพูดไฮด์ปาร์ค มีไฮด์ปาร์ค ที่ไหนบ้างที่ส่งเสริมบรมชรรรม นอกจากชุดในทำนองยูให้รำตำให้รั่ว แบ่งพรรคแบ่งพวก แล้วก็ด่ากันระหว่างพรรคระหว่างพวก ชนิดที่ไม่เคยด่ากันมาแต่กาลก่อน อย่างไฮด์ปาร์คคราวมีการเลือกตั้ง คุณก็เคยเห็นเคยรู้

อย่างนี้มันข้อมจิตใจให้ร้ายไปกว่าเดิม การถือพรรคถือพวก เป็นมึงเป็นกูนี้ มันมากขึ้นไปกว่าเดิม ฉะนั้นไม่มีเสียดีกว่า รถโฆษณาออกโฆษณาก็เหมือนกับไฮด์ปาร์ค คือถ้าว่าตำรวจไม่ห้าม มันก็พูดอะไรกันมากกว่านั้น ใบปลิวที่ติดข้างรถข้างถนนก็ดูเถิด สื่อมวลชนเหล่านี้มันก็เพื่อผลในวงแคบของคนบางพวก บางหมู่ บางคณะ ไม่ต้องพูดถึงบรมชรรรม ไม่มีใครติดใบปลิวข้างรถเป็นเรื่องธรรมะ โฆษณาให้รักพระพุทธเจ้า นับถือพระพุทธเจ้า อย่างนี้ไม่มี มันมีแต่เกลียดมึง เกลียดกู หรือที่เป็นทั่วไปหมด ที่มากก็คือว่าล่อหลอกเพื่อจะขายของ เพื่อจะล้างเอาเงินในกระเป๋าของเขา ซึ่งสิ่งเหล่านั้นก็ไม่ใช่จำเป็นแก่ชีวิต

แฟชั่นโชว์

ที่คิดใหม่นี้ ดูเหมือนจะเพื่อตกเบ็ดสตางค์ในกระเป๋าคนทั้งนั้น

ทีนี้สื่อมวลชนชนิดที่ผมจัดเป็นสื่อมวลชน คนอื่นเขาอาจจะไม่รับรอง แต่ถ้าคุณมีใจไม่ลำเอียงก็ต้องเพ่งหลักว่า ถ้าสิ่งใดมันจูงใจประชาชนมากๆ ไปได้แล้ว ก็เรียกว่า “สื่อมวลชน” ทั้งนี้ ผมถือหลักอย่างนี้ เพราะฉะนั้นอย่างแฟชั่นโชว์นี้ก็เป็นสื่อมวลชน ใครๆ ก็ชอบ ทีนี้**แฟชั่นโชว์นั้นมันมีอะไรบ้าง** มันก็ยิ่งทำคนให้ไม่เป็นคนที่ปกติมากขึ้น เพราะ**แฟชั่นที่คิดใหม่นี้ ดูเหมือนจะเพื่อตกเบ็ดสตางค์ในกระเป๋าคนทั้งนั้น** และมันก็ไม่ส่งเสริมบรรมธรรมสำหรับแฟชั่นโชว์

เพราะโชว์ไปในทางที่ให้โอกาสแกกิลเลส ให้กิลเลสมากขึ้น ไม่ใช่เพื่อจะระงับกิลเลส ฉะนั้นซาตานมันก็หัวเราะ หัวเราะใส่หน้ามนุษย์ เรื่องแพ้นั้นแต่งกายนี้ ควรจะนึกเสมอว่าผู้ชาย เป็นผู้ออกแบบ มันก็มีโอกาสที่จะหลอกลวงผู้หญิง ให้ผู้หญิงเป็นเครื่องเล่นของผู้ชายมากขึ้น นี่กระโปรงมันจึงสั้นเข้าไปๆ หรือมันมีการรัดรูป แนบเนื้อมากเข้า เทียบกันดูกับสมัยเมื่อ ๕๐ ปีมานี้ มันไกลกันลิบเลย เพราะผู้ชายเป็นผู้ออกแบบ ที่นี้ผู้หญิงที่เป็นผู้ใช้นั้นก็ต้องการจะตกเบ็ด ผู้ชายอยู่อีก มันก็พอสมหน้าสมเนื้อพอดี ผู้หญิงรับเอาแฟชั่นอันนี้ เขามาทันที เพื่อจะตกเบ็ดเงินในกระเป๋าของคนที่ร่ำรวย หรือผู้ที่ตน ต้องการจะให้รัก มันก็ไปกันได้สนิทสนมกลมกลืนกันไปเลย แฟชั่น มันจึงเกิดขึ้นแต่ในลักษณะที่เป็นไปในทางส่งเสริมกิลเลส

หนังสือละคร ดนตรี งานนักชัตตกฤษ

...มันยังเป็นข้าศึกแก่บรมธรรมมากขึ้น

ที่นี้มาถึงพวกหนังสือละคร ดนตรี งานนักชัตตกฤษเป็นต้น เหล่านี้เป็นการถ่ายถอด การเอาอย่าง ได้มากที่สุด ลึกซึ้งที่สุด เขาอาจจะไม่เรียกว่าสื่อมวลชน ในหลักสูตรที่คุณเรียนกัน อาจจะไม่ใช่เรียกว่าสื่อมวลชน แต่ผมว่าเป็นสื่อมวลชน สิ่งใดที่ถ่ายถอด การเอาอย่าง ได้ลึกซึ้งที่สุด มากที่สุดแล้ว ผมเรียกว่าสื่อมวลชน ทั้งนั้น หนังสือ ละคร ดนตรี นี้ก็ไม่ต้องพูดถึง มันยังเป็นข้าศึกแก่บรมธรรมมากขึ้น ไปดูไบบลิวหรือโปสเตอร์หน้าโรงหนัง คนแก่สมัย ๕๐ ปีมาเห็นเข้าแล้วก็เป็นลม เวียนหัว ไม่รู้ว่าอะไร ทำทำไม เพื่ออะไร แต่คนแก่ๆ เต็มวัยก็พลอยผสมโรงไปได้

สำหรับงานนักชัตตกฤษ งานแพร่ งานอะไร ๆ ที่จัด ๆ กันขึ้นนี้ มันก็ไม่ส่งเสริมบรมธรรม แม้จัดในวัด วัดจัด ที่หน้าองค์พระบรมธาตุ หน้าพระปฐมเจดีย์ที่นครปฐม หรืออะไรก็ตาม มันก็ไม่ส่งเสริม บรมธรรม มันเป็นเรื่องเห็นแก่เงินแล้วเอาได้เข้าว่า ก็มีสิ่งที่เป็นข้าศึกแก่ความเป็นบรมธรรม มาจัดอยู่หน้าองค์พระเจดีย์ในวัดในวา ในทุกหนทุกแห่ง

ศิลปวัตถุ วรรณคดี จิตรกรรม สถาปัตยกรรม...

ศิลปะสมัยนี้ทำให้เวียนหัว...สื่อมวลชนทั้งหมดนี้ไม่ส่งเสริมบรมชรรรม

ที่นี้มาถึง ศิลปวัตถุ วรรณคดี จิตรกรรม สถาปัตยกรรม โบสถ์วิหารอันสวยงาม หรืออะไรต่าง ๆ นี้ ผมก็ถือว่าเป็นสื่อมวลชน ทำชาวต่างประเทศให้สนใจเมืองไทยได้ ที่ลึกกว่านั้นก็คือ มันดึงใจคนไปได้แนวใดแนวหนึ่ง ตามที่สิ่งนั้นมันมี ที่นี้ถ้ามันเป็นไปถูกทาง มันก็ส่งเสริมบรมชรรรมอย่างยิ่ง แต่บัดนี้สิ่งที่เรียกว่าศิลปะนั้นไม่ไหวแล้ว ศิลปะสมัยนี้ทำให้เวียนหัว อย่างดีที่สุดเพียงทำให้เวียนหัว แล้วก็ไม่มีที่ส่งเสริมบรมชรรรม มีแต่เอาลามกอนาจารมาแฝงไว้ในชื่อของศิลปะเป็นส่วนใหญ่ ส่วนมาก ที่นี้ถ้าไม่เกี่ยวมาทางลามกอนาจารก็เป็นเรื่องที่บ้าคลั่งในเรื่องความคิดฝันซึ่งทำให้เสียเวลาเปล่า ๆ ไม่ทำให้เกิดความสงบสุข

ที่นี้ วรรณคดี ดึงดูดคนได้มาก มันก็เปลี่ยนรูปไปในทางวัตถุนิยมมากขึ้น ไม่ช่วยบรมชรรรม กลายเป็นยาเสพติดที่ดึงขาคนไว้ไม่ให้ไปสนใจในบรมชรรรมมากกว่า สิ่งนี้เรียกว่า จิตรกรรมอย่างสมัยโบราณที่ส่งเสริมความสงบ ทางจิต ทางวิญญาณ ถูกประณามว่าครีคระบบบอ ไม่มีโอกาสมาแสดง มาอะไรกับเขาได้ ส่วนจิตรกรรมชนิดที่ทำให้คนเวียนหัว กำลังก้าวหน้ารุ่งโรจน์ สื่อมวลชนทั้งหมดนี้ ไม่ส่งเสริมบรมชรรรม

วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีรีตองต่างๆ...

มันก็ดึงดูดใจคนให้ทำตาม ให้เอาอย่าง รักษาไว้ นี่สำคัญมาก
อย่าไปทำลายของโบราณเสียแล้วไปเป็นครึ่งๆ กลางๆ

ที่นี้ผมจะระบุ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีรีตอง
ต่างๆ ว่าเป็นสื่อมวลชนด้วย ซึ่งนักเทคนิคทางวิชาการเขาคงไม่ยอม
รับว่าเป็นสื่อมวลชนก็ได้ ส่วนผมเพิ่งเล็งแต่ว่าสิ่งใดมันดึงดูดใจ
สร้างลัทธิเอาอย่างตามๆ กันไปละก็ อันนี้เป็นสื่อมวลชนด้วยเสมอไป
ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีรีตองที่ดี ที่งาม ที่สวยนี้ มันก็ดึงดูดใจคน
โดยเฉพาะชาวต่างประเทศ หรือทำลูกหลานของเราให้ทำตาม ให้เอา
อย่าง รักษาไว้ มันก็เป็นสื่อที่ดึงคนไปในทางที่ดีได้เหมือนกัน แต่ถ้า
สิ่งเหล่านี้มันเปลี่ยนแปลงไปในทางต่ำ ในทางวัตถุแล้วมันก็ทำให้
คนต่ำลง ไม่ส่งเสริมบรรทัดธรรมอย่างที่กล่าวแล้ว

ฉะนั้นเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมนี้สำคัญมาก
ในการที่เราไปทำลายของโบราณเสีย แล้วไปเป็นครึ่งๆ กลางๆ
ระหว่างฝรั่งก็ไม่ใช่ ไทยก็ไม่เชิงอะไรนี้ มันก็มีแต่จะเป็นสื่อที่นำไปสู่
ความยุ่งยากวุ่นวายเหมือนกัน

หนังสือค้นหาตำรับตำรา

...มันก็เพื่อผลเป็นวัตถุอีก

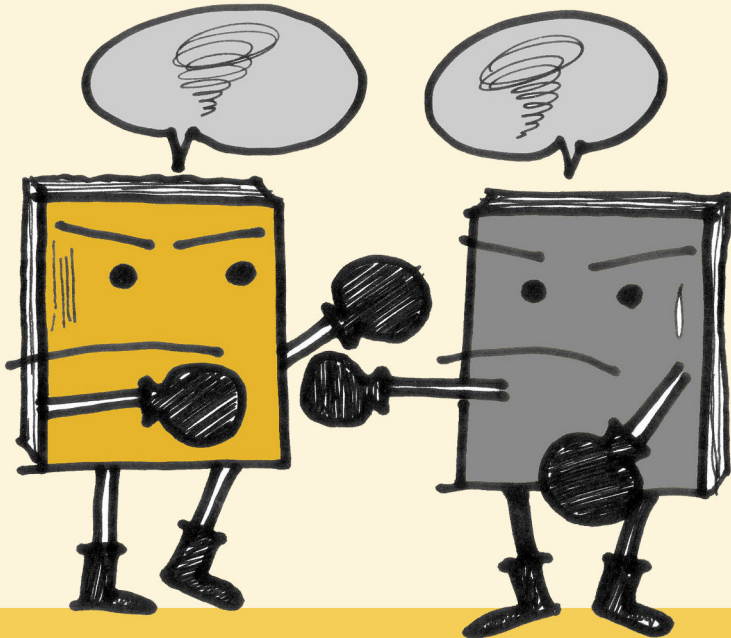
...เพื่อเป็นปัจจัยที่เราจะชนะผู้อื่น มีแต่อย่างนี้

...มันเป็นเสียอย่างนี้ เป็นสื่อที่จะนำไปสู่ความสับสนวุ่นวาย

ที่นี้จะมาถึง **หนังสือค้นหาตำรับตำราเป็นรูปเล่ม** นี้เขาไม่เรียกว่าสื่อมวลชนก็ตามใจ แต่รู้สึกว่ามันเป็นสิ่งที่ระบอบได้เร็วได้ดี หนังสือบางเรื่องบางเล่มเขียนขึ้นมา พิมพ์ขายเป็นล้านๆ เล่ม มันก็เป็นสื่อมวลชนอย่างแรงเหมือนกัน แต่แล้วเราลองคิดดูเถิดว่า หนังสือที่เขียนขึ้นมาปัจจุบันนี้ ในยุคนี้มันเป็นอะไร อย่างดีที่สุดก็เป็นวิชาการ อาชีพ ทำมาหากิน นอกนั้นเป็นเรื่องอ่านเล่น เป็นเรื่องการเมืองอะไร ทำนองนี้ ก็เป็นเรื่องทำลายหนทางของบรมธรรม หรือความสงบสุข หรือสันติภาพ

มันเป็นเรื่องของตัวมึงตัวกู เป็นเราเป็นเขามากขึ้น
นี่ประเภทหนึ่ง คือชาตินิยม อีกประเภทหนึ่ง ก็เป็นเรื่องยั่วชวนส่งเสริม
กามารมณ์ชนิดลึกลับซับซ้อนตามไม่มีใครจะ ทันมากขึ้น เพราะว่า
อย่างเก่ามันจืดชืด สร้างอย่างใหม่ขึ้นมาต้องให้ลึกลับ แขนงเนียน
แยบคายกว่านั้น ที่จะดึงคนไปสู่กามารมณ์หรือวัตถุนิยม

ที่นี้ถ้าว่าเป็นหนังสือวิชาการอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น มันก็
เพื่อผลเป็นวัตถุอีก เพื่อเป็นอุปกรณ์สงคราม เพื่อเป็นปัจจัยที่เราจะ
ชนะผู้อื่น มีแต่อย่างนี้ หนังสือหนึ่งหาตำรับตำราที่ตกหน้าขึ้นมาในโลก
มันเป็นเสียอย่างนี้ เป็นสื่อที่จะนำไปสู่ความสับสนวุ่นวาย

สุดท้ายก็คือ การจาริกสั่งสอน...

ถ้ายังเป็นของบริสุทธ์อยู่...ก็ยิ่งเรียกว่าเหลือเป็นค่าสุดท้าย
ของสื่อมวลชนที่จะช่วยมนุษย์

อันสุดท้าย ที่เอาไว้อันสุดท้ายก็คือ การจาริกสั่งสอน การยก
กองออกปฏิบัติงานสนาม expedition หรืออะไรทำนองนี้
ในการจาริกสั่งสอนนี้ เป็นสมบัติของคนโบราณมาแต่ครั้งพุทธกาล
พระพุทธเจ้าท่านใช้สื่อมวลชนอย่างนี้ พอมีภิกษุเกิดขึ้น ๖๐ รูปเป็น
ครั้งแรก ก็ตรัสว่า “ไป ไปสายละคนๆ ทิศทางละคน ไปประกาศ
พรหมจรรย์ เพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชน” การจาริกสั่งสอนอย่างนี้
เป็นสื่อมวลชนที่เก่ามาก พุทธศาสนาได้อาศัยเป็นประโยชน์สืบมาจน
ทุกวันนี้

ถ้าการจาริกสั่งสอนประชาชนยังเป็นของบริสุทธ์อยู่ในรูปนี้
ก็ยิ่งเรียกว่าเหลือเป็นค่าสุดท้ายของสื่อมวลชนที่จะช่วยมนุษย์
แต่ถ้ามันผันแปรไปในรูปของการเมืองเพื่อประโยชน์แก่การเมืองอะไรอีก
ก็น่าเศร้าอีกตามเคย

และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าจะใช้พระภิกษุให้ทำชนิดที่เรียกว่ามันมีอะไรเคลือบแฝงละก็ มันก็น่าเศร้า ถ้าเป็นไปอย่างถูกต้องมันก็น่าบูชา

สื่อมวลชนอันสุดท้ายที่จะเหลืออยู่เป็นที่บูชาหรือจะเป็นที่พึ่งแก่มนุษย์ได้ ก็จะต้องเป็นการจาริกสั่งสอน อันอื่นดูจะล้มละลายหมดการยกกอง ยกพวก ออกปฏิบัติงานสาธารณประโยชน์สังคมสงเคราะห์ก็เหมือนกัน ถ้าทำได้อย่างถูกต้อง บริสุทธิ์ มันก็ยังอยู่ในประเภทนี้ แต่ถ้าทำเพื่อผลคือความสนุกสนาน ได้ไปกระจุกระจีเล่นหัวกันระหว่างเพศ อะไรทำนองนี้ละก็ มันก็ไม่ไหวอีกเหมือนกัน ดูๆ ก็จะเป็นอย่างนั้นเสียมากกว่า ถ้าไม่มีโอกาสที่จะได้เล่นหัวกระจุกระจีระหว่างเพศ ดูเหมือนจะไม่มี การยกกองออกไปทำงานสนามอาสาสมัครที่ไหน แม้ทำด้วยบริสุทธิ์ใจ ก็เพื่อผลทางวัตถุนี้

สื่อมวลชนกำลังเป็นอย่างไ

สื่อมวลชนทั้งหลาย มันกำลังให้ผลเป็นความตกต่ำ

ทางศีลธรรม...ต้องปรับให้ทันกร

“...มันเป็นดาบสองคมจะใช้คมไหน
ให้เป็นสิ่งที่สร้างสันติภาพ สันติสุขที่น่าชื่นใจขึ้นมา”

เราสรุปแล้วก็คือ สื่อมวลชนทั้งหลาย มันกำลังให้ผลเป็น
ความตกต่ำทางศีลธรรม ทำให้เกิดความตกต่ำทางศีลธรรม ไปดู
เถอะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลง ๘๐ เปอร์เซนต์ทางวิทยุก็ตาม
ทางโทรทัศน์ก็ตาม โทรทัศน์มีภาพลามกอนาจารที่เข้าไปอยู่ในห้องนอน
ของภิกษุ แล้วใครเห็นก็สะดุ้ง นินทาว่าร้ายกันไม่มีเหลือ

เพราะฉะนั้นผลของสื่อมวลชนเวลานี้สรุปแล้วมันน่าเศร้า คือ ความตกต่ำทางศีลธรรมทางจิตใจ ทำปัญหาเยาวชนให้เกิดขึ้น ปัญหาเยาวชน เด็กๆ ไม่มีระเบียบวินัย หรือเสื่อมศีลธรรม หรือเป็นอันธพาลขึ้นมา มันมาจากสื่อมวลชนเหล่านี้ที่ว้ามาแล้วทั้งนั้น หรืออย่างน้อยที่สุด ถ้ามันไม่เลวร้ายถึงเพียงนั้น มันก็ทำให้เสียเวลา ไปเปล่าๆ เสียเวลา เสียแรงงานของประเทศชาติ การทำให้ เสียเวลาของประเทศชาตินี้ มีบาปเท่ากับควรจะตกนรก อันลึกที่สุด ผู้ที่ทำให้เสียเวลาแรงงานของสังคม ของประชาชนนี้ ต้องถูกปรับให้ตกนรก

“เพราะฉะนั้นสื่อมวลชนชนิดไหน
เป็นไปเพื่อเสียเวลา เสียประโยชน์เปล่า ๆ
ของสังคมของประชาชน
ก็ต้องปรับให้ตกนรก”

สื่อมวลชน เหล่านี้ทำให้มนุษย์ เก่งแต่ในศิลปะแห่งการหลง

เหมือนกับเรื่องที่ทำให้ลุ่มหลงทางกามารมณ์ ถ้าพูดถึงเศรษฐกิจแล้ว มันเสื่อมเสียทางเศรษฐกิจอย่างยิ่ง ที่จิตใจของเด็กๆ มาเสียเวลามีนเมาในทางนี้ หรือผู้ใหญ่ก็เสียเวลามานั่งฟังเรื่องที่ไม่คุ้มค่าเวลาอย่างนี้ มันเสื่อมเสียทางวิญญาณ แล้วยังเสื่อมเสียทางเศรษฐกิจทางวัตถุนี้อีกด้วย ทำให้เกิดปัญหามากมาย ทำให้เกิดนิยามแฟชั่น การกินอยู่ที่มีความหมดเปลืองมาก ไม่สันโดษ ไม่มีมัชยัสถ์ แล้วในที่สุดก็สร้างนิสัยอันธพาลทางวิญญาณ ทำให้คนเหล่านั้นเก่งแต่ในศิลปะแห่งการหลง ศิลปะแห่งการหลง คุณฟังถูกไหม สื่อมวลชนเหล่านี้ทำให้มนุษย์เก่งแต่ในศิลปะแห่งการหลง หลงด้วยวาจาหรือหลงด้วยอะไรก็ตาม หรือเก่งในทางจิตวิทยาแห่งการหลง การที่จะทำงานสื่อมวลชนต้องเรียนจิตวิทยาก่อน แต่แล้วโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัว กลายเป็นจิตวิทยาแห่งการหลงไป เพื่อผลเป็นวัตถุไปหมด

รวมความแล้วสื่อมวลชนเหล่านี้ มันก็เป็นสื่อ
เป็นสื่อนำไปสู่วิกฤตการณ์ถาวร....สู่โลกของซาตาน

รวมความแล้วสื่อมวลชนเหล่านี้ มันก็เป็นสื่อนำไปสู่วิกฤตการณ์ถาวร ปัญหายุ่งยากที่เป็นการถาวร เป็นสื่อที่นำไปสู่โลกของซาตาน ไม่ใช่โลกของพระเจ้า นำไปสู่อบายมุข ปากทางแห่งอบาย ร้อนใจเป็นสัตว์นรก ทะเยอทะยานหิว เป็นพวกเปรต โง่ไปทำสิ่งที่ไม่ควรทำ โง่ยิ่งกว่าสัตว์เดรัจฉาน วิญญาณเต็มไปด้วยความหวาดกลัว นอนสะดุ้ง คนสมัยนี้ตกอยู่ในอาณาจักรแห่งความกลัว นี่คือนิสัยสุรกาย

ในที่สุด สื่อมวลชนเหล่านี้ทั้งหมด มันก็เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ปั้นห้วมนุษย์ให้ทำสงครามกับพระเจ้า คือต่อต้านคำสั่งสอนของพระเจ้า เป็นการช่วยกระชับให้วัตถุนิยมลกรากแน่นแฟ้น ลงลึกลงไปในโลกนี้ สื่อมวลชนชนิดนี้ทำให้เกิดผลอย่างนี้ แล้วกลับไปว่ามันเป็นอย่างมีเทคนิคเสียด้วย มันจะจมลงในทรกอย่าง มีเทคนิค เสียด้วย

แต่ที่น่าสมเพชเวทนาอย่างยิ่ง ก็คือว่า

“สิ่งเหล่านี้เป็นไปโดยไม่รู้สึกตัว ไม่รู้จักมัน

ไม่รู้สึกตัวแล้วไปบูชามัน เห็นกงจักรเป็นดอกบัว”

แล้วมันสามารถหรือเปล่าที่จะคำนวณผลของสื่อมวลชนเหล่านี้ มันไม่สามารถที่จะคำนวณผลของสื่อมวลชนที่สลับซับซ้อนมากมายหลายแบบนี้ หรือจะยังไม่เคยส่งไปเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ผลร้ายจากสื่อมวลชนต่างๆ หรือการกระทำกันอยู่นี้ ยังไม่เคยส่งเข้าคอมพิวเตอร์อันไหนให้มันออกผลมาให้ดู ว่ามันดีหรือร้ายอย่างไร เพราะคนกำลังบูชามัน และบางที่จะไม่มีคอมพิวเตอร์ชนิดไหนที่จะวัดผลอย่างนี้ได้ นอกจากบอกออกมาอย่างโกหกหลอกลวงอีกตามเคย เพราะคนที่เป็นทาสของวัตถุนิยมนี้ เขาทำเครื่องคอมพิวเตอร์ คุณดูให้ว่าสื่อมวลชนกำลังเป็นอย่างไรร

เราจึงมองดูมันในฐานะเป็นปี-หายยุ่งยาก เป็นต้นเหตุ

แห่งความทุกข์ หรือเป็นตัวความทุกข์ที่ต้องแก้ไข
จนเราจะสามารถใช้สื่อมวลชนเหล่านี้ไปในทางที่ถูก
ให้มันสร้างสิ่งที่น่าชื่นใจขึ้นมา

ผมจะสรุปความว่า

“เดี๋ยวนี้โลกทั้งโลกนี้กำลังใช้สื่อมวลชนไปในทางที่จะขยี้
หรือหันแหลกดวงวิญญาณของมวลชนนั่นเอง”

ใช้สื่อมวลชนเพื่อจะขยี้ดวงวิญญาณของมวลชนนั่นเอง
ให้แหลกลาญไป ก็เป็นเรื่องที่เรียกว่าน่าเศร้าตั้งแต่ ๙๙ เปอร์เซนต์ มี
ส่วนน่าชื่นใจอยู่ สัก ๑ เปอร์เซนต์ อย่างนี้มันไม่พอกัน เราจึงมองดู
มันในฐานะเป็นปัญหายุ่งยาก เป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์
หรือเป็นตัวความทุกข์ที่ต้องแก้ไข จนเราจะสามารถใช้สื่อมวลชน
เหล่านี้ไปในทางที่ถูก ให้มันสร้างสิ่งที่น่าชื่นใจขึ้นมา มันเป็นดาบ
สองคม จะใช้คมไหนให้เป็นสิ่งที่สร้างสันติภาพ สันติสุขที่น่าชื่นใจ
ขึ้นมา

พวกคุณก็เป็นกำลังของประเทศชาติ เป็นนักศึกษาต่อไปในอนาคต ก็มีทางจะทำโดยตรงบ้าง โดยอ้อมบ้างทำให้สื่อมวลชนเป็นประโยชน์ เพียงแต่คุณอย่าลุ่มหลง อย่าไปสนับสนุน อย่าไปเสียเงินกับมัน ในเรื่องนี้เท่านั้น หยุดเสียเฉยๆ เท่านั้น มันก็จะเป็นการแก้ไขให้ดีขึ้นได้ แต่ถ้าไปพลอยผสมโรงด้วย ถึงขนาดว่าทำการบ้านจากมหาวิทยาลัย ก็ต้องเปิดวิทยุฟังเพลงไปพลาง อย่างนี้ก็ไม่มีทางช่วย

เวลา 1 ชั่วโมงของเราก็หมด.

หนังสือพิมพ์เป็นประโยชน์บุคคลได้

มันเหมือนกับหนังสือตัวเล็กๆ ตัวหนึ่ง
แต่แล้วมันวิวัฒนาการมาจนเป็นสิ่งที่มีความ
มีอิทธิพลเหมือนกับดวงอาทิตย์

ท่านที่มีหน้าที่การงานเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนทั้งหลาย
อาจมาขอแสดงความยินดี อนุโมทนาในการมาของท่านทั้งหลาย
สู่สถานที่นี้ในลักษณะอย่างนี้ คือแสวงหาความรู้ทางธรรมะเพื่อไป
ประกอบในการดำเนินชีวิตของตนๆ และดำเนินหน้าที่การงานนั้นๆ
โดยเฉพาะ ซึ่งล้วนแต่จะเป็นการทำให้บ้านเมืองของเรามีความ
สงบสุขสันติภาพ

“พื้นฐานของคนเรา
ต้องมีความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้องกันก่อน
แล้วจึงจะทำหน้าที่อะไร ๆ ก็ได้”

ข้อแรกที่ว่า มีธรรมะ เพื่อดำเนินชีวิตนี้ ก็เพื่อความ เป็นมนุษย์
ที่ถูกต้อง เพื่อความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง เพราะพื้นฐานของคนเรา
ต้องมีความ เป็นมนุษย์ที่ถูกต้องกันก่อน แล้วจึงจะทำหน้าที่
อะไร ๆ ก็ได้

นี่เรียกว่าพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ นี้ก็มีธรรมะอยู่ส่วน
หนึ่งสำหรับความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้องโดยพื้นฐาน

ธรรมชาติอีกประเภทหนึ่งก็คือสำหรับหน้าที่การงาน แล้วแต่ว่าจะมีหน้าที่การงานอะไร จะทำนา จะทำสวน จะค้าขาย จะทำราชการ จะเป็นนักการเมือง จะเป็นศิลปิน เป็นอะไรก็สุดแท้ มันก็มีธรรมชาติอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งใช้ประกอบในการทำหน้าที่การงานนั้นให้ได้รับผลดีที่สุด มันก็เลยถูกต้องทั้งสองอย่างที่โดยชีวิตส่วนตัวพื้นฐานนั้นก็ถูกต้อง โดยหน้าที่การงานก็ถูกต้อง เราอาศัยสิ่งสิ่งเดียวเท่านั้นแหละ คือ สิ่งที่เราเรียกสั้นๆ ว่า ธรรม ธรรมชาติ หรือธรรมเพียงคำเดียวสั้นๆ เท่านั้นแหละที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ทั้งหมดทั้งสิ้น

ดังนั้นขอให้ท่านสนใจฟังคำให้จริงที่เรียกว่า ธรรม และอาตมาก็จะได้บรรยายในวันนี้ โดยหัวข้อว่า ธรรมสำหรับนักหนังสือพิมพ์ ธรรมสำหรับนักหนังสือพิมพ์ ขอให้ตั้งใจฟังให้สำเร็จประโยชน์

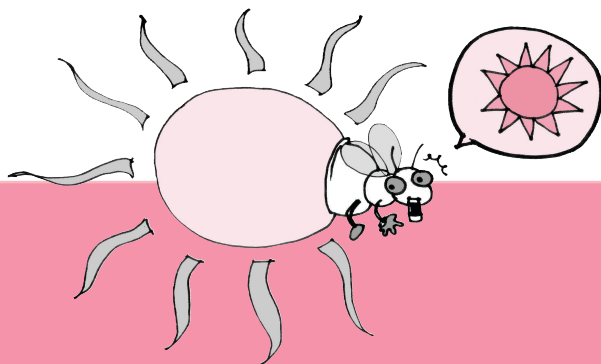
เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง
เหมือนหนึ่งขลุ่ย มีดี ที่แววชน
ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน
ยอมเสียที่ ที่ตน ได้เกิดมา

พุทธทาสภิกขุ

มันจะต้องพูดถึงภูมิหลังหรือ Background กันบ้าง เกี่ยวกับคำว่่านักหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน

หนังสือพิมพ์ในเมืองไทยที่แรกมันก็เกิดขึ้นอย่างที่เราเรียกว่า เป็นเรื่องส่วนตัวของทางราชการหรือของพระเจ้าแผ่นดิน สำหรับ แลกเปลี่ยนของท่านของท่านเท่านั้น มีเพียงเท่านั้นกันมาก่อน

ต่อมาจึงค่อยกว้างขวางออกไป ทีแรกก็มีขอบเขตเล็กน้อย จำกัดอยู่เพียงแลกเปลี่ยนของรัฐบาลหรือของพระราชามหากษัตริย์ ต่อมาก็ขยายตัวออกไปอย่างที่เรียกว่าน่าประหลาดใจ กลายเป็น เครื่องมือที่สำคัญในการสร้างสังคมที่ดี ในเหตุทางการเมืองก็ดี จนกระทั่งว่าเป็นเรื่องสร้างโลก เป็นเรื่องควบคุมโลกไปโดยไม่ทันรู้ตัว มีอำนาจมหาศาลอย่างขนาดที่ว่าคุมโลก คุมประเทศ คุมรัฐบาล ทำ เล่นกับแผ่นกระดาษสั้นๆ เล็กๆ น้อยๆ ที่เรียกว่าหนังสือพิมพ์ ซึ่งเคย เป็นเพียงเครื่องมือแลกเปลี่ยนของสำนักงานอะไรบางอย่าง

ในครั้งพุทธกาลเท่าที่เราทราบในบาลี นั้นไม่มีสื่อมวลชนแบบนี้ จะเผยแพร่ธรรมะ พระพุทธเจ้าท่านก็ต้องจัดขบวนส่งออกไป เรียกว่าส่งสาวกออกไปเผยแพร่พุทธศาสนา ทางบ้านทางเมืองจะมีโฆษณาอะไร ก็ให้คนตีฆ้องหรือตีกลองสำหรับไปข่าวประกาศให้คนรู้ทั่วกันทั้งบ้านทั้งเมือง เพราะมันไม่มีการพิมพ์ ไม่มีการทำการเผยแพร่ด้วยการพิมพ์ มันยังไม่มี โรงพิมพ์ไม่ต้องพูดถึง

แม้แต่การเขียน การที่ใช้การสื่อสารกันอย่างนี้ก็ยังไม่แพร่หลาย การศึกษาก็ต้องใช้ท่องจำด้วยปาก นี่เรียกว่า “จุดตั้งต้นของงานหนังสือพิมพ์ มันเหมือนกับหิ้งห้อยตัวเล็ก ๆ ตัวหนึ่ง แต่แล้วมันวิวัฒนาการ ๆ มาจนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีอิทธิพล เหมือนกับดวงอาทิตย์ ดวงหนึ่งทีเดียว”

จากหิ้งห้อยมาเป็นดวงอาทิตย์นี้ คุณก็ลองคิดดูมันเปลี่ยนแปลงก็มากน้อย เราเกิดทีหลังเมื่อมันมีลักษณะเป็นอย่างที่เรียกว่าเป็นดวงอาทิตย์กันเสียแล้ว มันก็มีหน้าที่ที่จะต้องปรับปรุงให้ถูกต้องให้ดีที่สุด ให้ดีที่สุด

มันจะเป็นไปในแง่บวกหรือแง่ลบ ก็มันแล้วแต่ที่เราจะจัดการ

มองในแง่บวก มันก็ว่าสามารถสร้างสันติสุขได้ทุกแห่ง นำโลก
ไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ถ้ามองในแง่ลบ มันก็เป็นเครื่องมือแห่ง
การขัดแย้ง ต่อสู้ เป็นการต่อสู้ที่ทำให้เกิดความยุ่งยากลำบากก็มี

หรือว่าการหนังสือพิมพ์กลายเป็นการอาชีพไปเสียก็มี
กระทั่งเป็นอาชีพของคนบางพวก กลายเป็นเครื่องมือแสวงหา
ประโยชน์ของคนบางพวก เป็นการขายข่าว เป็นการขายความคิด
กระทั่งเป็นการขายน้ำลายไร้อารยะหาประโยชน์ไม่ได้ อย่างนี้ก็ยังมี
ดูให้ดีเถอะ มันจะเป็นไปในแง่บวกหรือแง่ลบ **ก็มันแล้วแต่ที่เราจะ
จัดการ**

อาตมามีความมุ่งหมายอย่างยิ่งที่จะให้

หนังสือพิมพ์นั้นมันกลายเป็นเรื่องการกุศล

อาตมามีความมุ่งหมายอย่างยิ่งที่จะให้หนังสือพิมพ์นั้นมันกลายเป็นเรื่องการกุศล ๆ เป็นหนังสือพิมพ์ เป็นปูชนียบุคคล นักหนังสือพิมพ์ไม่เป็นคนกลับกโลกหลอกหลวง แต่ว่าเป็นปูชนียบุคคล ชี้แจงแต่สิ่งที่จะให้บ้านเมืองนี้ มันมีความสุข ให้มหาชนเป็นสุข ถ้าอย่างนี้ก็เรียกว่ามันเป็นปูชนียบุคคล เพราะให้สิ่งที่ประเสริฐสุดแก่ประชาชน

อาชีพที่เป็นปูชนียบุคคล เช่น อาชีพครู อาชีพหมอ หรืออาชีพที่มันให้ประโยชน์มากกว่าการรับ ก็เรียกว่า เป็นปูชนียบุคคล แม้อาชีพหนังสือพิมพ์ก็มีทางที่จะเป็นได้ ถ้าคนมันไม่เห็นแก่ตัว ถ้าคนมันเห็นแก่ตัว มันก็กลายเป็นอาชีพธรรมดาสามัญ ขายความคิด ขายน้ำลาย ขายไอ้สิ่งที่ไม่ควรจะนำมาเผยแพร่

ท่านทั้งหลายก็อาจจะสังเกตเห็นว่า ในบางคราวบางอย่าง หนังสือพิมพ์บางฉบับ เอาข่าวมาลง เพียงว่าให้มันยั่วให้มันขายดีนะ ข่าวลามก อนาคต ข่าวไร้อารยะ อะไรก็เอามาลงอย่างที่เพียงว่าให้มันขายได้ ให้มันรอดตัวอยู่ได้ อย่างนี้มันก็มี ถ้าอย่างนี้มันไม่ใช่

“หนังสือพิมพ์นี้
มันก็คือผู้สร้างโลก
มีเกียรติยศสูง
ถึงกับเป็นผู้สร้างโลก”

ปุชเนียบุคคล ถ้าเป็นปุชเนียบุคคลมันก็ต้องสร้างสิ่งที่เป็นฝ่ายบวก คือฝ่ายสันติสุข สันติภาพแก่ประชาชน มันมาถึงยุคที่เราจะต้องช่วยกันปรับปรุงนั่นแหละ อย่าให้เป็นตัวเสนียดของสังคม เพียงแต่อาชีพขายน้ำลาย อย่าเลย แต่ให้กลายเป็นการกุศล คือเป็นบุญเป็นกุศล

เมื่อมีหนังสือพิมพ์ชนิดที่ให้เกิดสันติสุขสันติภาพแก่สังคมแล้ว มันก็เรียกว่าเป็นการกุศล เป็นการเสียสละเพื่อความอยู่รอดของสังคมหรือของมนุษย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ มุ่งหมายกำจัดความชั่วร้ายเลวทรามในโลก เพราะว่าถ้ามองดูอีกทางหนึ่ง แล้วหนังสือพิมพ์นี้มันก็คือผู้สร้างโลก มีเกียรติยศสูง ถึงกับเป็นผู้สร้างโลก

หนังสือพิมพ์จึงอยู่ในฐานะ ที่จะสร้างโลกให้เป็นอย่างไรก็ได้

เช่นเดียวกับครูบาอาจารย์ถ้าสอนดี เด็กดี มหาชนดี บ้านเมืองก็ดี ครูบาอาจารย์ก็อยู่ในฐานะผู้สร้างโลก หนังสือพิมพ์นี่ก็เหมือนกัน ถ้าพยายามเสนอแต่ข่าวที่ทำให้เกิดความสุขสวัสดิ์วิวัฒนาการไปในทางดี ประชาชนพลเมืองดี โลกนี้มันก็ดี

หนังสือพิมพ์มันจึงอยู่ในฐานะที่จะสร้างโลกให้เป็นอย่างไรก็ได้ ถ้านักหนังสือพิมพ์แต่ละคนๆ เป็นสุภาพชน เป็นสุภาพบุรุษ เป็นสัตบุรุษ มีเจตนาดี มีธรรมะเพียงพอ มันก็จะออกมาแต่เรื่องที่เป็นการส่งเสริมปรับปรุงแก้ไขความผิดพลาดให้มันถูกต้อง โดยไม่ต้องมีการทะเลาะวิวาทขัดแย้งซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นข้าศึกศัตรู

ถ้าเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ท่านทั้งหลายอย่าได้ใช้คำขัดแย้ง

สิ่งที่เรียกว่าการขัดแย้งนั้น ภาษาบาลีเรียกว่าอุปัตทหะ คำเดียวกับคำภาษาไทยง่ายๆ ว่าอุบาทว์ อุบาทว์ อุปาททหะนั้นคือคำอุปัตทหะในภาษาบาลีเดิม เดิมคำว่าอุปัตทหะนั้นคือการขัดแย้ง การขัดแย้งมันทำให้เกิดการแตกแยก แล้วมันเกิดการทำลายล้างกัน เพราะฉะนั้นอย่าได้ใช้คำขัดแย้ง **ถ้าเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ท่านทั้งหลายอย่าได้ใช้คำขัดแย้ง**

พระพุทธเจ้าท่านได้สั่งสอนไว้ชัดเจนเด็ดขาดว่าไม่ควรใช้คำขัดแย้ง และท่านเคยประกาศว่า “ตถาคตเป็นผู้ไม่กล่าวคำขัดแย้งกับใครๆ ในมนุษยโลก เทวโลก มารโลก พรหมโลก หมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ ทั้งเทวดา และมนุษย์”

นี่หมายความว่าหมดเลย จะไม่กล่าวคำขัดแย้ง จะไม่ดำเนิน
กิจการใดๆ ด้วยการขัดแย้งโดยถือว่าเป็นอุปสรรค ตัวอย่างที่เห็น
ได้ง่ายๆ ว่าท่านไม่กล่าวคำขัดแย้งนะ แต่เดิมเขาสอนกันอยู่อย่างนี้
เมื่อท่านจะต้องสอนอย่างของท่าน ท่านก็ไม่ได้กล่าวคำวาที่
สอนอยู่นั้นผิดๆ ผิดแก้ไขเสียใหม่ให้ถูก ท่านจะบอกแต่เพียงว่า
ข้าพเจ้าหรือฉัน มีความพอใจอย่างนี้ หรือหมู้คณะของฉันนิยม
กระทำกันอย่างนี้

ยกตัวอย่างง่ายๆ เช่นว่าคำสอนที่มีอยู่ในอินเดียก่อนพุทธกาล
ก่อนพระพุทธเจ้าเกิดขึ้น ก็มีสอนว่านรกอยู่ที่ใต้ดินบาดาลสุด
สวรรค์อยู่บนฟ้าสูงสุด ก็สอนกันอยู่นั้นก็เชื่อกันเต็มเกินร้อยเปอร์เซ็นต์
ว่าอย่างนั้น พอพระพุทธเจ้าเกิดขึ้นมา ท่านอยากจะสอนให้ชัดเจน
กว่านั้น ให้มันดีกว่านั้น มันมีประโยชน์กว่านั้น ท่านจะบอกว่า นรก
ฉันเห็นแล้ว ว่ามันมีอยู่ที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของคนผู้ปฏิบัติ
ผิดจากธรรมะ สวรรค์ก็อยู่ที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของผู้ที่ปฏิบัติถูก
ต่อธรรมะ ฉันเห็นแล้ว ท่านก็ว่าอย่างนี้ทั้งนั้นว่า ฉันเห็นแล้ว ท่านจะไม่มี
คำว่านั้นมันผิด อย่างนี้จึงจะถูก หรือของแก้ไขผิดของฉัน
ถูก ของแก้ไขไม่ได้แบบนี้ ไม่มีหรอก

นี่เป็นตัวอย่างเพียงเล็กน้อย มันมีมากกว่านี้ว่าไม่กล่าวคำขัดแย้ง เพราะคำขัดแย้งนำไปสู่การทะเลาะวิวาท มันเกิดโกรธเคืองกันขึ้นแล้ว เป็นศัตรูกันแล้ว ก็มีการจองเวร แล้วมันก็ไม่มีที่สิ้นสุด มันก็นำมาซึ่งความวินาศสู่สังคมมนุษย์

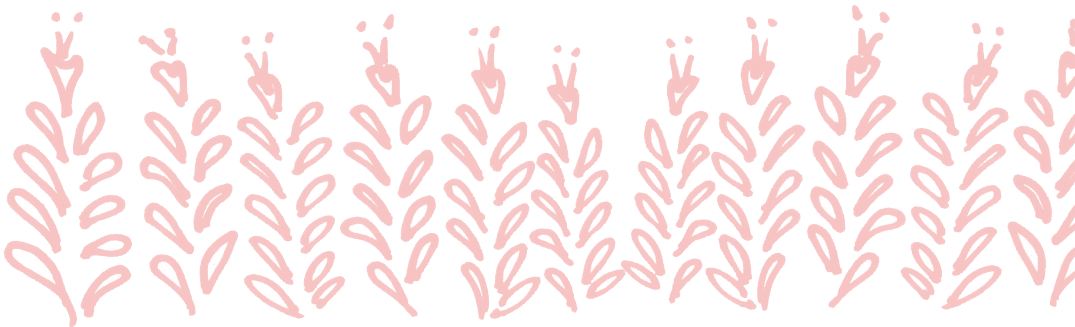
เรียกว่าเราจะไม่มีการขัดแย้ง แต่เราจะแสดงความคิดเห็น ความเห็น ความรู้ อะไรตามที่เราควรจะแสดง เดี่ยวนี้ยังเห็นการขัดแย้งมากมายในหน้าหนังสือพิมพ์บางฉบับ เรียกว่าไม่ถูกต้องตามหลักของพระพุทธเจ้า มันก็ไม่นำมาซึ่งความเกื้อกูลสิ มันก็นำไปสู่การแตกแยกแตกราว ซึ่งมันก็จะยากที่จะกลับสมัคสมานสามัคคี นี่แหละคือสิ่งที่ต้องระวังสังวรว่า **“หนังสือพิมพ์นี้จะต้องเป็นผู้ประสานสามัคคี ประสานคนที่มีความคิดแตกต่างกัน ให้มารวมมือกันทำงานร่วมด้วยกันได้ ทั้งที่ที่มีความคิดแตกต่างกัน”**

อย่างเดี๋ยวนี้ เราพยายามที่จะขอความร่วมมือ หาความร่วมมือจากศาสนาแต่ละศาสนา มาร่วมมือกันแก้ไขวิกฤตการณ์ของโลก อย่างนี้ไม่ใช่รวมศาสนา รวมศาสนานั่นมันเป็นสิ่งที่ไม่ได้หรือ มันทำไม่ได้โดยแน่ แต่ว่ามารวมมือกัน ใครเป็นศาสนาไหนก็ใช้วิธีการในศาสนาของตนๆ แก้ไขวิกฤตการณ์ในโลก ให้โลกนี้มันพ้นจากภัยอันเลวร้าย ไม่ต้องมีความขัดแย้ง ไม่สร้างความขัดแย้งเลย แต่ก็ยังทำยาก ยังทำยาก ยังหาความร่วมมือยาก

“หนังสือพิมพ์นั้นจะต้องเป็นผู้ประสานสามัคคี
ประสานคนที่มีความคิดแตกต่างกัน
ให้มาร่วมมือกัน ทำงานร่วมกันได้
ทั้งที่มีความคิดแตกต่างกัน”

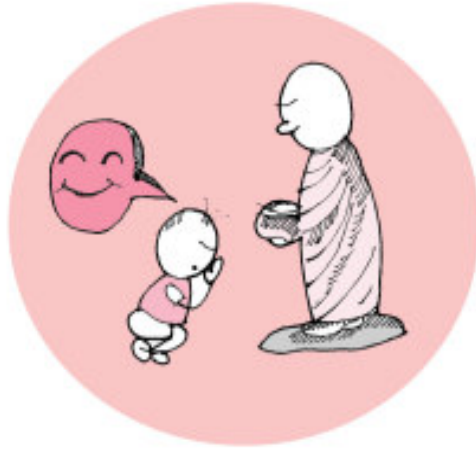
เพราะกระชิบบอกเป็นการล่วงหน้าก่อนว่า เพราะมันมีความเห็นแก่ตน มันมีความเห็นแก่ตน จนไม่อยากจะร่วมมือ ไม่อยากจะทำมือ แล้วบางทีก็ยิ่งอธิบายด้วย ลักษณะอย่างนี้มีในวงการหนังสือพิมพ์หรือเปล่า ก็ให้ลองคิดดูว่าไม่มีการขัดแย้ง แต่มีการร่วมมือ แม้ว่าเราจะมีความคิดเห็นต่างกัน ก็จะแสดงออกไปในทางที่ให้เกิดผลดีแก่สังคม มันเป็นเหมือนกับการใช้ความคิดทุกอย่างทุกชนิดในสังคมนั้นๆ

แม้กระทั่งสื่อพิมพ์เองบางคนคงจะพูดว่า
อาตมาบ้า พุทธทาสบ้า
ที่จะทำน้กหนังสือพิมพ์ให้เป็นปูชนียบุคคล

เดี๋ยวนี้ก็มาถึงข้อที่ว่า เราจะต้องทำตนให้มีลักษณะเป็น
ปูชนียบุคคล แม้น้กหนังสือพิมพ์เองบางคนคงจะพูดว่า “อาตมาบ้า
พุทธทาสบ้า ที่จะทำน้กหนังสือพิมพ์ให้เป็นปูชนียบุคคล มั่นบ้า!”

คนอย่างนั้นมันจะคิดอย่างนั้นก็สุดแท้ แต่อาตมายังเชื่อแน่
และยังหวังอย่างเด็ดขาดว่ามันเป็นไปได้ ถ้าน้กหนังสือพิมพ์ตั้งใจจะทำ
แล้วรู้คุณค่าของการกระทำและก้ตั้งใจจะทำ การหนังสือพิมพ์จะ
เป็นการกุศลได้ เพราะทำให้เกิดประโยชน์เกิดความสะดวกสบาย
ในการที่จะดำเนินชีวิตในสังคม แล้วจะช่วยสื่อสารกันให้พร้อมเพรียงกัน
ในการที่จะแก้ไขวิกฤตการณ์ของโลก

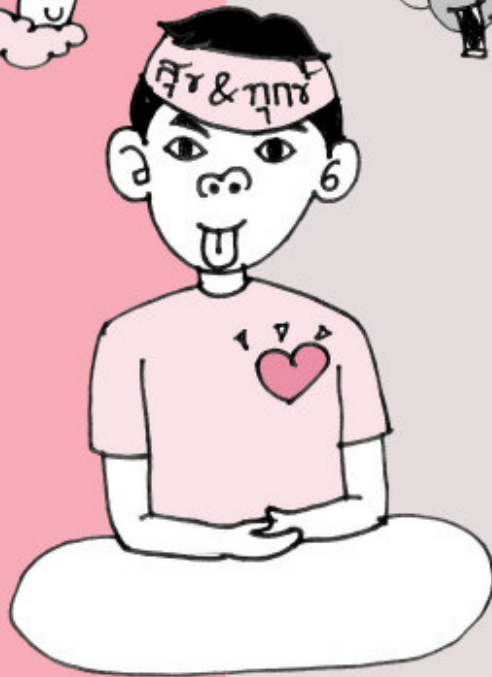
หนังสือพิมพ์จึงเป็นปูชนียบุคคลได้ถ้าหากว่ามีธรรมะ อาตมาตั้งใจจะพูดธรรมะสำหรับนักหนังสือพิมพ์ในวันนี้ ก็ด้วยความมุ่งหมายอย่างนี้ คือว่าจะมีธรรมะชนิดที่เป็นหัวใจของศาสนาทุกๆ ศาสนาแล้วก็ใช้ธรรมะนั้นแก้ไขปัญหา โลกนี้ก็จะมีสันติสุขหรือสันติภาพอย่างสูงสุด

หนังสือพิมพ์รับประโยชน์จากสังคมแต่เพียงเล็กน้อย แต่ทำประโยชน์ให้สังคมมากมายมหาศาล มันก็กลายเป็นปูชนียบุคคล ไปได้ด้วยเหตุนี้

นักหนังสือพิมพ์ทำได้ ถ้าสมัครจะทำ

พระพุทธเจ้าเป็นปูชนียบุคคลของโลก รับเงินเดือนเพียงวันละบาตร บาตรเดียว บาตรใส่ข้าวฉัน รับเงินเดือนเพียงวันละบาตร แต่ท่านเป็นปูชนียบุคคลของโลก ทำประโยชน์แก่โลก สากลโลก ทั้งโลก นี่ลักษณะของปูชนียบุคคล รับประโยชน์เพียงดำรงชีวิตของตนๆ อยู่ได้โดยสะดวกสบายในการจะปฏิบัติหน้าที่การงาน แต่ว่าสิ่งที่ทำออกไปนั้น มันมีประโยชน์มหาศาลเหลือที่จะกล่าว ข้อนี้หนังสือพิมพ์ทำได้ **นักหนังสือพิมพ์ทำได้ถ้าสมัครจะทำ**

อาตมาจึงขอร้องๆ ขออ้อนวอนว่า จงช่วยสนใจในหลักการ อันนี้ ว่าเราจะมีภารกิจหน้าที่เป็นการกุศลและเป็นปูชนียบุคคล ตามอย่างพระพุทธองค์ก็แล้วกัน

หนังสือพิมพ์ทำได้ดีกว่าใครๆ

โลกมันกำลังจะวินาศเพราะความเห็นแก่ตัว

...ถ้าหนังสือพิมพ์เห็นแก่ตัวเสียเองก็ล้มเหลวหมด

แต่เดี๋ยวนี้เราก็มามองถึงปัญหานั้นที่ว่าทำไมจึงทำไม่ได้ หรือว่าสิ่งที่จะต้องแก้ไขนั้น มันคืออะไร

เดี๋ยวนี้โลกมันกำลังจะวินาศเพราะความเห็นแก่ตัว เชื่อหรือไม่เชื่อก็ไปคิดเถอะ โลกมันกำลังจะวินาศไปทุกทีๆ เพราะสิ่งเดียวๆ และชื่อเดียวว่า **“ความเห็นแก่ตัว”** คำพูดไม่กี่พยางค์นี้ กำลังจะทำให้โลกวินาศเพราะความเห็นแก่ตัว

นักหนังสือพิมพ์จะช่วยกันแก้ไขทำลาย ความเห็นแก่ตัว ในโลก เพื่อจะสร้างโลกนี้ให้มีสันติสุขสันติภาพ มีผลเกินค่า แล้วหนังสือพิมพ์ก็จะกลายเป็นปู้ชเนียบुकคูลไป แต่ถ้านักหนังสือพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์ มันเห็นแก่ตัวเสียเอง มันก็ล้มเหลวหมด

แล้วก็ยังสังเกตเห็นว่ามีนักหนังสือพิมพ์หรือนักหนังสือพิมพ์
บางแห่ง บางฉบับ บางที ยังมีความเห็นแก่ตัว ทำงานเพียงเพื่อ
ประโยชน์เป็นวัตถุ เอาสิ่งที่ไม่ดีมีสาระประโยชน์แต่มีคนชอบอ่านมาขาย
มาพิมพ์ มาพิมพ์ขาย เรื่องลามกอนาจาร เรื่องแปลกประหลาด
เรื่องไร้สาระ เรื่องของคนปัญญาอ่อนอย่างนี้เอามาใส่ลงไป
นี่มันเป็นเรื่องราวเห็นแก่ตัว ไม่คุ้มค่าเวลาของผู้อ่านหรือกระดาด
ที่มันกำลังเสียไปในโลก

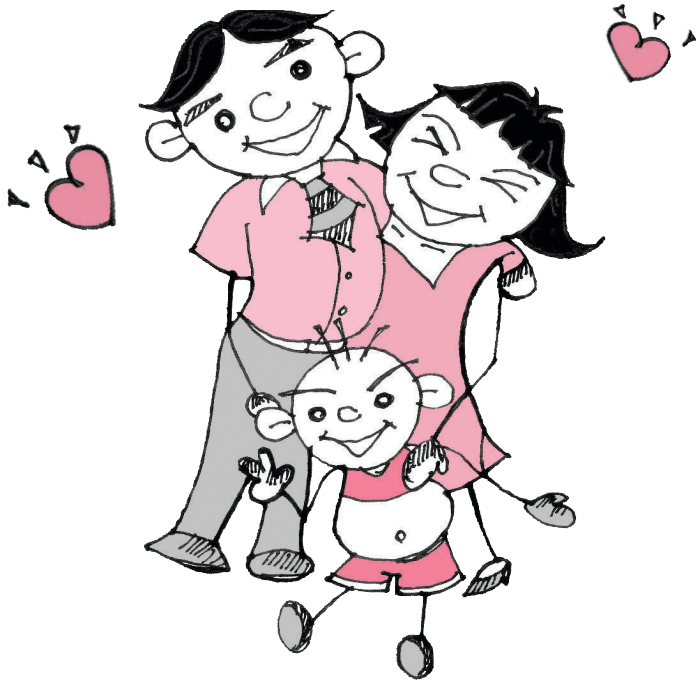
โลกนี้มันเสียกระดาดหนังสือพิมพ์ไปวันละกี่หมื่นกี่แสนตันก็
ไม่รู้ ทั้งโลกแต่ละวันๆ นี้กระดาดมันเสียไปเป็นหมื่นๆ แสนๆ ตัน
มันไม่คุ้มค่าและบางทีให้โทษ เพราะว่าไปเปิดหน้าที่ส่งเสริมกิเลส
ส่งเสริมความเห็นแก่ตัวไปเสียก็มี ไม่ได้พยายามทำหน้าที่กำจัด
ความเห็นแก่ตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้

มันมีความเห็นแก่ตัวเสียแล้วมันก็ไม่กำจัดความเห็นแก่ตัว มันต้องไม่เห็นแก่ตัว จึงจะกำจัดความเห็นแก่ตัวของคนในโลก ในมนุษยโลก ความเห็นแก่ตัวคำเดียวเท่านั้นแหละ ทำปัญหาทุกชนิด ทุกอย่าง ทุกขนาดที่มีในโลก จะพันปัญหา หมิ่นปัญหา แสนปัญหา ลานปัญหา มันก็มาจากความเห็นแก่ตัว ถ้าไม่มีความเห็นแก่ตัว สิ่งเดียวเท่านั้นแหละ กรุณาช่วยฟังสักนิดเถอะว่า **“ถ้าไม่มีความเห็นแก่ตัวอย่างเดียวเท่านั้น เราไม่ต้องมีกฎหมาย ไม่ต้องมีตำรวจ ไม่ต้องมีศาล ไม่ต้องมีการปกครอง และกระทั่งเราไม่ต้องมีศาสนาด้วย เลิกศาสนา เลิกกฎหมาย เลิกอะไรได้หมด”**

ถ้าคนทุกคนมันไม่เห็นแก่ตัว เมื่อไม่เห็นแก่ตัว มันไม่มีอาชญากรรมใดๆ แม้แต่สักนิดนะ มันมีแต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นเพื่อนเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน

นี่ถ้าไม่เห็นแก่ตัวก็ เลิกกฎหมาย การปกครอง เลิกศาสนา เลิกอะไรๆ ก็ได้ แต่เดี๋ยวนี้มันมีแต่ความเห็นแก่ตัว ความเลวร้ายมันเกิดขึ้น จนเหลือที่จะนำมากล่าว

เอาตมาอยากจะให้ช่วยกันคิดในข้อนี้ว่า หนังสือพิมพ์ทำได้ หนังสือพิมพ์ช่วยได้ และช่วยได้มากกว่าคนธรรมดา เพราะมันมีอิทธิพล มันเป็นที่สนใจ หรือเป็นที่เชื่อถือเป็นต้นทุนอยู่แล้ว ยิ่งทำได้ง่ายถ้ามุ่งหมายจะกำจัดความเห็นแก่ตัว

นี่เราช่วยกันชี้แจงให้เห็นโทษ คือความเลวร้ายแห่งความเห็นแก่ตัว
มันก็ช่วยกันชี้แจงให้เห็นประโยชน์ เห็นอานิสงส์ของความไม่เห็นแก่ตัว
ไม่เห็นแก่ตัวมีประโยชน์มีอานิสงส์ จนถึงกับว่าเล็กกฎหมายทั้งหมด
ได้ เลิกศาสนาทั้งหมดได้ มนุษย์อยู่ได้โดยความไม่เห็นแก่ตัว

การปกครองที่ไม่มีกรปกครอง เป็นการปกครองที่ประเสริฐที่สุด
...ซึ่งหนังสือมีมันช่วยได้และช่วยได้มากกว่าใครๆ

อยากจะทำให้ได้ยินและฝากคำประหลาดๆ ไว้สักคำหนึ่งแก่ท่านทั้งหลายว่า ระบบการปกครองที่ประเสริฐที่สุดนั้นเป็นอย่างไร อาตมาเริ่มนานมาแล้ว อ่านหนังสือเรื่องเหลาจื๋อขงจื้อนักปราชญ์ของจีนแต่เด็กดำบรรพ์พ้องสมัยกับพระพุทธเจ้า เรื่องมันมีว่ามีคนถามเหลาจื้อว่าการปกครองอย่างไรเรียกว่าการปกครองประเสริฐที่สุด สูงสุด ประเสริฐที่สุด เหลาจื้อเขาก็ตอบว่า **“การปกครองที่ไม่มีกรปกครอง เป็นการปกครองที่ประเสริฐที่สุด”**

แล้วเรื่องมันก็ไม่มี มันก็หมดไปเสียเท่านั้น ก็เลยสงสัยว่านี่มันบ้าหรือดี บ้าหรือดี พูดคำพูดนี้ การปกครองที่ไม่มี การปกครอง

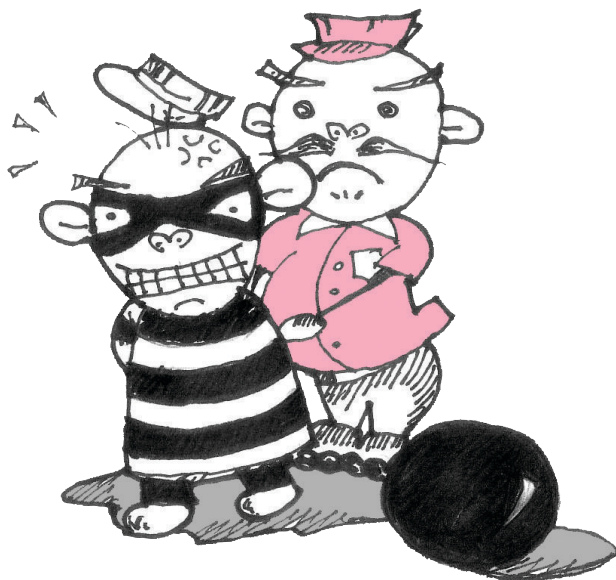
ต่อมา มาศึกษาธรรมะมากเข้า มารู้เรื่องนี้เรื่องความไม่เห็นแก่ตัวนี้ ถ้าความไม่เห็นแก่ตัวเข้ามา ทุกคนไม่เห็นแก่ตัว มันไม่มีใครทำผิดทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา คดีอะไรๆ ไม่มีทางที่จะทำไปได้ ถ้ามันไม่เห็นแก่ตัว มันก็เลยเป็นการอยู่กันโดยที่ไม่ต้องมีการใช้กฎหมาย ใช้การลงโทษ ใช้การอะไร มันไม่ต้องมี มันเท่ากับว่าไม่มีการปกครอง

ไม่มีการปกครองแก่ประชาชนผู้ไม่เห็นแก่ตัว เมื่อประชาชนไม่เห็น
แก่ตัวแล้วมันไม่ต้องการปกครอง นี่เราเรียกว่าการปกครองที่ไม่มี
การปกครอง เป็นระบบการปกครองที่ประเสริฐที่สุด

ขอให้ท่านทั้งหลายทำความเข้าใจในเรื่องนี้และพอใจที่จะ
ช่วยให้มันเกิดมีขึ้นมา คือช่วยกันเผยแพร่โทษของความเห็นแก่ตัว
จนคนเกลียดคนกลัว มันมีขึ้นมาไม่ได้ แล้วคนก็ชอบความไม่เห็นแก่ตัว
สร้างความไม่เห็นแก่ตัว ๆ ขึ้นมาเต็มไปหมดนะ จนไม่ต้องมีการปกครอง
การปกครองที่ไม่มีมีการปกครองเป็นการปกครองที่สูงสุด ประเสริฐที่สุด

คุยเสียดี ที่แท้ แพ้กิเลส
หน้าสมเพช เดือนเท่าไร ก็ไม่เห็น
ว่าเป็นทาส กิเลส อยู่เข้าเย็น
จะอวดเป็น ปราชญ์ไป ทำไม เออฯ

ซึ่งหนังสือพิมพ์ช่วยได้และช่วยได้มากกว่าใคร ๆ ช่วยได้มากกว่าพระเสี้ยอีก พระไม่ค่อยจะมีโอกาสพูดกับประชาชนอย่างมากมายหรือจริงจังเหมือนกับหนังสือพิมพ์ นั่นจึงถือว่าหนังสือพิมพ์ทำได้ หนังสือพิมพ์ช่วยได้ ที่จะทำให้โลกนี้มันหมดไปจากความเห็นแก่ตัว โดยช่วยกันโฆษณาความเลวร้ายของความเห็นแก่ตัวจนประชาชนมีจิตอ่อนมไปๆ ในทางที่ไม่เห็นแก่ตัว จึงขอเวลาที่อาตมาพยายามทำความเข้าใจเรื่องคำสองคำนี้ให้เพียงพอ ให้เพียงพอสำหรับท่านจะได้ช่วยนำไปเผยแพร่อย่างนั้นนะ

สหายเอ๋ย จงถอน ซึ่ง “ตัวเรา”
และถอนทั้ง “ตัวเขา” อย่างเต็มที่
ให้มีแต่ ปัญญา และปราณี
อย่าให้มี “เขาเรา” เมาเหลือเอ๋ย ฯ

พุทธทาสภิกขุ

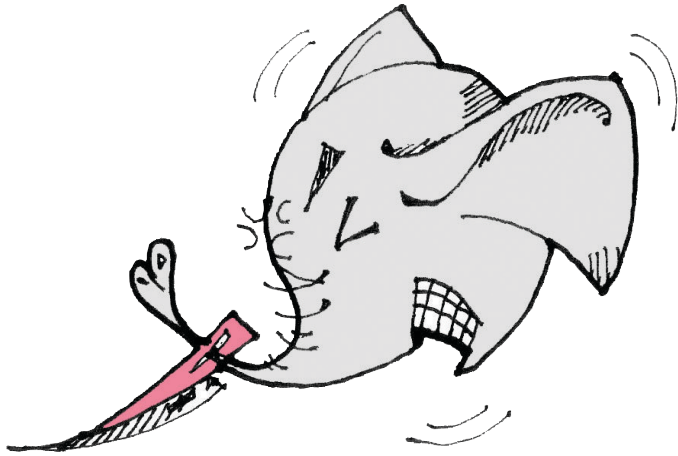
ชวนช่างรอดรู้เข็มเสี้ยยังดีกว่า ง่ายกว่า

ชวนคนเห็นแก่ตัวมาทำประโยชน์สังคมส่วนรวม

เอาละเราจะพูดกันถึงเรื่องความเห็นแก่ตัว ว่ามันเป็นสิ่งที่เป็นต้นเหตุของความเลวร้ายทุกอย่างทุกประการในโลกนี้ จะแถมในเมืองสวรรค์ด้วย ในเมืองสวรรค์ก็มีการเห็นแก่ตัวทะเลาะวิวาทกันเหมือนกันแหละในหมู่เทวดา **มีขัดแย้งทะเลาะกันที่ไหน ก็คือความเห็นแก่ตัวมันมีอยู่ที่นั่น**

ความเห็นแก่ตัวมันมีอะไรอย่างไรกันบ้าง ก็ดูที่คนเห็นแก่ตัว คนเห็นแก่ตัวมันขี้เกียจ ดูคนไหนเห็นแก่ตัวคนนั้นจะขี้เกียจ ไม่อยากจะทำงาน เอาเปรียบนอนตะพืด จะคอยกินข้าว คอยเอาประโยชน์เหมือนผู้อื่น คนเห็นแก่ตัวนั้นมันขี้เกียจ ขี้เกียจแล้วมันก็เอาเปรียบๆ ไม่ทำงาน แต่จะเอาประโยชน์ จะกิน อัจฉริษยา อัจฉริษยาเพื่อน แล้วก็ไม่สามัคคี ไปชวนคนเห็นแก่ตัวมาทำงานอะไรเป็นการสามัคคี เช่น ช่วยชาติสร้างชาตินี้ มันยากกว่าชวนช่างรอดรู้เข็ม

ชวนช่างรอดรู้เข็มเสี้ยยังดีกว่า ง่ายกว่าชวนคนเห็นแก่ตัวมาทำประโยชน์สังคมส่วนรวมกัน มันไม่สามัคคี มันยกตนข่มท่าน มันชอบใส่ความผู้อื่น มันสุรุ่ยสุร่าย คนเห็นแก่ตัวนี้หัวดีๆ ทำอะไรหัวดีๆ ง่าย ๆ

ใช้น้ำเปลือง ไข้เปลือง ไข่วัตถุสิ่งของเปลือง แล้วก็ทำแต่ประโยชน์ เห็นแต่ประโยชน์ของตัวเอง แล้วก็สร้างมลภาวะ มลภาวะที่ไม่น่าปรารถนา ที่กำลังเป็นปัญหาของโลกมันมาจากคนเห็นแก่ตัวทั้งนั้น พอเลิกเห็นแก่ตัวเมื่อไร มลภาวะก็จะไม่มีในโลก คนเห็นแก่ตัวทำลายประโยชน์สาธารณะ ทำลายป่าไม้ ทำลายความมีอยู่ของถนนหนทาง ห้วย หนอง คลอง บึง บาง

คนเห็นแก่ตัวมันทำลายคือทำให้ใช้ไม่ได้ แต่ก็ได้ประโยชน์แก่ตัวเขา ทำลายสาธารณะประโยชน์ ทำลายสมบัติ ของธรรมชาติ แม้แต่ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเป็นถนนหนทาง ห้วย หนอง คลอง บึง บาง

สารพัดอย่างที่มนุษย์พัฒนาขึ้นมา คนเห็นแก่ตัวมันทำลายๆ และที่มันเลวร้ายอีกอย่างหนึ่งมันทำให้เกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุที่ว่าบังเอิญบังเอิญนั่นแหละ **“อุบัติเหตุเลวร้ายทั้งหลาย มาจากผู้เห็นแก่ตัว”**

อย่างที่หนังสือพิมพ์ลงกันมาเป็นระยะเรื่อย ๆ เห็นแก่เรื่องรถบรรทุกดินระเบิด บรรทุกอะไร แก๊สระเบิด อะไรระเบิดทุกอย่าง อย่างนี้มันมาจากผู้เห็นแก่ตัว สิ่งอุบัติเหตุเหล่านี้จึงเกิดขึ้นมาได้ มันเป็นความเห็นแก่ตัวของเจ้าของทรัพย์สมบัติ ของนายจ้าง และก็ของลูกจ้าง ของคนขับรถ ของทุกสิ่งที่มีมันเข้ามาเกี่ยวข้องกันนั่นแหละ และอุบัติเหตุส่วนใหญ่บนท้องถนน มันก็มาจากความเห็นแก่ตัวของคนขับรถนั่นเอง

อุบัติเหตุทั้งหลายมาจากความเห็นแก่ตัวมากขึ้น กำลังมากขึ้นมากขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก จนกระทั่งทางการแพทย์หรือทางการแพทย์ โรงพยาบาลประกาศออกมาว่า คนป่วยที่ไปโรงพยาบาลเดี๋ยวนี้ป่วยเพราะอุบัติเหตุ เจ็บป่วยเพราะอุบัติเหตุมากกว่าเจ็บป่วยเพราะโรคภัยไข้เจ็บ แม้โรคมะเร็ง คนเจ็บป่วยเพราะอุบัติเหตุมากกว่าเพราะ

โรคภัยไข้เจ็บตามธรรมดาเสียแล้ว นี่มันเป็นเรื่องของความเห็นแก่ตัว เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุไปในที่ทุกหนทุกแห่ง

แล้วมันก็มีความเห็นแก่ตัวที่ตัวเองโง่เขลา จนได้ติดยาเสพติด จนเป็นปัญหาทั่วไปทั้งโลก ปัญหาทั่วไปทั้งโลก เรื่องช่วยกันปราบยาเสพติด และช่วยกันปราบโรคเลวร้ายที่หมามันก็ไม่เป็น แต่ว่าคนเห็นแก่ตัวมันเป็น คนเห็นแก่ตัวมันไม่มีการระวังรักษา มันไม่สนใจ เพราะมันเห็นแก่ตัว มันจึงได้เป็นโรคที่หมาก็ไม่เป็น โรคเอ็ดส์ โรคเอดส์ โรคอะไรก็ไม่รู้อีกหลายอย่างต่อหลายอย่างที่หมามันก็ไม่เป็น แล้วคนเห็นแก่ตัวมันก็เป็น กลายเป็นปัญหาของโลกขึ้นมา คุณลองคิดดู เป็นปัญหาของคนทั้งโลก ให้หมาหัวเราะ ให้ผีหัวเราะ

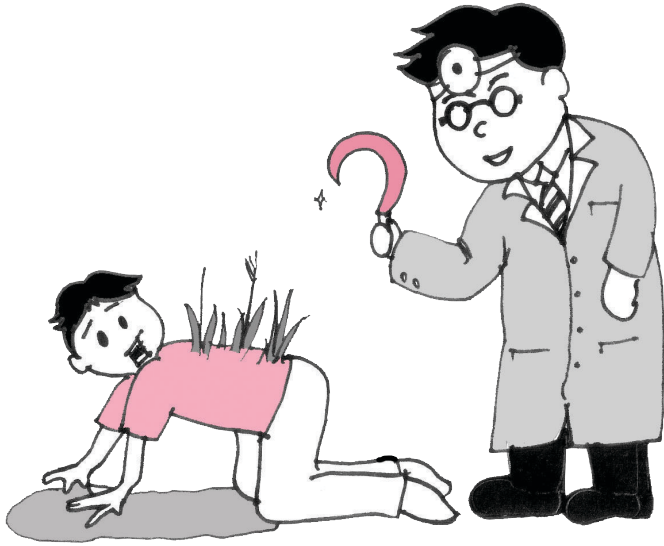

“มีขัดแย้งทะเลาะกันที่ไหน
ก็คือความเห็นแก่ตัวมันมีอยู่ที่นั่น”

ให้คนป่าหัวเราะ ให้ลิงหัวเราะว่าคนสมัยนี้มันเป็นอย่างไรกัน มันถึงเป็นโรคชนิดที่ว่าหมากก็ไม่เป็น แล้วคนมันก็เป็น เพราะมันเห็นแก่ตัวๆ จึงได้เป็นอย่างนั้น มันติดยาเสพติด มันติดอบายมุข มันติดโรคร้ายไข้เจ็บชนิดที่หมากก็ไม่เป็นอย่างที่ว่ามาแล้ว

ที่นี้อีกด้านหนึ่งเกี่ยวกับผู้อื่น คนเห็นแก่ตัวก็เบียดเบียนๆ เอาเปรียบเบียดเบียนๆ เตือดร้อนไปหมด สร้างอาชญากรรมทุกสิ่งทุกอย่างได้เพราะความเห็นแก่ตัว หนักเข้าๆมันก็หลงทาง ความเห็นแก่ตัวนั้นแหละมันหลงทางๆ จนกระทั่งว่าฆ่าพ่อ ฆ่าแม่ ฆ่าลูก ฆ่าเมีย ฆ่าตัวเองตายตามไป มันนำหัวที่ว่าเห็นแก่ตัวแล้ว กลับฆ่าตัวเอง มันจะต้องเรียกว่าแย่มากแหละ จะใช้คำว่าบ้าสิ้นดีก็ยังไม่พอ นี่การฆ่าตัวตายที่โหดมันก็มาจากความเห็นแก่ตัว มหาเศรษฐีมันยังฆ่าตัวตายเลย เพราะความเห็นแก่ตัวมันหลงทาง เพราะความเห็นแก่ตัว ในที่สุดมันจึงเป็นบ้า คนบ้าทุกคนในโลกที่มีอยู่นี่มันมาจากต้นเหตุมีมูลมาจากความเห็นแก่ตัว มันหลงทาง นี่ดูเถาะว่า

“ลักษณะของความเห็นแก่ตัวนั้น มันเป็นอย่างไ มันมีอยู่ในโลก แล้วมันก็มากขึ้นในโลก ตามความเจริญของโลกในทางวัตถุ”

ถ้ามันอยู่กันดีๆ พอมีใครเห็นแแก้ตัวขึ้นมา มันก็เป็นความเลวร้าย ครู ครูโรงเรียนเห็นแแก้ตัวก็เลวร้าย อะไรรอยางไรบ้างก็ดู ทำนาบนหลังลูกศิษย์ หมอเห็นแแก้ตัว มันก็เลิกความเป็นหมอเป็นพ่อค้า ทำนาบนเลือดบนเนื้อของคนเจ็บคนไข้ ตุลาการเห็นแแก้ตัวมันก็ทำนาบนหลังจำเลย พระเจ้าพระสงฆ์เห็นแแก้ตัวก็ทำนาบนหลังทายก ทายิกาอย่างทีเห็นๆ กันอยู่ อย่าเอามาพูดเลยมันมากมาย

มันจะพูดกับรู้เรื่องได้อย่างไร เพราะมันมีแต่ความเห็นแก่ตัว

เดี๋ยวนี้มันเห็นแก่ตัวกันไปเสียหมดแล้ว เศรษฐีก็เห็นแก่ตัว ขอทานก็เห็นแก่ตัว คนจนก็เห็นแก่ตัว คนมั่งมีก็เห็นแก่ตัว ลูกจ้างก็เห็นแก่ตัว นายจ้างก็เห็นแก่ตัว มันจะพูดกับรู้เรื่องได้อย่างไร เพราะมันมีแต่ความเห็นแก่ตัว ผัวเมียก็เห็นแก่ตัวมันก็ต้องหย่ากัน เพื่อนๆ เพื่อนกันพอเกิดเห็นแก่ตัวมันก็เลิกความเป็นเพื่อนกัน ความเป็นครูเป็นศิษย์มันก็เลิกกัน แม้แต่ความเป็นพ่อเป็นลูกมันก็เลิกกันถ้ามันเห็นแก่ตัวแล้วก็ไม่คิดอะไรหมดแล้ว เดี่ยวนี้ลูกมันก็เห็นแก่ตัวมากขึ้นนะคุณสังเกตดูให้ดี วัยรุ่นของเราเห็นแก่ตัวมากขึ้นๆ ตามความเจริญแผนใหม่ ทำให้บิดามารดามีน้ำตาตก เพราะเหตุนี้มากขึ้นๆ นี่มันเป็นอย่างไร เห็นแก่ตัว

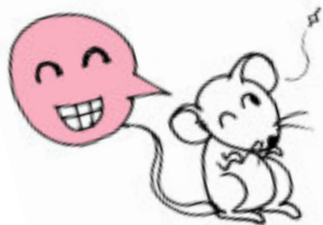
ความเห็นแก่ตัวมันก็เจริ-เจริ-ขึ้นตามที่มนุษย์เจริ-ขึ้น
...น่าละอายที่ว่ายิงเจริ-ยิงเห็นแก่ตัว

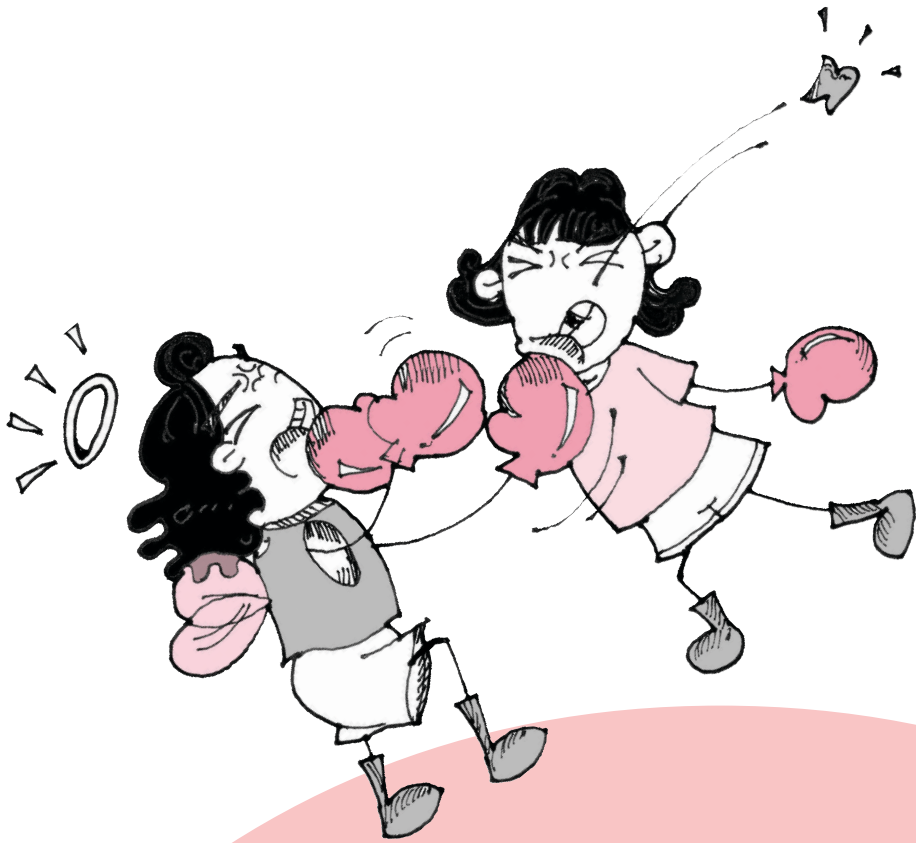
เอาละถ้าว่า คุณกันไปอีกทีหนึ่ง จะมีอยู่จริงหรือไม่จริงก็ดูเถอะ ขอรับรองให้ดูว่าประชาชนทุกคนเห็นแก่ตัว มันจะเป็นอย่างไร มันก็ต้องมีผู้แทนที่จ้างคนให้เลือก ก็ได้ผู้แทนที่เห็นแก่ตัวมา เป็นรัฐสภาที่เห็นแก่ตัว รัฐสภานี้ตั้งรัฐบาล ก็ได้รัฐบาลที่เห็นแก่ตัว ประชาชนก็เห็นแก่ตัว รัฐสภาก็เห็นแก่ตัว รัฐบาลก็เห็นแก่ตัว ข้าราชการทั้งหลายก็เห็นแก่ตัว ลูกเด็กเล็กแดงทั้งหลายก็เห็นแก่ตัว พระเจ้าพระสงฆ์ก็จะเห็นแก่ตัว

อาตมาอยากจะพูดว่ามันจะลงไปถึงสัตว์เดรัจฉาน สุนัขและแมว ก็จะพลอยเห็นแก่ตัว สุนัขกินนอนเสียไม่เท่าตามหน้าที่ แมวกินนอนเสียไม่จับหนู ไก่กินนอนเสียไม่รู้จักขันตามเวลามันจะลงไปถึงสัตว์เดรัจฉาน ความเลวร้ายอันนี้เพราะมันมีความเห็นแก่ตัว เต็มจะเกิดก่อนหินก็เห็นแก่ตัวขึ้นมา แล้วก็ไม่มีที่อยู่แน่นอน โทษเลวร้ายของความเห็นแก่ตัวมันมีอยู่อย่างนี้ทำลายตัวเอง นำหัวที่ว่า “เห็นแก่ตัวกลับทำลายตัวเอง”

มันเป็นสิ่งที่แปลกประหลาดอยู่ ฉะนั้นขอให้ท่านทั้งหลาย
ช่วยสังเกตดูเถอะว่า ความเลวร้ายของโลก ของสากลโลก มันคือ
ความเห็นแก่ตัวซึ่งค่อยมากขึ้นๆ ทุกที

ก่อนนี้มนุษย์มีความเห็นแก่ตัวน้อยกว่านี้มาก ถ้าเป็นยุคสมัย
คนป่ายังไม่แต่งผ้า มันเกือบจะหาไม่พบ มันมีน้อยมาก **แล้วความเห็นแก่ตัว
มันก็เจริญ ๆ ขึ้นตามที่มนุษย์เจริญขึ้น** จนถึงมนุษย์ที่เจริญรุ่งเรือง
จะแข่งกับพวกเทวดานี้ ความเห็นแก่ตัวมันก็เต็มที ความเห็นแก่ตัว
เห็นแก่ตัวมันสูงสุด กันที่ตรงนี้ ยิ่งเจริญทางวัตถุ หลงไหลในส่วนเกิน
ความเอร็ดอร่อย ความสวย ความงาม ความสนุกสนานในส่วนเกิน
มันก็ยังเห็นแก่ตัวๆ เราจึงพูดกันไม่รู้เรื่อง แล้วมันก็**น่าละอายที่ว่ายิ่ง
เจริญยิ่งเห็นแก่ตัว**

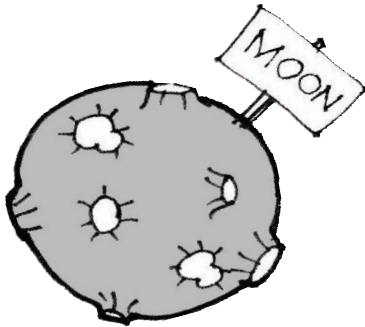
“เห็นแก่ตัวกลับทำลายตัวเอง”

โลกนี้ยังไม่มีสันติภาพ เพราะคนในโลกมีแต่ความเห็นแก่ตัว

เดี๋ยวนี้เจริญๆ จนไปโลกพระจันทร์กันได้ ไปเที่ยวดวงดาว
ทั้งหลายได้ เหมือนไปเที่ยวเล่นสวนหลังบ้าน โลกนี้มันก็ยังไม่
มีสันติภาพ เพราะว่าคนในโลกมันมีแต่คนเห็นแก่ตัว มีแต่คนเห็นแก่ตัว
เจริญด้วยอะไรก็เจริญ เจริญด้วยการศึกษา ด้วยการสุขภาพอนามัย
เจริญด้วยเศรษฐกิจ ด้วยการเมือง ด้วยคมนาคม การสื่อสาร การอะไร
ก็ตามแหละ มันยังไม่มีสันติภาพเพราะเหตุอย่างเดียว ข้อเดียว คำเดียว
คือมันมีแต่ความเห็นแก่ตัวที่เจริญกว่า ความเห็นแก่ตัว มันเจริญกว่า
ความเจริญเหล่านั้น

การศึกษามันผิด...ทำให้ฉลาดสูงสุด
...แล้วไม่มีอะไรควบคุมความฉลาด

และที่มันเลวร้ายที่สุดอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า การศึกษามันผิด “การศึกษามันเป็นการศึกษาที่ผิด เป็นการศึกษาที่ทำให้ฉลาด ๆ สูงสุดในทางฉลาด แต่แล้วไม่มีอะไรควบคุมความฉลาด ไม่มีอะไรควบคุมความฉลาด แล้วคนฉลาดนั้น มันใช้ความฉลาด เพื่อเห็นแก่ตัว”

คนฉลาดเห็นแก่ตัวนี้ มันอันตรายมากกว่าคนโงะ โลกยิ่งฉลาดแต่ยิ่งเห็นแก่ตัว การศึกษาอย่างโลกปัจจุบันนี้ ยิ่งฉลาดก็ยิ่ง เห็นแก่ตัว เพราะเขาไม่สอนเรื่องควบคุมความฉลาด

ก่อนนี้การศึกษามันแฝดกันอยู่ ใช้คำว่าแฝดกันอยู่กับเรื่องศาสนา เพราะว่าการศึกษาเนี่ยมันเป็นเรื่องที่พระเจ้าตั้งนั้น ไปอ่านประวัติเรื่องมหาวิทยาลัยใหญ่โตสูงสุดของโลก เช่น มหาวิทยาลัยแคมบริดจ์ อ็อกซ์ฟอร์ดอย่างนี้ มันพบว่ามันเป็นโรงเรียนราษฎร์ของวัด พระจัดอย่างโรงเรียนราษฎร์ของวัด มีศาสนาเข้าไปควบคุมเต็มที่ แล้วเจริญมา พอมาเป็นมหาวิทยาลัยปัจจุบัน มันจึงทิ้งมันสลัดออกไป เหลืออยู่พอเป็นพิธีบ้าง หรือไม่เหลืออยู่เลยเท่านั้นแหละมันเป็นเรื่องที่ว่าแยกศาสนาออกจากการศึกษา ที่เรียกกันว่า “Secularization”

Secularization แยกการศึกษาออกไปจากการศาสนา
แยกการศาสนาออกไปเสียจากการศึกษา

“Secularization

แยกการศึกษาออกไปจากการศาสนา

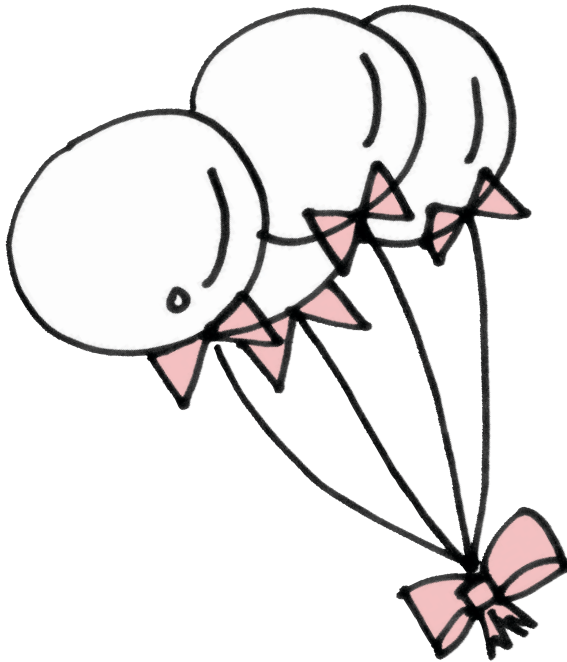
แยกการศาสนาออกไปเสียจากการศึกษา”

ถ้ามีเรื่องทางศาสนาควบคุมอยู่ มันควบคุมความฉลาดไว้ ความฉลาดนั้นไม่มีโอกาสที่จะเห็นแก่ตัว มันก็ถูกต้อง

นักการศึกษาเขาเห็นอย่างนั้น ใครอยากจะเรียนก็ไปหาเรียน
เอาเองสิ เรื่องศาสนา อย่าเอามาทำให้เสียเวลาในการศึกษา ก็แยก
การศาสนาออกไปเสียจากการศึกษา **คนที่ยังฉลาดด้วยความเห็นแก่ตัว
ยิ่งฉลาดด้วยความเห็นแก่ตัว ถ้ามีเรื่องทางศาสนาควบคุม
อยู่ มันควบคุมความฉลาดไว้ ความฉลาดนั้นไม่มีโอกาสที่
จะเห็นแก่ตัว มันก็ถูกต้อง ๆ**

เดี๋ยวนี้ความเห็นแก่ตัวกลายเป็นของธรรมดาไป เมื่อ
อาตมาเล็กๆ อาตมายังจำได้อยู่ดีว่า ฝรั่งเศสเข้ามาเมืองไทย เขาดูถูก
คนไทยว่ายังป่าเถื่อน ยังเป็นป่าเถื่อนไม่เจริญ เพราะมีความ
เห็นแก่ตัวอย่างนั้นๆ ประเดี๋ยวนี้ฝรั่งเศสไม่พูดอย่างนี้แล้ว เพราะฝรั่ง
เอาไปใช้เองหมดแล้ว ฝรั่งเศสเก็บเอาไปใช้เองหมด จนไม่ต้องหาว่า
คนไทยป่าเถื่อนหรือเห็นแก่ตัว ความเห็นแก่ตัวมันครองโลก
มันควบคุมโลก มันเป็นไปทั้งโลก ถ้าว่าเรามีการศึกษาที่ถูกต้องให้
มีระบบการเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละไม่เห็นแก่ตัวมาเรื่อยๆ
มาเป็นเวลานานพอ ก็จะเกิดนิสัยไม่เห็นแก่ตัว โลกนี้ก็จะดีกว่านี้

เดี๋ยวนี้มันมีความผิดพลาดโดยไม่รู้สึกรู้สึกันตัว อะไรๆ ก็จัดให้จน
ว่าคนทั้งหลายมีโอกาสเห็นแก่ตัว เมื่อเด็กๆ เป็นนักเรียนต้องกวาด
โรงเรียนทุกวันแหละ มาก่อนเวลามากกวาดโรงเรียนทุกวัน กระทำอะไร
ทุกอย่างที่จะต้องทำให้โรงเรียน เดี่ยวนี้มีการโรงช่วยทำ ให้นักเรียน
ไม่ต้องทำ แล้วมันก็คือว่าเป็นความเจริญงู เป็นความเจริญบ้า เป็น
Secularization ที่บ้า ที่เอาสิ่งที่เป็นข้าศึกเข้ามา เชิดชูยกย่องให้เด็กๆ
ไม่ต้องเสียสละ ไม่ต้องมีความเห็นแก่ตัว

ยิ่งฉลาดยิ่งเห็นแก่ตัว ...เพราะว่ามันฉลาดเพื่อเห็นแก่ตัว

ถ้าเป็นเด็กฐานะโบราณ ไม่มีโรงเรียนหรือยังไม่มีโรงเรียน หรือในที่ที่ไม่มีโรงเรียน เด็กๆ อยู่วัดห้าหกปี เท่านั้นแหละมันเกิดนิสัยไม่เห็นแก่ตัว มันต้องรับใช้อาจารย์ เรื่องขบ เรื่องฉันทลอดวัน ตลอดทั้งวัน คำๆ คินๆ ยังต้องช่วยนวดพื้นอาจารย์ ต้องช่วยทำกิจของอาจารย์ ทำทุกอย่างๆ อย่างเป็นฉลาด อย่างรอบคอบ อย่างไม่บกพร่องเป็นเวลา ปีๆ ๑ เด็กมันเกิดนิสัย เห็นแก่หน้าที่ รักหน้าที่ รักการรับใช้ผู้อื่น ยินดีในการรับใช้ผู้อื่นเด็กชนิดนั้นไม่อันตรายหรอก ถึงมันจะมีความรู้สูงขึ้นไปก็ไม่อันตราย ส่วนเด็กที่มันไม่เคยรับใช้ ไม่เคยเสียสละแม่แต่กับพ่อแม่ นี่เป็นเด็กอันตรายยิ่งฉลาดยิ่งเห็นแก่ตัว ยิ่งฉลาดยิ่งเห็นแก่ตัว

เรามีแต่การศึกษาชนิดนี้ ฉลาดๆ ๑ จนไปโลกพระจันทร์ได้ เหมือนกับว่าไปเที่ยวหลังบ้าน มันก็ไม่มีสันติภาพเพราะว่ามันฉลาดเพื่อเห็นแก่ตัว ความรู้เรื่องอวกาศก็ดี เรื่องปรมาณูก็ดี เรื่องอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ สารพัดอย่างนั้น เพื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมความเห็นแก่ตัว โลกนี้เลยไม่มีความสุข

ขอให้ช่วยกันทำให้มนุษย์โลกเห็นความเลวร้าย
ของความเห็นแก่ตัว หนังสือพิมพ์ทำได้ดีกว่าใคร ๆ
ช่วยให้เห็นอนิสงส์ของความไม่เห็นแก่ตัว

ฉะนั้นอย่าไปหวัง อย่าไปหวังกับความเจริญอย่างวัตถุอย่าง
แผนใหม่ อย่าไปหวังว่ามันจะช่วยโลก มันจะทำลายโลกเพราะมัน
ผลิตออกมาแต่ส่วนเกินที่ไม่จำเป็นต้องมีต้องใช้ มันผลิตออกมามาก
มันต้องหลอกด้วยวิธีโฆษณาฯ อย่างหลอกอย่างลวงอย่าง
หลอกลวงที่สุด ให้คุณยายแก่ๆ ซื่อตู่เย็นก็โฆษณาได้ ก็ทำได้ เพราะ
มันอาศัยการโฆษณา ส่วนเกินที่ผลิตออกมาก็ขายได้ คนก็บ้าส่วนเกิน
เมากับส่วนเกินเท่าไรก็เห็นแก่ตัวเท่านั้น

เพราะฉะนั้นขอให้ช่วยกันหน่อยหรือช่วยกันทั้งหมด
ช่วยกันทำให้มนุษย์ มนุษย์โลกทั้งโลก เห็นความเลวร้ายของความเห็น
แก่ตัวหนังสือพิมพ์ จะทำได้ดีกว่าใครๆ ช่วยให้เห็นประโยชน์
เห็นอนิสงส์ ของความไม่เห็นแก่ตัว ช่วยให้เห็นประโยชน์

อาณิสต์ของการปกครองชั้นพิเศษประเสริฐที่สุด คือการปกครองที่ไม่ต้องมีการปกครอง เพราะว่าประชาชนมันไม่เห็นแก่ตัว เมื่อประชาชนไม่เห็นแก่ตัว เราเลิกกฎหมายก็ได้ เลิกศาสนาก็ได้ เลิกอะไรต่างๆ ก็ได้ หนังสือพิมพ์ก็เลิกได้ ไม่ต้องมีหрок ถ้าว่าคนที่ทั้งหลายมันไม่เห็นแก่ตัว ไม่มีปัญหา มันไม่มีอันตรายอะไร ขอให้รู้สึกว่

“โลกกำลังจะวินาศ ไกลความวินาศเข้าไปทุกที
เพราะความเห็นแก่ตัว ธรรมะเท่านั้นที่จะช่วยต้านทานได้
เป็นความไม่เห็นแก่ตัว เราจึงช่วยกันเผยแผ่ธรรมะ
สร้างสรรค์ธรรมะ โฆษณาธรรมะ ให้มันเกิดขึ้นมา
เป็นความไม่เห็นแก่ตัว ถ้านักหนังสือพิมพ์ หรือ
นักหนังสือพิมพ์ใดทำ หนังสือพิมพ์นั้น
มันจะกลายเป็นการกุศลไป
นักหนังสือพิมพ์ก็จะกลายเป็นปุชเนียบุคคลไป
เพราะว่าสามารถช่วย โลกให้พ้นจากความวินาศ”

สรุปสั้นว่า โลกจะวินาศ กำลังจะวินาศเพราะความเห็นแก่ตัว

ธรรมะสำหรับนักหนังสือพิมพ์ก็คือการช่วยกันทำลาย
ข้าศึกอันเลวร้ายของโลกทั้งโลกซึ่งมีอยู่เพียงตัวเดียว
ชื่อว่า "ความเห็นแก่ตัว"

หนังสือพิมพ์จะช่วยดึงเอาไว้ จะเป็นลูกตุ้มถ่วงเอาไว้ไม่ให้มันไปในทาง
นั้น มันก็ไม่วินาศ ก็เลยเป็นปฐชนียบุคคล เป็นการกุศล นี่ก็ธรรมะสูงสุด ๆ
เป็นหัวใจของศาสนาทุกศาสนา สรรวจมาแล้ว ยิวโบราณก่อนคริสต์ก็ตี
ศาสนาคริสต์ที่หลังก็ตี พุทธก็ตี ฮินดูก็ตี อิสลามก็ตี ล้วนแต่มี **หัวใจ
ของศาสนาเป็นความไม่เห็นแก่ตัวทั้งนั้น** แต่คนมันไม่สังเกต
คนมันไม่มอง มันจึงไม่มองเห็นคำพูดคำนี้ ว่ามีอยู่เป็นหัวใจของทุกศาสนา

เอาตมาขอยืนยัน เอาเกียรติยศเป็นประกัน เท่าที่ศึกษามา
แล้วทุกศาสนา เน้นในเรื่องไม่เห็นแก่ตัว มีเรื่องไม่เห็นแก่ตัวเป็น
หัวใจของศาสนานั้น ๆ เราก็เท่ากับช่วยกันดึงเอาหัวใจของศาสนา
ใส่ให้กับมนุษย์ที่มันไม่มีศาสนา โดยแท้จริงมันมีแต่ปาก ปากมันว่า
ถือศาสนานั้น ถือศาสนาอื่น ถือศาสนาอะไรก็แล้วแต่ แต่หัวใจของมัน
ถือศาสนาเงิน ได้เงินนั้นแหละเป็นศาสนาของมัน มันถือศาสนาได้
แล้วเป็นดี ภูเขาเงินนั้นแหละคือดี ภูเขาเงินนั้นคือถูกต้อง ภูเขาดีคือยุติธรรม
ระวังให้ดีนะ ความเห็นแก่ตัวอย่างนี้มันจะครอบงำเอา

ช่วยมันให้ถือศาสนาที่ถูกต้อง เป็นธรรมะที่ถูกต้อง เป็น ความถูกต้องของธรรมะประจำอยู่ในจิตใจของทุกคน และความ เห็นแก่ตัวมันก็เกิดขึ้นมาไม่ได้ อาชญากรรมอาชญากรทั้งหลายก็ไม้อาจจะเกิดได้ แล้วมนุษย์เราก็จะมีการปกครองอันประเสริฐสูงสุด คือ การปกครองชนิดที่ไม่ต้องมีการปกครอง หนังสือพิมพ์ช่วยได้ ช่วย แล้วจะกลายเป็นการกุศล และกลายเป็นปฐุชนียบุคคล

ท่านทั้งหลายบอกให้อาตมาแสดงธรรมแก่ท่านทั้งหลาย ซึ่งเป็นนักหนังสือพิมพ์หรือการสื่อสาร อาตมาก็พูดอย่างนี้แหละ

“ธรรมะสำหรับนักหนังสือพิมพ์ ก็คือ การช่วยกันทำลาย ข้ำศึกัน เลวร้ายของโลกทั้งโลก ซึ่งมีอยู่เพียงตัวเดียว ๆ ๆ ชื่อว่า ความเห็นแก่ตัว”

ความรักตัวถนอมตัวพัฒนาตัวนั้น ไม่ใช่ความเห็นแก่ตัว นั้นมันทำด้วยสติปัญญา ความเห็นแก่ตัวนี้มันทำด้วยความโง่ มันคนละ คำคนละความหมาย Selfish Selfish นี้มันทำด้วยความโง่ ด้วยกิเลสตัณหา ถ้ามันเป็น Self respect, Self Acknowledge, Self confidence นั้นมันเป็นเรื่องของสติปัญญา

หัวใจ ของศาสนาเป็นความไม่เห็นแก่ตัวทั้งนั้น

อย่างนี้มันเป็น Selfish Selfish เห็นแก่ตัว อย่างที่หามัน ก็ยังไม่ค่อยจะมี สัตว์เห็นแก่ตัวน้อยกว่าคน เพราะมันไม่ฉลาด คนฉลาดมันเห็นแก่ตัวลึกซึ้งกว่าสัตว์เสียอีก

ขอได้โปรดนึกเถิดว่า ไอ้ศัตรูเลวร้ายของเราด้วยกันทั้งหมด ทั้งจักรวาลมีเพียงตัวเดียวเท่านั้นแหละ คือความเห็นแก่ตัว

“จงประกาศ สงครามกับไอ้สิ่ง ๆ นี้
และช่วยกันกำจัดให้มันหมดไปโดยเร็ว
กิจการนั้น ก็จะกลายเป็นกิจการกุศล
บุคคลผู้กระทำก็กลายเป็นปุษนียบุคคล
นี่คือตัวธรรมะ ๆ ๆ ยอดของธรรมะ
ประเสริฐสูงสุดของธรรมะ คือความไม่เห็นแก่ตัว
ครั้นทุกคนไม่เห็นแก่ตัวแล้ว โลกนี้ก็เป็นอย่างนี้ได้
ด้วยการปกครองชนิดที่ไม่ต้องมีการปกครอง”

ขอฝากไว้เป็นของสำหรับไปคิดไปนึกไปติดใจ ให้ไปช่วยกัน
เผยแพร่ ๆ เพื่อความสุขสงบเย็น เป็นสันติภาพของโลกทั้งมวล

สิ่งนี้หนักหนังสือพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์ทำได้

อาตมาขอฝากไว้ไปพิจารณา

ในที่สุดนี้ อาตมาก็ขอขอบคุณท่านทั้งหลาย ยินดีในการมาของท่านทั้งหลาย สถานที่นี่อีกครั้งหนึ่ง คือมาเพื่อแสวงหาความรู้ทางธรรมะ เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่การมีชีวิตของตนและหน้าที่การงานของตน ให้มันเป็นไปเพื่อความถูกต้องๆ ไม่มีวิฤตการณ์ ไม่มีความเลวร้าย ไม่มีปัญหาใดๆ ในหมู่มนุษย์ เราก็เป็นมนุษย์สมชื่อ คือได้รับสิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ควรจะได้รับ

สิ่งนี้หนักหนังสือพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์ทำได้ อาตมาขอฝากไว้ขอฝากไว้ ได้ไปช่วยพิจารณา เมื่อเห็นด้วยว่ามันเป็นอย่างนี้จริงแล้ว ขอให้ช่วยกันพยายามทุ่มเท ทุ่มเท กำลังสติปัญญา กำลังแรงงาน กำลังทรัพย์ กำลังอะไร เพื่อกำจัดความเห็นแก่ตัวให้หมดไปจากโลก

ขอแสดงความยินดีอีกครั้งหนึ่ง ที่มาแสวงหาความรู้ทางธรรมะ
ขอให้ท่าน ประสบความสำเร็จตามความประสงค์ในหน้าที่การงาน
มีความสุขสวัสดิ์ อยู่ทุกทีพาราตริกาลเทอญ

ขอยุติการบรรยาย

เทพแห่งแก้ว

สื่อธรรมะมวลชน

บทที่ ๓

สื่อธรรมะมวลชน

ท่านพุทธทาส พุดกับคณะสื่อสารมวลชน
ที่โรงพยาบาลทางวิญญาน วันเสาร์ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๗ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา

สื่อมวลชนนี้...อาชีพ ที่มีส่วนความเบี่ยงคล้อยในตัว

งานมันจึงคล้าย ๆ กับการทำให้คนรู้จักธรรมชาติ
...ให้เขาได้ทราบ ถึงสิ่งที่ควรจะทราบ

เอาตมาภาพขอแสดงความยินดีในการที่ได้พบท่านทั้งหลาย
ในนามสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง ความหมายนี้ ความหมายของคำว่า
สื่อมวลชนนี้อาจขยายไปได้ถึงเป็นเรื่องการกุศล คือการเผยแพร่
การประกาศสิ่งที่ควรประกาศนั่นเอง **งานมันจึงคล้าย ๆ กับการทำให้
คนรู้จักธรรมชาติ**หรือสิ่งที่ควรจะทราบ สิ่งใดที่คนควรจะทราบ คือมี
ประโยชน์ เราทำให้เขาได้รับสิ่งนั้นแล้ว มันก็เป็นการกุศลอยู่ในตัว

ขออย่าได้ถือว่าเป็นเพียงอาชีพ ถ้าถือว่าเป็นอาชีพก็ต้องขยายความออกไปว่าเป็นอาชีพที่ประกอบอยู่ด้วยการกุศล มีอาชีพหลายอย่างที่ประกอบอยู่ด้วยความเป็นการกุศลอยู่ในตัว เช่น อาชีพครู เป็นต้น อาชีพที่ทำให้ผู้อื่นได้ทราบได้เข้าใจสิ่งที่ควรจะทำนั้น มันมีส่วนแห่งความเป็นกุศล คือเขาได้รับประโยชน์ในส่วนที่มีความรู้ และประพฤติกะทำสิ่งนั้นๆ ให้เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย

ในการเผยแผ่ธรรมะ มันก็มีเรื่องมีความหมายที่คล้ายกันเผยแผ่ธรรมะก็คือ **ให้เขาได้ทราบถึงสิ่งที่ควรจะทำ**และก็เป็นประโยชน์ ด้วยเหตุนี้ อาตมาถือว่ามันเป็นอาชีพที่มีส่วนความเป็นกุศลอยู่ในตัว

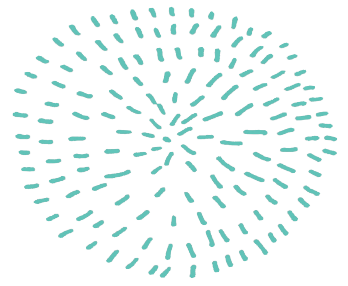

“อาชีพที่ประกอบอยู่ด้วยการกุศล”

เรื่องอะไรที่เราจะทำให้เพื่อนมนุษย์ของเราได้ทราบ

ธรรมะที่แท้จริง นั้นคือ
หน้าที่ที่สิ่งมีชีวิตจะต้องทำ

เดี๋ยวนี้เราก็มีปัญหาต่อไปว่า เรื่องอะไรที่เราจะทำให้เพื่อนมนุษย์ของเราได้ทราบ มันก็ตอบได้อย่างกำปั้นทุบดินว่า เรื่องที่จะช่วยแก้ปัญหาหรือดับทุกข์ของเขาได้นั้นเอง สิ่งนั้นถ้าเรียกอย่างที่เป็นภาษาศาสนาเรียก ก็เรียกว่าธรรมะ **ธรรมะที่แท้จริงนั้นคือหน้าที่ที่สิ่งมีชีวิตจะต้องทำ** เดี่ยวนี้เรามันรู้กันแต่เพียงว่าธรรมะคือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แล้วก็เลิกกัน บางคนก็ไม่รู้ว่าท่านสอนว่าอย่างไรด้วยซ้ำไป

ธรรมะ คำว่า ธรรมะๆ นั้นหมายถึง หน้าที่
พระพุทธเจ้าสอนธรรมะ ก็คือสอนเรื่องหน้าที่ที่มนุษย์จะต้อง
ประพฤติเพื่อความรอด แต่เนื่องจากไอ้ความรอดทางวัตถุ
ทางกายนั้น เขาก็มีสอนกัน อยู่ทั่วไป ดังนั้นท่านจึงสอนส่วนที่ยังขาดอยู่
คือหน้าที่ในทางฝ่ายจิตใจที่จะต้องรู้ ที่จะต้องประพฤติกระทำให้ถูกต้อง
แล้วก็จะไม่มีความทุกข์ ดังนั้นเรื่องธรรมะเราจึงมักจะได้ยินได้ฟัง
แต่เรื่องทาง จิตใจ ที่จริงพระพุทธเจ้าท่านก็สอนเหมือนกันเรื่องทาง
ฝ่ายวัตถุหรือทางฝ่ายกายถ้ามีผู้ไปถาม แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีผู้ไปถาม
แต่ถามถึงเรื่องทางด้านจิตใจมากกว่า

ดังนั้นเรื่องทางจิตใจจึงเป็นเรื่องสำคัญของทางฝ่ายศาสนา
แต่ถ้าจะเอากันตามตัวหนังสือ ว่าธรรมะๆ แล้ว **ทางโลกก็ได้ ทาง**
ธรรมก็ได้ ทางศาสนาก็ได้ มิใช่ศาสนาก็ได้ **ถ้ามันเป็นเรื่องช่วยให้**
เรารอดจากปัญหา และความทุกข์

ขอได้โปรดทราบว่า... เขาแปลคำ 'ธรรมะ' ว่า 'หน้าที่'

ฉะนั้นจึงขอให้เราช่วยกันทำการสื่อ สื่อสารหรือสื่ออะไรก็ได้
สุดแท้ ให้เพื่อนมนุษย์ของเราได้รู้จักสิ่งที่เรียกว่า ธรรมะ ในฐานะที่
เป็นหน้าที่ ธรรมะแปลว่าหน้าที่ ขอได้โปรดทราบว่า

**ประเทศอินเดียเจ้าของคำ ๆ นี้ ปทานุกรม
ของเขาแปลคำ “ธรรมะ” ว่า “หน้าที่”**

ในประเทศเรารับช่วงเขามา แปลว่าคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
และ ก็ไม่รู้ว่าจะสอนอย่างไรด้วยซ้ำไป แล้วควรจะรู้ว่าไฉ่คำว่า ธรรมะ ๆ
นี้ เขาพูดกันอยู่ก่อนพระพุทธเจ้าเกิด

หน้าที่ก็คือสิ่งที่ต้องทำ เมื่อความรอดทั้งทางฝ่ายวัตถุ ฝ่ายร่างกาย ฝ่ายจิต ฝ่ายวิ--าณ ให้มันถูกต้องไปหมด

เมื่อพระพุทธเจ้ายังไม่ได้เกิดขึ้นมา มนุษย์รู้จักใช้พูดคำว่า
ธรรมะๆ แล้ว นั่นเขาหมายถึงหน้าที่

มันก็คือมนุษย์คนแรกนั้นแหละ มันเริ่มสังเกตเห็นว่า
เมื่อมนุษย์มันพ้นมาจากความเป็นคนป่ามาพอสมควรแล้ว
มีสติปัญญาพอสมควรแล้ว ก็สังเกตเห็นว่ามันมีสิ่งหนึ่งที่เราต้องทำ
ละเว้นไม่ได้แล้ว มันก็ออกปากเรียกชื่อสิ่งนั้นว่า ธรรม ธรรมะ ธรรมะ
คือหน้าที่ เขาจึงบอกเพื่อนฝูงให้รู้จักสิ่งสำคัญ ที่สุดที่ละเมิดไม่ได้
ก็คือคำว่า หน้าที่ๆ ที่นี้ครูบาอาจารย์ต่อมาก็ขยายความหมายของคำ
ว่าหน้าที่ๆ กว้างออกไปแปลกออกไปจนให้มันครบหมด จนกระทั่ง
**พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นมาท่านก็ขยายความของคำนี้ กว้างออกไปถึง
หน้าที่ที่จะเอาความรอดทางจิตทางวิญญาณ**

ดังนั้นคำว่า “หน้าที่” ก็คือสิ่งที่จะต้องทำ เพื่อความรอดทั้งทาง
ฝ่ายวัตถุ ฝ่ายร่างกาย ฝ่ายจิต ฝ่ายวิญญาณให้มันถูกต้องไปหมด
ทางฝ่ายวัตถุก็ถูกต้อง ก็หมดปัญหา ฝ่ายจิตก็ถูกต้อง ฝ่ายร่างกาย
ก็ถูกต้อง ก็หมดปัญหาทางกาย ฝ่ายจิตก็ถูกต้อง หมดปัญหาฝ่ายจิต
ทางสติปัญญาอันลึกซึ้งก็ถูกต้อง ก็หมดปัญหาทางสติปัญญา
มนุษย์ก็ได้อยู่ด้วยความถูกต้อง ไม่มีปัญหาที่จะต้องเดือดเนื้อร้อนใจอะไรๆ

หน้าที่ส่วนใหญ่ของมนุษย์ ก็คือ
ทำอะไร ? มันจึงจะอยู่กัน
เป็นสุขทั่วไปหมด คือ ทั้งโลก

สื่อ ๆ สื่อให้รู้กันทั่วทุกคน ๆ

ดำรงตนอยู่ในความถูกต้องแล้วโลกนี้ก็จะหมดยุค-หา

หน้าที่ที่ถูกต้อง...มันดับทุกข์ได้
ธรรมะคือหน้าที่ที่ถูกต้องที่จะขจัดยุค-หาทั้งมวลออกไป

ใจความสำคัญมันก็อยู่ที่ว่า เราจะต้องแก้ปัญหาทั้งหมดของเรา ด้วยสิ่งที่เรียกว่า ธรรมะนั้นเองคือหน้าที่ นี่ถ้าเราไม่รู้ว่าหน้าที่อะไรบ้าง เราก็ไม่แก้ได้ หน้าที่ส่วนใหญ่ของมนุษย์ก็คือ ทำอย่างไร มันจึงจะอยู่กันเป็นสุขทั่วไปหมด คือทั้งโลก

ข้อนี้ก็มิใช่ผู้พยายามเสนอความคิดความเห็น มนุษย์ก็แตกแยกไปตามความคิดความเห็นของตนว่า เราควรจะมีหน้าที่อย่างไร ถ้าจะพูดอย่างกำปั้นทุบดินก็ต้องมี**หน้าที่ที่ถูกต้อง** ความถูกต้องนั้น มันพิสูจน์อยู่ตรงที่ว่า**มันดับทุกข์ได้**

นี่ขอได้โปรด เข้าใจว่าคำว่า “ถูกต้องๆ” ตามหลักของพระพุทธศาสนา นั้น ท่านยืนยันเอาตรงที่มันดับทุกข์ได้ มันพิสูจน์ความดับทุกข์ได้ ก็เรียกว่านี่มันถูกต้อง

แต่ว่าการศึกษามันนี่มันยุ่ง ศึกษาแบบปรัชญาตรรกวิทยาอะไรๆ จนไม่รู้ว่าจะถูกต้องกันอย่างไร มาเถียงกันเรื่องความหมายของความถูกต้อง ในที่สุดก็ตกลงกันไม่ได้

ฉะนั้นเลิกเสียดีกว่า ที่ว่าปรัชญานั้นว่าอย่างนี้ ปรัชญาที่ว่าอย่างโน้น เอาปรัชญาทางพุทธ เอาความจริงดีกว่า เอาความจริงซึ่งไม่ใช่ปรัชญา ในทางพระพุทธศาสนาที่บอกว่า ที่มันดับทุกข์ได้ นั่นแหละถูกต้อง ฉะนั้นเราก็มีลัทธิที่ดับทุกข์ได้ เป็นความถูกต้องที่เราจะต้องทำการสื่อๆ **สื่อให้รู้กันทั่วทุกคนๆ** ดำรงตนอยู่ในความถูกต้องแล้ว **แล้วโลกนี้ก็จะหมดปัญหา**

นั่น**ธรรมะคือหน้าที่ที่ถูกต้อง ที่จะขจัดปัญหาทั้งมวลออกไป** เอาความถูกต้อง ที่มันดับทุกข์ได้ ที่พิสูจน์อยู่ที่ทำได้จริง แล้วก็ช่วยสื่อกันไป ให้แพร่หลาย ถูกต้องนี้ พวกอรรถพาลเกเร อรรถพาลเขาก็ว่าหน้าที่ของเขาถูกต้อง เขาปล้น จี๋ ขโมย เขาก็ว่าของเขาถูกต้อง ถูกต้องอย่างนั้น มันถูกต้องตามแบบของอรรถพาล แล้วมันไม่พิสูจน์ความดับทุกข์ของส่วนรวม เราจึงเอาไม่ได้

ถูกต้องที่ดับทุกข์ได้โดยธรรมชาติ ตามกฎของธรรมชาติแก่ทุกคนและทุกฝ่าย นั้นแหละเรียกว่า ถูกต้อง

ถูกต้อง ที่ดับทุกข์ได้โดยธรรมชาติ ตามกฎของธรรมชาติ
แก่ทุกคนและทุกฝ่ายนั้นแหละเรียกว่า ถูกต้อง หน้าที่ที่ถูกต้อง
มนุษย์ต้องมีหน้าที่ที่ถูกต้อง แล้วก็จะรอดอยู่ได้ทั้งทางกายและทางจิตใจ

สัตว์เดรัจฉานก็มีหน้าที่ที่ถูกต้อง และก็รอดอยู่ได้ แม้แต่ต้นไม้ต้นไม้
มันก็ต้องมีหน้าที่ที่ถูกต้อง มันจึงรอดอยู่ได้ มิฉะนั้น มันก็จะต้องตาย

ฉะนั้นเราจึงควรจะหาความรู้ที่ถูกต้อง ยุติความถูกต้องว่าทำ
อย่างไร มันจะเกิดความดับทุกข์ขึ้นแก่ทุกฝ่ายหรือทุกคน และทั้งทาง
ฝ่ายร่างกายและทั้งทางฝ่ายจิตใจด้วย ไม่ใช่ฝ่ายเดียว

เขามีส่วน เลวบ้าง ช่างหัวเขา
จงเลือกเอา ส่วนที่ดี เขามีอยู่
เป็นประโยชน์ โลกบ้าง ยังหน้าดู
ส่วนที่ชั่ว อย่าไปรู้ ของเขาเลย

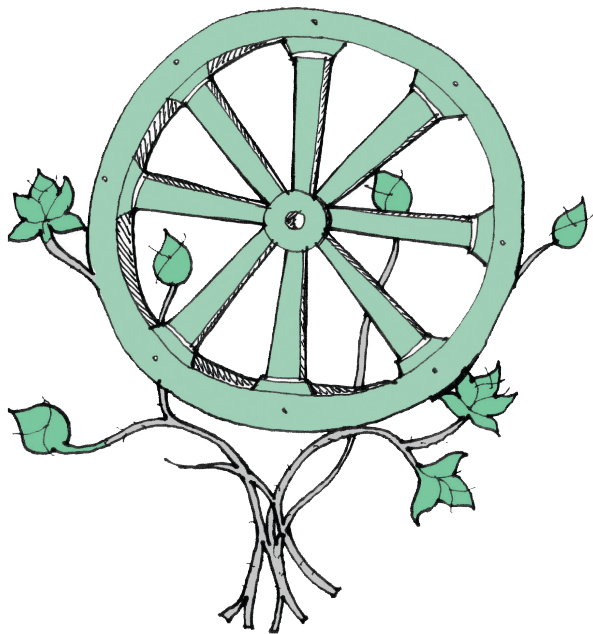
จะหาคน มีดี โดยส่วนเดียว
อย่ามัวเที่ยว ค้นหา สหายเอ๋ย
เหมือนเที่ยวหา หนวดเต่า ตายเปล่าเลย
ฝึกให้เคย มองแต่ดี มีคุณจริง ๆ

พุทธทาสภิกขุ

ลัทธินายทุน...เสรีประชาธิปไตย...หรือคอมมิวนิสต์ มันก็แก้ป-หาในโลกนี้ไม่ได้...ให้มีสันติภาพไม่ได้

ลัทธินายทุน มันก็แก้ปัญหาไม่ได้ แม้จะเรียกให้ไพเราะว่า **เสรีประชาธิปไตย** มันก็ยังไมแก้ปัญหาในโลกนี้ได้ เพราะมันยังมีความเห็นแก่ตัวเหมือนกัน

ลัทธิตชนกรรมาชีพ หรือคอมมิวนิสต์ มันก็แก้ปัญหาในโลกนี้ **ไม่ได้** ดังที่เห็นๆ กันอยู่ แล้วมันยังคัดค้านกัน ทำให้เกิดปัญหาใหม่ ขอให้ดูให้ดี ปล่อยให้ตามลำพัง ลัทธินายทุน มันก็แก้ปัญหาในโลกนี้ **ให้มีสันติภาพไม่ได้** เพราะมันยังมีความเห็นแก่ตัว มันบูชาประโยชน์ด้วยเหมือนกัน ลัทธิตคอมมิวนิสต์มันเป็นลัทธิตี้อแยง ผู้ที่กักตุนประโยชน์เอาไว้มาก มันก็ทำไปด้วยความเห็นแก่ตัว มันก็แก้ปัญหา **ไม่ได้**

ดังนั้นจะต้องมีลัทธิหนึ่งซึ่งอยู่ตรงกลาง
ซึ่งทำไปด้วยความไม่เห็นแก่ตัว
แต่เห็นแก่ความถูกต้อง นี้ เราจะเรียกว่า ธรรมะ ๆ

หน้าที่ของมนุษย์ที่ถูกต้อง โดยดับทุกข์ได้แก่ทุกฝ่ายแก่ทุก
ระดับ อย่างที่พระพุทธเจ้าท่านได้ทรงวางไว้

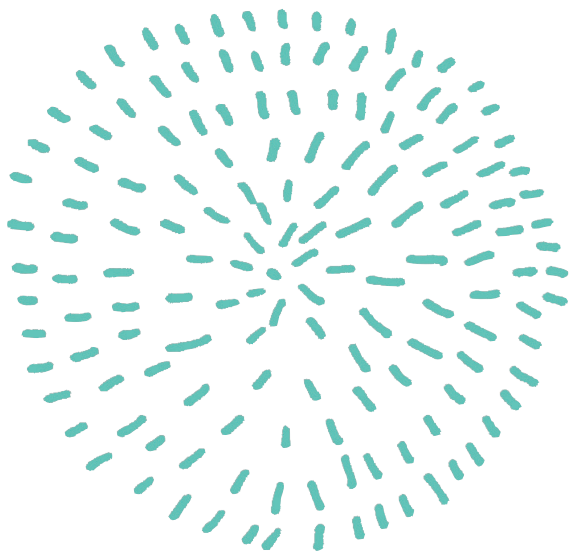
ขอให้เราศึกษาเรื่องความถูกต้อง

จะอยู่ในโลกนี้อย่างสงบ มันก็ต้องมีความถูกต้อง

ก็ขอให้ช่วยกันสื่อ คือทำให้เป็นที่เข้าใจ รู้จักกันโดยทั่วถึง
อาตมา เรียกสิ่งนี้ว่า ธรรมะ คือหน้าที่ที่ถูกต้อง ที่จะช่วยให้เกิด
ความรอดทั้งฝ่ายวัตถุ ฝ่ายร่างกาย ฝ่ายจิตใจ ฝ่ายสติปัญญา

ขอให้เราศึกษา เรื่องความถูกต้อง **มันไม่ลึกเกินไป มันพอจะ
เข้าใจได้** และ **โดยสามัญสำนึก** เราก็รู้ว่ามันถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง
เพราะว่าถ้ามันดีทุกซั่มมันก็ถูกต้อง ถ้ามันสร้างปัญหามันก็ไม่ถูกต้อง
เพราะฉะนั้นเราจึงสอดส่องหาแต่สิ่งที่มีมันไม่เกิดปัญหาและดีทุกซั่มได้
แล้วก็รู้สึกว่ามันพอใจ พอใจ

ขอให้เราจัดระเบียบชีวิตของเราในแต่ละวัน ๆ จนเราเองก็รู้
สึกว่ามันถูกต้องแล้วก็พอใจ ศึกษาความถูกต้องเพิ่มขึ้น ๆ ขึ้น จนรู้ว่า
ความถูกต้องถึงที่สุดที่จะบรรลุผลนิพพาน แต่ถ้ายังไม่ต้องการ
บรรลุผลนิพพาน จะอยู่ในโลกนี้อย่างสงบ มันก็ต้องมีความ
ถูกต้อง ตามสมควรแก่การที่จะอยู่กันในโลกนี้ เพราะฉะนั้นเราจึงมี
ระบบศีลธรรมขึ้นมาว่า มีศีลธรรม คือมีธรรมะ

ข้อแรกคือการรักผู้อื่น... ข้อเดียวมันพอในโลกนี้...

เราจะต้องทำอะไรๆ ชนิดที่ทำให้เราอยู่รวมกันได้
โดยไม่ต้องเกิดเป็นศัตรูกันขึ้นมา

ข้อแรกก็คือ “การรักผู้อื่น” เพราะว่าเราอยู่คนเดียวในโลกไม่ได้ เราจึงรักผู้อื่น ฉะนั้นเราจะต้องทำอะไรๆ ชนิดที่ทำให้เราอยู่รวมกันได้ โดยไม่ต้องเกิดเป็นศัตรูกันขึ้นมา ถือเป็นศีลธรรมข้อเดียวมันพอในโลกนี้ รักผู้อื่นแล้วมันก็ฆ่าใครไม่ได้ ลักขโมย ทำประทุษร้ายทรัพย์สมบัติของใครไม่ได้ จะทำกาเมประทุษร้ายของรักของผู้ใดไม่ได้ จะโกหกหลอกลวงใครก็ไม่ได้ จะทำตนเป็นผู้มีนเมาเป็นที่รำคาญลำบากแก่ผู้อื่นก็ไม่ได้ นี่เรียกว่ามีธรรมะ มีศีลธรรมพื้นฐาน และรู้ว่าเรามีหน้าที่ที่จะต้องทำอย่างนี้ แล้วเราก็ได้ทำอย่างนี้ด้วย เมื่อได้ทำแล้วก็พอใจ เมื่อพอใจมันก็เป็นสุข

พอใจในสิ่งที่ถูกต้อง...ความสุขจึงจะเกิดขึ้น

ความสุขทุกชนิดนั้น ขอให้ดูเถิดว่ามันเกิดมาจากความพอใจ
ถ้าพอใจในสิ่งที่หลอกลวง ใจ้ความสุขนั้นก็หลอกลวง

**พอใจ ในสิ่งที่ถูกต้อง และความสุขนั้นก็ถูกต้อง
จะต้องมีความพอใจ ความสุขจึงจะเกิดขึ้น**

เดี๋ยวนี้เรามีความพอใจ ในข้อที่ว่าเราประพฤติถูกต้องต่อ
ธรรมะที่จะช่วยดับทุกข์ของโลกได้ มันก็เกิดความสุข ใจ้มีความสุข
พอใจเป็นพื้นฐานของชีวิตจิตใจ จนเรียกว่าเราอยู่ด้วยธรรมะ เรามี
ชีวิตอยู่ด้วยธรรมะ เรามีศีลธรรม เมื่อมีศีลธรรมแล้ว ทุกอย่างจะถูก
ต้องหมด

“พระเป็นเจ้าสูงสุดนั่นคือ หน้าที
เพราะฉะนั้นทำหน้าที่อย่าให้บกพร่อง
หน้าที่นั้นจะเหมือนพระเป็นเจ้า
จะช่วยให้เราพ้นจากปัญหาทุก ๆ อย่าง”

ถ้ามันมีความถูกต้องคือมีศีลธรรม

ทุกอย่างมันจะถูกต้องหมด...

ระบบเศรษฐกิจ...การเมือง...การปกครอง...ระบบอะไรๆ มันจะถูกต้องหมด

เอาตามข้อร้องให้ช่วยสังเกตจดจำด้วยว่า ถ้ามันมีความถูกต้องคือศีลธรรมแล้ว ทุกอย่างมันจะถูกต้องหมด คือระบบเศรษฐกิจมันจะถูกต้อง ระบบการเมืองมันจะถูกต้อง ระบบการปกครองมันจะถูกต้อง ระบบอะไรๆ มันจะถูกต้องหมด ถ้ามันมีความถูกต้องของระบบศีลธรรม

เดี๋ยวนี้เมื่อเราไม่มีศีลธรรม มันก็อยู่ด้วยความคดโกง เศรษฐกิจมันก็คดโกง การเมืองก็คดโกง การปกครองก็คดโกง ดูเถอะมันอยู่ด้วยความคดโกงกันในโลกนี้อย่างไร แล้วอะไรมันจะมีผลที่ดีเกิดขึ้นมาได้ ถ้ามีศีลธรรม โดยหลักของศาสนามันก็ไม่มีโกง ไม่มี

ปัญหาทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองใดๆ นี่เป็นหลักใหญ่ที่เรียกว่า
ธรรมะคืออะไร ศีลธรรมคืออะไร คือความถูกต้อง และเป็นหน้าที่
ที่จะต้องทำ **ธรรมะคือหน้าที่ที่จะต้องทำอย่างถูกต้อง** แล้วไม่เกิด
ปัญหาขึ้นแก่ฝ่ายใด แต่ละครองๆ มีความพอใจว่า ได้มีความถูกต้อง
อยู่ในหน้าที่การงานของเรา หน้าที่นั้นคือพระเจ้า พระเป็นเจ้าสูงสุดนั้น
คือหน้าที่ เพราะฉะนั้นทำหน้าที่อย่าให้บกพร่อง หน้าที่นั้นจะเหมือน
พระเป็นเจ้า จะช่วยเราพ้นจากปัญหาทุกๆ อย่าง

อันการงาน คือคำ ของมนุษย์
ของมีเกียรติ ที่สุด อย่าสงสัย
ถ้าสहुก ด้วยการงาน เบิกบานใจ
ไม่เท่าไร ธรรมะ จำซึ่งจริงฯ

ตัวการงาน คือตัวการ ประพฤติธรรม
พร้อมกันไป หลายสำ มีค้ำยั้ง
ถ้าจะเปรียบ ก็เหมือนคน ฉลาดยิ่ง
นัดเดียววิ่ง เก็บบก หลายพกเอยฯ

ธรรมะคือหน้าที่ที่จะต้องทำอย่างถูกต้อง

อันนี้เป็นเรื่องสำคัญแต่มักจะถูกมองข้าม ว่าความถูกต้อง ความถูกต้อง แล้วมันทำหน้าที่อยู่ด้วยความถูกต้อง ตื่นนอนขึ้นมา ขอให้ระลึกนึกดูว่า โอ! มันถูกต้องแล้ว มันถูกต้องแล้วๆ พอใจ อืมใจ ที่ตื่นนอนขึ้นมา จะไปล้างหน้ามันก็ถูกต้อง เมื่อล้างหน้าก็พอใจ เมื่อถูฟันมันก็ถูกต้องแล้วที่จะต้องทำอย่างนั้น เสร็จแล้วจะไปไหน จะไปรับประทานอาหารมันก็ถูกต้องทุกๆ คำที่รับประทานด้วยรู้สึก ว่าพอใจและถูกต้อง จะไปแต่งตัวก็ทุกอิริยาบถ จะไปทำงานก็ทุกอิริยาบถ จะเดินไปก็ทุกก้าวให้มันถูกต้องและพอใจ จะนั่งรถไฟก็ทุกวินาที อยู่ในห้องทำงานรู้สึกถูกต้องและพอใจ จนกระทั่งเลิกงานกลับบ้านด้วยความรู้สึกถูกต้องและพอใจ ถ้าจะพักผ่อนบ้างสักนาทีสองนาที มันก็ถูกต้องและพอใจ

มีสติควบคุมสิ่งทั้งปวงเป็นไปอย่างถูกต้องและพอใจ
ยกมือไหว้ตัวเองได้เมื่อไหร่เมื่อนั้นเป็นสวรรค์
สวรรค์ที่แท้จริงที่นี้และเดี๋ยวนี้

ทุกอย่างมีแต่ความถูกต้อง รู้สึกว่าถูกต้องและพอใจเรียกว่ามีสติฯ
เป็นของสำคัญอย่างยิ่ง

ในพระพุทธศาสนา มีสติควบคุมสิ่งทั้งปวงเป็นไปอย่าง
ถูกต้องและพอใจ

กำลังจะนอนอีกแล้ว คิดบัญชีดูทั้งวัน วันนี้มีแต่ความถูกต้อง
และพอใจ แล้วยกมือไหว้ตัวเองได้เมื่อไหร่ เมื่อนั้น เป็นสวรรค์
สวรรค์ที่แท้จริงคือเมื่อคนเรายกมือไหว้ตัวเองได้ เมื่อมีแต่ความถูกต้อง
และพอใจนี่คือสวรรค์ที่แท้จริงที่นี้และเดี๋ยวนี้

ธรรมะคือ ไม้กวาด ประหลาดเหลือ
ตัวฉันเชื่อ มั่นคง ไม่สงสัย
กวาดภายนอก สะอาดได้ ถึงภายใน
หมั่นกวาดไป ก็หมดกุ ดูให้ดี ๆ

พุทธทาสภิกขุ

ขอได้โปรดสื่อสารให้ทั่วกันไปว่า ความสุขนั้นไม่ต้องใช้เงิน

สวรรค์อยู่ที่เราทำถูกต้อง
จนยกมือไหว้ตนเองได้

สวรรค์ต่อตายแล้ว ถ้ามีมันก็ขึ้นอยู่กับสวรรค์นี้ สวรรค์ที่ ยกมือไหว้ตัวเองได้ ที่นี้จะเป็นที่เกิดของสวรรค์ทุกชนิด ต่อตายแล้วหรือที่ไหนๆ ก็ตาม คนแต่ก่อนเขาถือว่าสวรรค์อยู่บนฟ้า สูงสุด นรกอยู่ใต้ดิน เราขอบอกเขาว่า **“สวรรค์อยู่ที่เราทำถูกต้อง จนยกมือไหว้ตัวเองได้ นรกคือเราทำผิดพลาดจนเกลียดชังตัวเอง นั่นคือนรก ก็อยู่ที่นี้และเดี๋ยวนี้”**

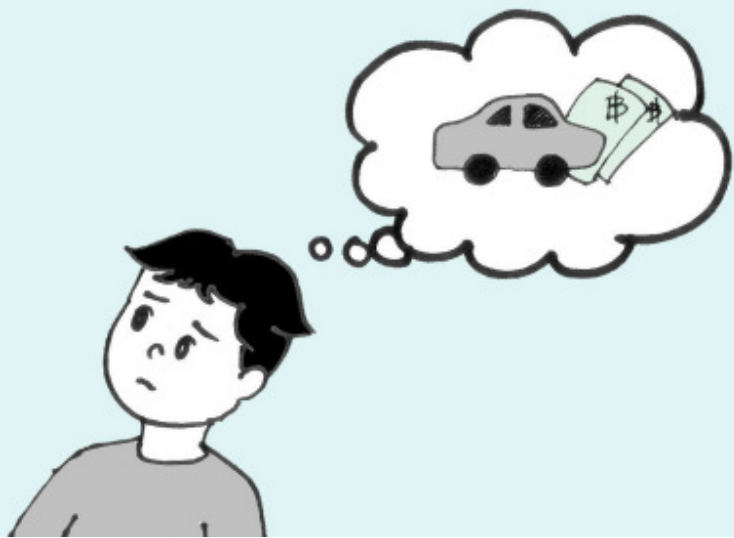
เมื่อได้ยกมือไหว้ตัวเองได้เป็นสวรรค์ ที่พูดว่าสวรรค์อยู่บน ฟ้า นรกอยู่ใต้ดินนั้น คนเขาพูดอยู่ก่อนพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เรื่องของ พระพุทธเจ้าหรอก สวรรค์บนฟ้า นรกใต้ดินนั้น เขาพูดกันอยู่ก่อน พระพุทธเจ้าพูด พอพระพุทธเจ้าเกิดขึ้นท่านมาบอกว่ามันอยู่ที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ผิดหรือถูก? **สวรรค์นั้นเห็นแล้ว นรกนั้นเห็นแล้ว**

ถ้ามันมีการกระทำถูกที่ตา หู จมูก ลิ้น ภาย ใจของคนเรา
นั่นคือสวรรค์ ถ้ามันทำผิดก็เป็นนรก

ฉันก็เห็นแล้ว ฉันเห็นแล้ว แต่ท่านไม่ไปค้ำน ไอ้ที่มันพูดๆ
กันอยู่ก่อนๆ ให้เสียเวลา นี่เป็นปฏิปทาของพระพุทธเจ้า ช่วยจำไว้
ด้วย เพราะท่านจะไม่กระทบกระทั่งใคร ด้วยคำพูดหรือความคิดเห็น
แต่ท่านจะบอกว่ามันมีอะไรที่จะเป็นประโยชน์ ท่านก็บอกออกมาเท่านั้น
แล้วท่านยังบอกว่า ไอ้สวรรค์นั้น มันอยู่ที่ทำถูกต้องที่ตา หู จมูก ลิ้น
ภาย ใจตลอดวัน นรกก็นอยู่ที่ทำผิดที่ตา หู จมูก ลิ้น ภาย ใจตลอดวัน

เดี๋ยวนี้เราเห็นแต่ความถูกต้อง พอจะนอนใคร่ครวญดูว่ามัน
ถูกต้องทั้งวัน ก็ยกมือไหว้ตัวเองอย่างสนิทใจนี่คือสวรรค์ พอใจอย่าง
ยิ่งก็เป็นความสุขอย่างยิ่ง เรียกว่าเมื่อทำงานทำหน้าที่อยู่ ก็พอใจๆ ๆ
พอค่าลงรวมความพอใจทั้งสิ้นเข้ามายกมือไหว้ตัวเองได้

ความสุขที่แท้จริงคืออย่างนี้ ไม่ต้องใช้เงินแม้แต่บาทเดียว

ถ้ามันเป็นความสุขที่แท้จริง มันก็ไม่ต้องใช้เงินซื้อแม้แต่บาทเดียว แล้วมันทำให้เงินเหลือเพราะมันไม่ต้องใช้เงิน เราทำงานอยู่ด้วยความพอใจเสร็จแล้วก็พอใจแล้วก็มีความสุขอยู่ตลอดเวลาที่ทำ เงินไม่ต้องใช้เพื่อซื้อความสุข เงินมันก็เหลือ นี่ถ้าไปเอาความสุขปลอม ความเพลินทางกามารมณ์ทางต่างๆ ใช้เงินจนไม่พอ จนไม่พอจะใช้ นี่เรียกว่าความสุขที่หลอกลวงจะใช้เงินจนเงินไม่พอใช้

อยู่ที่นี้ มีฝีก เพียงอย่างเดียว
อื่นไม่เกี่ยว ไม่อยากฟัง ไม่กังขา
คือฝีกอย่า ให้ “ตัวกู” จูขึ้นมา
เหมือนสัตว์อา- ละวาด พิฆาตใคร

ให้หยาดเหงื่อ แรงงาน ผลาญ “ตัวกู”
ทำประโยชน์ ใหญ่อยู่ อย่างเหนือไหล
ประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน เบิกบานไกล
ยิ่งเหนือเท่าไร ยิ่งล้าง “กู” ยิ่งสุขีฯ

ไม่มี “กู” บาปจะอยู่ ได้อย่างไร
แม้บุญใหญ่ ก็ไม่อยู่ ให้สุสี
กรรมเลิกละ วัฏเฐะ ก็ไม่มี
เลิกชั่ว-ดี มีแต่เย็น เป็นนิพพานฯ

พุทธทาสภิกขุ

ความสุขที่แท้จริงนั้น
มันคือนิพพาน เป็นของให้เปล่า
ความสุขยิ่งหลอกลวงเท่าใด ...ยิ่งต้องใช้เงินเท่านั้น

พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่านิพพานนั้นเป็นของให้เปล่า **ความสุขที่แท้จริงคือนิพพานเป็นของให้เปล่า** ประโยคนี้พระจะไปสวดทุกคราวที่ไปเจริญพระพุทธมนต์เย็นที่บ้าน บทสวดบทที่สองมีคำว่า ลัทธา มุธา นิพพุตัง ภูฏชะมานา ได้นิพพานมาบริโภคอยู่เปล่า ๆ เพราะเขาประพฤติกะทำถูกต้อง แล้วก็ได้ความสุขชีวิตเย็นมาโดยไม่ต้องเสียเงินเลย

ขอได้โปรดจดจำและได้โปรดสื่อสารให้ทั่วกันไปว่า
ความสุขแท้จริงนั้น ไม่ต้องใช้เงินเลย
ความสุขยิ่งหลอกลวงเท่าใด ยิ่งต้องใช้เงินเท่านั้น
สวรรค์อยู่ที่เมื่อเรายกมือไหว้ตัวเองได้
นรกอยู่ที่เมื่อ เราเกลียดตัวเอง

นี่เวลาที่กำหนดไว้ให้ก็หมดแล้ว อาตมาขอแสดงความยินดี
อีกครั้งหนึ่ง ที่ได้พบท่านทั้งหลาย

ในฐานะที่ว่า

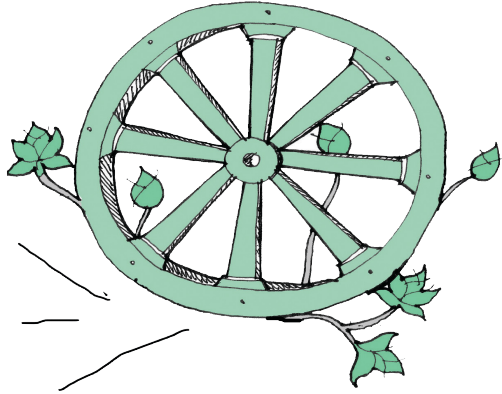
**“เราทั้งหลายมีหน้าที่ที่จะต้องสื่อสารสิ่งที่ถูกต้องออกไปให้ทั่วโลก
ธรรมะ ๆ ๆ นั่นแหละ คือหน้าที่ที่ถูกต้อง
ที่สิ่งที่มีชีวิตทุกชนิดจะต้องทำ”**

เราจะต้องแก้ปัญหาของโลกด้วยสิ่งที่เรียกว่าธรรมะ คือ
หน้าที่ที่ถูกต้อง ลัทธินายทุนก็แก้ไม่ได้ลัทธิคอมมิวนิสต์ก็แก้ไม่ได้
จะแก้ได้ก็แต่โดยลัทธิธรรมะ ๆ คือหน้าที่ที่ถูกต้องของสิ่งที่มีชีวิต
ที่จะต้องประพฤติปฏิบัติต่อกัน

**เราทั้งหลายมีหน้าที่ที่จะต้องสื่อสารสิ่งที่ถูกต้อง
ออกไปให้ทั่วโลก**

**เราจะต้องแก้ปัญหาของโลกด้วยสิ่งที่เรียกว่า
ธรรมะ คือ หน้าที่ที่ถูกต้อง**

ลัทธิธรรมะคือหน้าที่ที่ถูกต้อง

ขอแสดงความหวังว่าหนทางคงจะพอมีคงจะไม่สายเกินไป
ในการที่จะสื่อให้ทุก ๆ คนรู้จักธรรมะ แล้วใช้ธรรมะเป็นเครื่องแก้ปัญหา
มีจิตตั้งมั่นในกิจกรรมอันนี้ และช่วยกันกระทำไปพร้อม ๆ
กันไปในฐานะที่เป็นอาชีพก็ได้ หรือเป็นบุญกุศลอย่างยั่งยืนอยู่ในตัวอาชีพ
นั้นก็ได้ แล้วจึงมีความผาสุกอยู่ทุกทีพาราตริกาลเทอญ

ขอยุติการบรรยาย เพราะครบสมควรแก่เวลา

หม่อมราชวงศ์ช.

มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

